

Jaarstukken 2021

Leeswijzer

In dit bestuursverslag verantwoorden wij het gevoerde beleid van Christelijk Voortgezet Onderwijs in Noord- en West-Fryslân (hierna: CVO-nwf). We leggen verantwoording af aan allen die belang hebben bij het goed functioneren van CVO-nwf:

Wij noemen:

- leerlingen en ouders
- personeelsleden
- bedrijven en instellingen
- ministerie van OCW en Raad van Toezicht CVO-nwf
- toeleverende scholen voor primair en voortgezet onderwijs
- mbo-, hbo-instellingen en universiteiten die onze gediplomeerde leerlingen inschrijven
- collega-vo-scholen en vso-scholen, Samenwerkingsverband en VO-raad
- gemeentelijke en regionale overheden
- algemeen geïnteresseerden

Het bestuursverslag bevat de verslagen van het College van Bestuur en de Raad van Toezicht, de jaarrekening, de accountantsverklaring en een aantal bijlagen met cijfers.

Op de website van CVO-nwf (www.cvo-nwf.nl/bestuursverslag) is een printvriendelijke versie van het bestuursverslag opgenomen.

Wilt u reageren op dit bestuursverslag of wilt u meer informatie? Dat kan via:

Vereniging voor Christelijk Voortgezet Onderwijs in Noord- en West-Fryslân (CVO-nwf)
Postbus 193
8900 AD Leeuwarden
e-mail: info@cvo-nf.nl

Voorwoord

In het bestuursverslag 2021 legt de Vereniging voor Christelijk Voortgezet Onderwijs in Noord- en West-Fryslân (CVO-nwf) verantwoording af. We lichten toe hoe CVO-nwf zich als geheel heeft ontwikkeld en hoe het met de scholen is gegaan.

2021 was het tweede jaar op rij dat sterk werd bepaald door de coronapandemie. De examens gingen wel weer door, maar in aangepaste vorm en met een andere voorbereiding voor de leerlingen dan gewoonlijk. De aankomende brugklasleerlingen moesten samen met hun ouders online een keuze maken voor hun nieuwe school. Van iedereen werd aanpassingsvermogen en improvisatie gevraagd. De extra's die we onze leerlingen graag meegeven, zoals de schoolreizen, konden maar mondjesmaat doorgaan.

Er is alom bezorgdheid over de gevolgen van corona en de lockdowns op de levens van kinderen. De overheid trok miljarden extra uit om achterstanden weg te werken. Daarbij is extra aandacht voor het sociaal-emotionele welbevinden van de leerlingen. Als 2021 ons iets geleerd heeft is het wel het grote belang van onderwijs. De regelmaat van leren, samenleven en -werken is heilzaam en nodig.

Nu de pandemie achter ons lijkt te liggen is het weer wennen aan dat heilzame ritme. Dat kost nog merkbaar moeite, voor leerlingen en medewerkers. Anderzijds, de wil om naar school te gaan is groter dan ooit. We weten waar we het voor doen. Hopelijk nemen we de lessen van twee jaar corona mee naar een gezonde en hoopvolle toekomst!

Joost Visser, voorzitter College van Bestuur
CVO-nwf

9 juni 2022

Profiel CVO-nwf

CVO-nwf is een vereniging met volledige rechtsbevoegdheid. De organisatie heeft een éénhoofdig College van Bestuur, een Raad van Toezicht en een Algemene Ledenvergadering. CVO-nwf werkt onder meer samen in een viertal verbanden, te weten: het Samenwerkingsverband Fryslân-Noard, de Coöperatieve Vereniging Fricolore, de Stichting Campus Middelsee en het samenwerkingsverband Sterk Techniekonderwijs in Noordwest-Fryslân. Daarnaast is de vereniging lid van de VO-raad en van Verus.

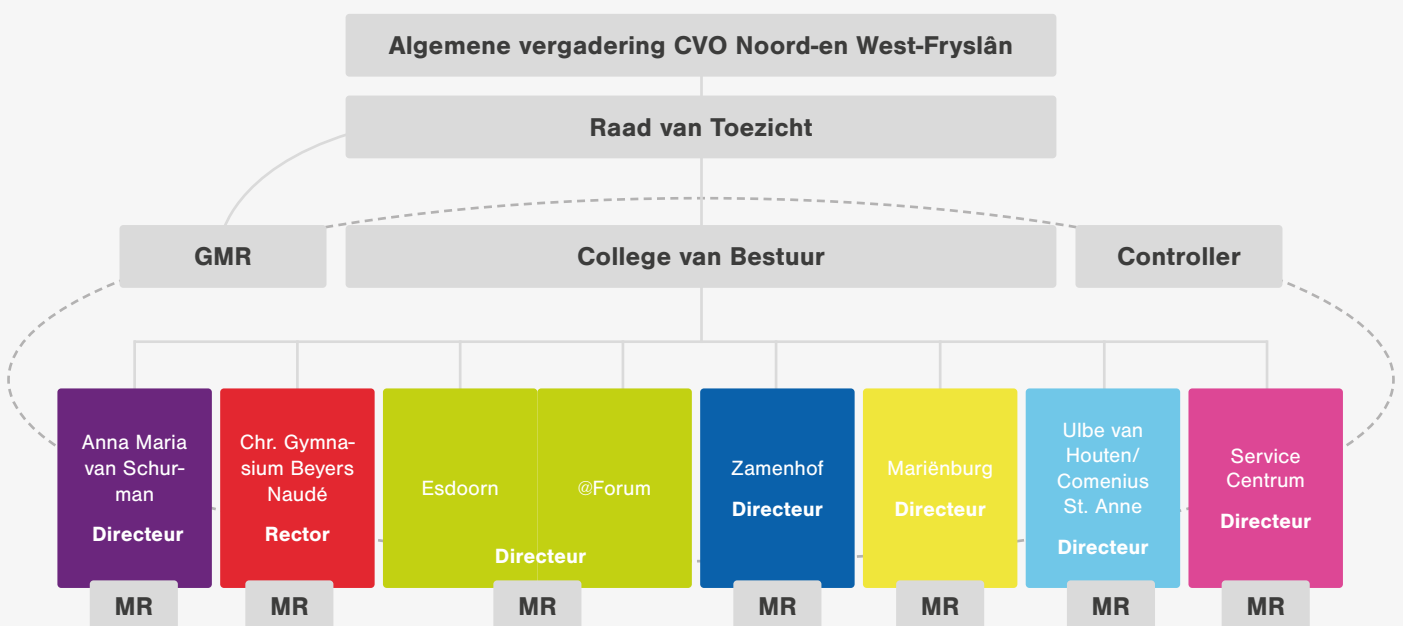
CVO-nwf biedt een volledig palet aan onderwijs aan: praktijkonderwijs, vmbo, havo, atheneum en gymnasium. Ruim 600 medewerkers verzorgen onderwijs aan en ondersteuning voor zo'n 5.000 leerlingen.

CVO-nwf heeft een streekfunctie voor Noorden West-Fryslân en bestaat uit zeven scholen, vijf in Leeuwarden, één in Franeker en één in

Sint Annaparochie. CVO-nwf werkt met een centrale backoffice (Service Centrum) op het gebied van de leerlingenadministratie, financiële administratie, PR en Communicatie, HR, kwaliteitszorg, ICT, facilitair en directiesecretariaat.

De directeur/rector is integraal verantwoordelijk voor de eigen school. De ondersteuningsstructuur voor het onderwijs bestaat uit teamleiders per school die de directeuren/rectoren ondersteunen.

De kerntaak van CVO-nwf is om leerlingen op te leiden en te kwalificeren. Doel van het opleiden is dat leerlingen zich naar beste kunnen ontwikkelen. CVO-nwf streeft ernaar leerlingen en medewerkers een veilige, betekenisvolle (leer) omgeving te bieden waarin talent en ambitie kunnen groeien en waarin leerlingen zich ontwikkelen tot een mens die zichzelf en de ander respecteert.

Inhoud

Leeswijzer	2
Voorwoord	3
Profiel CVO-nwf	4
Inhoud	5
Bestuursverslag	6
1. Samenvatting	6
2. Visie, bestuur en beleid	8
3. Bedrijfsvoering en financiën	15
4. Treasurybeleid: beheer van financiële tegoeden	21
5. Verantwoording per school	22
6. Toekomstige ontwikkelingen	37
7. Continuïteitsparagraaf	40
8. Kerngegevens	47
Jaarrekening 2021	49
I. Balans na resultaatbestemming	50
II. Staat van baten en lasten	51
III. Grondslagen voor de jaarrekening 2021	53
IV. Toelichting op de balans 2021	62
Niet in de balans opgenomen rechten (of activa) en verplichtingen	71
V. Toelichting op de staat van baten en lasten	73
VI. Verbonden Partijen	84
VII. Model G Verantwoording subsidie	85
VIII. WNT-verantwoording 2020	88
IX. Voorstel resultaatbestemming	92
Overige gegevens	93
Statutaire bestemming van het resultaat	94
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	95

1. Samenvatting

De Vereniging voor Christelijk Voortgezet Onderwijs in Noord- en West-Fryslân (CVO-nwf) is in 2021 volop in ontwikkeling geweest. De onderwijsresultaten waren over het algemeen voldoende tot goed, het totaal aantal leerlingen blijft stabiel en de financiële positie is gezond. Deze samenvatting bevat de hoofdpunten uit het bestuursverslag over 2021.

Bestuur en beleid

CVO-nwf biedt onderwijs aan zo'n 5.000 leerlingen uit Leeuwarden, Sint-Annaparochie, Franeker en omgeving op alle niveaus van het voortgezet onderwijs: praktijkonderwijs, vmbo, havo, atheneum en gymnasium. De vereniging heeft ruim 600 medewerkers, verspreid over zeven scholen: vijf in Leeuwarden, één in St. -Annaparochie en één in Franeker. In Leeuwarden is ook het Service Centrum gevestigd.

Diverse scholen, instellingen en bedrijven in de regio werken samen aan het versterken van het technische beroepsonderwijs in de regio. Dat is nodig, want er zijn in Noord-Fryslân innovatieve technische bedrijven die in de nabije toekomst grote behoefte hebben aan goed opgeleide nieuwe medewerkers. CVO-nwf speelt een centrale rol en de bestuurder van CVO-nwf is voorzitter van de regionale stuurgroep Sterk Techniekonderwijs. Het project beschikt over een forse subsidie. De scholen zetten zich samen met bedrijven in de regio in om deze subsidie doelmatig in te zetten.

Bedrijfsvoering en financiën

CVO-nwf is in 2021 in Leeuwarden licht gedaald in leerlingaantallen. Onze scholen in Franeker, de CSG Anna Maria van Schurman, en in Sint Annaparochie, de CSG Ulbe van Houten, zijn gegroeid. Als gevolg daarvan laat CVO-nwf als geheel een lichte stijging in leerlingaantallen zien. Vanwege die groei en door vertrek van personeel (onder andere door pensionering) is er nieuw personeel aangenomen.

De financiën zijn op orde. De exploitatie over 2021 sluit met een positief saldo van € 687.000, waar een negatief saldo van € 1,92 miljoen werd verwacht. Het resultaat was hoger dan in 2020, toen het positief saldo € 93.000 euro was.

CVO-nwf had eind 2021 ruim € 15,7 miljoen aan financiële tegoeden. Dit bedrag valt binnen de daarvoor geldende normen en wordt beheerd volgens de regels van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Voor het voorspellen van de leerlingaantallen in de komende jaren gebruikt CVO-nwf de prognosesystematiek van VOION. De prognoses wijzen uit dat het leerlingenaantal van CVO-nwf in zijn totaliteit de komende jaren relatief stabiel blijft.

Risicomanagement

Eind 2020 heeft CVO-nwf aan Deloitte opdracht gegeven om een uitgebreide risico-inventarisatie te maken, met als doel in beeld te brengen welk weerstandsvermogen CVO-nwf minimaal moet aanhouden om risico's het hoofd te kunnen bieden. Het rapport verscheen in februari 2021 en dient als basis voor het risicomanagement van de komende jaren. Het belangrijkste risico betreft passende ICT-voorzieningen en infrastructuur. De business controller houdt de risico-inventarisatie up-to-date.

Onderwijsresultaten

De eindexamenresultaten en doorstroompercentages van de scholen van CVO-nwf zijn op een enkele uitzondering na voldoende tot goed en in lijn met landelijke gemiddeldes. De goede eindexamenresultaten in 2021 waren mede te danken aan de 'duimregeling' waarbij leerlingen één vak buiten beschouwing mochten laten. De meeste scholen van CVO-nwf scoren voldoende op alle vier indicatoren van de inspectie. CSG Comenius Mariënborg en CSG AMS vormen daarop de uitzondering; deze scholen werken aan verbetering.

Onderwijsontwikkeling

Alle scholen van CVO-nwf werken aan de (door)ontwikkeling van hun onderwijs. In 2021 kwamen sommige plannen door de coronapandemie en het gedeeltelijke thuisonderwijs onder druk te staan. CSG AMS haalt de banden met het bedrijfsleven aan en geeft in de Einstein Class onderwijs dat is toegesneden op leerlingen met een vorm van autisme. Op Christelijk Gymnasium Beyers Naudé zorgen de docenten voor professionalisering met de tweejarige opleiding Didactisch Coachen. Op @Forum krijgt de aansluiting van onderbouw op bovenbouw steeds beter vorm. CSG Comenius Esdoorn helpt leerlingen bij het ontwikkelen van belangrijke vaardigheden met het E-Skills Programma. Op CSG Comenius Mariënborg staan effectieve didactiek, feedback en leerlingenparticipatie centraal. Zamenhof werkt onder meer aan betere kansen voor leerlingen uit het praktijkonderwijs die willen doorstromen naar het (v)mbo en aan verdere ontwikkeling van het techniekonderwijs.

Toekomstige ontwikkelingen

CVO-nwf bevordert ontwikkelingen als gepersonaliseerd onderwijs en leerarrangementen met keuzemogelijkheden voor leerlingen. Samen met PCBO Leeuwarden e. o. oriënteert CVO-nwf zich op een zogeheten '10-14 school', een school voor tien- tot veertienjarigen. Daarmee werken we aan een doorlopende leerlijn van basis- naar voortgezet onderwijs.

In 2021 start een tweede groep leraren met de leergang teacher leadership. Doel is dat zij zich ontwikkelen tot dragende spelers in de school. Leiderschap is niet per se gebonden aan een hiërarchische positie, maar is een attitude die bij een toenemend aantal leraren aanwezig is.

Samen met andere Friese scholen (van de scholengroepen Fricolore en Pompeblêd) maakte CVO-nwf in 2021 een Strategische Personeelsplanning (SPP) om te zien welke functies in de komende vijf jaren opnieuw ingevuld moeten worden. Door dit provincie-breed te volgen, kunnen we gezamenlijk beter anticiperen op arbeidsmarktvragestukken.

In de zomer van 2022 vinden bouwkundige ingrepen plaats in het gebouw van CSG Comenius Esdoorn. De ventilatievoorziening wordt aangepast aan de eisen van de tijd. De Einsteinclass van CSG Anna Maria van Schurman (AMS) maakt in de komende jaren gebruik van het gebouw van voormalig basisschool De Optimist. Voor de AMS zelf is nieuwbouw in voorbereiding. Die wordt voorzien in 2024.

2. Visie, bestuur en beleid

De Vereniging voor Christelijk Voortgezet Onderwijs in Noord- en West-Fryslân (CVO-nwf) is een gemeenschap met ruimte voor ontwikkeling en vertrouwen in elkaar. De scholen binnen CVO-nwf zijn open christelijke scholen. Wij willen leerlingen en medewerkers een veilige, betekenisvolle (leer)omgeving bieden waarin talent en ambitie kunnen groeien en waarin leerlingen zich optimaal ontwikkelen tot een mens die zichzelf en de ander respecteert. In dit hoofdstuk worden visie en structuur van CVO-nwf geschetst en komen belangrijke bestuurs- en beleidszaken uit 2021 aan de orde.

Visie

De visie van CVO-nwf is het gezamenlijke beeld van de toekomst. Deze visie is verwoord in vier V's: Vertrouwen als basis voor het handelen; Vakmanschap als motor voor beter onderwijs; Verantwoordelijkheid als basishouding en voorbeeld; en Verbinding tussen leerlingen en medewerkers die samen werken en leren en vanuit wederzijdse afhankelijkheid in het leven (leren) staan.

Kernactiviteiten en aanbod

CVO-nwf heeft een streekfunctie voor Leeuwarden en de omringende regio, inclusief de gemeente Waadhoeke. De vereniging biedt een volledig palet aan voortgezet onderwijs: praktijkonderwijs, vmbo, havo, atheneum en gymnasium. Bijna 600 medewerkers verzorgen onderwijs en ondersteuning voor zo'n 5.000 leerlingen.

CVO-nwf bestaat uit zeven scholen voor voortgezet onderwijs:

- CSG Anne Maria van Schurman (vmbo, havo en havo plus)
- Christelijk Gymnasium Beyers Naudé (gymnasium)
- CSG Comenius @Forum (mavo, havo, atheneum)
- CSG Comenius Esdoorn (vmbo)
- CSG Comenius Mariënborg (havo/atheneum, drie locaties)
- CSG Comenius Zamenhof (vmbo en praktijkonderwijs)
- CSG Ulbe van Houten (vmbo; onderbouw havo/atheneum onder verantwoordelijkheid van CSG Comenius Mariënborg)

Bestuursstructuur

CVO-nwf is een vereniging met volledige rechtsbevoegdheid. De vereniging is opgericht op 19 november 2002 voor onbepaalde duur. De laatste aanpassing van de statuten vond plaats in het voorjaar van 2020, ter gelegenheid van de fusie met CSG Anna Maria van Schurman.

CVO-nwf heeft een éénhoofdig College van Bestuur (CvB), een Raad van Toezicht (RvT) en een Algemene Ledenvergadering. Dit bestuursmodel is op 1 januari 2018 ingevoerd. Daaraan ging een proces van omvorming vooraf. Doel van de omvorming was om de gezamenlijke kracht van de scholen van CVO-nwf beter te benutten en bestuur en toezicht op een effectieve en eigentijdse manier vorm te geven.

De Raad van Toezicht (RvT) houdt toezicht op het bestuur. De RvT bestaat uit vijf leden, allen verbonden met de regio. Ze zijn onder andere geworven op basis van hun specifieke deskundigheid. De RvT is werkgever van de bestuurder en ziet toe op de realisatie van de doelstellingen van CVO-nwf en op het functioneren van de bestuurder.

Minstens eenmaal per jaar worden de leden van de vereniging uitgenodigd voor de Algemene Ledenvergadering. De bevoegdheden van de Algemene Ledenvergadering zijn statutair vastgelegd. De verenigingsstructuur heeft (nog) niet de beoogde werking, namelijk brede betrokkenheid genereren van externe betrokkenen bij het reilen en zeilen van CVO-nwf als geheel. Dit vraagt en krijgt de aandacht van CvB en RvT.

De rol van de bestuurder

De voorzitter van het CvB bestuurt de instelling. Hij vormt het bevoegd gezag van CVO-nwf en is eindverantwoordelijk voor het beleid en voor de uitvoering op alle beleidsterreinen.

De bestuurder draagt zorg voor de verbinding tussen de scholen en locaties van CVO-nwf en voor de verbinding met interne geledingen. Hij is de gesprekspartner voor de schooloverstijgende medezeggenschap, de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR). De bestuurder behartigt de positionering van de onderwijsinstelling in de regio en onderhoudt de relatie met externe betrokkenen.

De bestuurder is de direct leidinggevende van de rectoren en de directeuren van de verschillende scholen. De verdeling van portefeuilles en verantwoordelijkheden tussen bestuurder en rectoren/directeuren is vastgelegd in het Managementstatuut CVO-nwf, dat in 2020 opnieuw is vastgesteld. De rectoren en de directeuren zijn integraal verantwoordelijk voor de eigen school.

De bestuurder is ook de leidinggevende van de controller en de directeur van het Service Centrum (SC). Het Service Centrum ondersteunt het College van Bestuur en de scholen bij het voorbereiden, invoeren en toetsen van onderwijskundig beleid (dat aan de rectoren en directeuren gemandateerd is), leerlingenzorg, financiën, personeelsbeleid, juridische zaken, ICT, PR en communicatie, facilitair beheer en kwaliteitszorg.

Op grond van de Code Goed Toezicht en de Code Goed Bestuur is de bestuurder verantwoordelijk voor de kwaliteit van zijn eigen functioneren. Daarom evalueert de bestuurder jaarlijks zijn eigen functioneren, het samenspel met de RvT en het samenspel met andere belanghebbenden, zoals de GMR. Deze interne evaluatie heeft het bestuur in 2021 ook gedaan, met behulp van 360-gradenfeedback.

Medezeggenschap

Medezeggenschap is schooloverstijgend georganiseerd in de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR). Daarnaast bestaat op elk van de zeven scholen een medezeggenschapsraad (MR). In het Service Centrum wordt in 2022 ook een MR ingesteld. De MR bespreekt met de rector of directeur specifieke thema's die over het eigen organisatieonderdeel gaan. In overeenstemming met de Wet medezeggenschap op scholen en de Wet versterking bestuurskracht onderwijsinstellingen vindt tweemaal per jaar overleg plaats tussen de GMR en de RvT.

Beleidszaken in 2021

De belangrijkste elementen van het gevoerde beleid in 2021 zijn:

- Corona-aanpak en Nationaal Programma Onderwijs (NPO)
- Omvorming
 - Oriëntatie rechtsvorm CVO-nwf
 - Toetsingskader RvT
 - Kaderbrief; verdeling van middelen over de zeven scholen
 - Conferentie medezeggenschap 20 april
- Burgerschap
- Visitatie nieuwe stijl
- Vernieuwing directieraad
- Aansluiting @Forum
- Integratie AMS
- Samenwerking Sterk Techniekonderwijs (STO)

Hieronder worden deze beleidsonderwerpen verder uitgewerkt.

Corona

Corona heeft ook in 2021 veel invloed gehad op het beleid. Het kalenderjaar begon met een gedeeltelijke lockdown. Alleen examenleerlingen en leerlingen voor het praktijkgericht vmbo kwamen fysiek naar school. Er is gedurende het hele kalenderjaar creatief gewerkt om het onderwijs zo goed mogelijk te laten doorgaan. In februari kondigde de minister van OCW het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) aan. De overheid stelde voor het onderwijs in twee jaar 8,1 miljard euro extra ter beschikking voor

het wegwerken van achterstanden en het verbeteren van het welbevinden van leerlingen. In hoofdstuk 5 staat de verantwoording per school beschreven over de inzet van deze middelen. De werving van nieuwe leerlingen moest voor het eerst in de geschiedenis volledig online plaatsvinden.

Omvorming CVO-nwf

CVO-nwf is bestuurlijk gezien een jonge organisatie. In de nieuwe besturingsfilosofie, opgebouwd sinds begin 2018, hebben zeven scholen een eigen gezicht naar buiten, eindverantwoordelijk leiderschap en eigen medezeggenschapsraden. Naar binnen toe werken de scholen intensief met elkaar en met het Service Centrum samen.

In april 2021 is de beweging naar eigen medezeggenschapsraden voor alle scholen afgerond met een conferentie, begeleid door Verus. Helaas moest de conferentie online plaatsvinden.

Bij de totstandkoming van de begroting voor 2022 heeft CVO-nwf voor het eerst gewerkt met een kaderbrief. Daarin zijn de financiële middelen op een nieuwe en begrijpelijke manier toegewezen aan de scholen. Deze allocatiesystematiek ligt nu vast voor de komende jaren. Dat zorgt voor voorspelbaarheid en transparantie. Financiële keuzes worden onderbouwd vanuit de schoolplannen en het strategisch plan.

De RvT heeft zich met een externe consultant beraden op de eigen rol en heeft een nieuwe toezichtvisie geformuleerd. Ook ligt er een nieuw toetsingskader, waarin is geregeld welke informatie de RvT mag verwachten en welk kwaliteitsniveau is afgesproken. De vraag naar de optimale rechtsvorm – vereniging of stichting – ligt nog op tafel. In 2022 hakt de organisatie daarover een knoop door.

Burgerschap

Het wetsvoorstel 'Verduidelijking burgerschapsopdracht' is per 1 augustus 2021 van kracht. CVO-nwf heeft zich daarop voorbereid. In de directieraad is een visie op burger-

schapsonderwijs vastgesteld. Daarnaast heeft CVO-nwf hierover een beleidsnotitie opgesteld.

Op de scholen van CVO-nwf gebeurt veel waarop we trots zijn en dat elementen van burgerschapsonderwijs bevat. We hoeven dus niet bij nul te beginnen, maar kunnen voortbouwen op waardevolle tradities in onze scholen. Voorbeelden daarvan zijn de acties voor goede doelen, vieringen, aandacht voor diversiteit op Paarse Vrijdag, dagopeningen, aandacht voor verdieping en levensbeschouwing in de lessen, aandacht voor mediawijsheid, pelgrimsdagen en meer.

Een uitdaging voor alle scholen is om meer expliciet te maken waarom we bepaalde activiteiten organiseren en om samenhang in die activiteiten aan te brengen. Ook de spreiding in het programma en over de verschillende groepen leerlingen kan beter. CVO-nwf ziet burgerschap nadrukkelijk niet als een 'moetje': iets waar ook nog aandacht aan moet worden geschonken. Onderwijs in burgerschap is een kans om de identiteit van onze scholen te profileren en te versterken. Bij de invoering van burgerschapsonderwijs moet die kansrijkheid zichtbaar worden.

In culinaire termen uitgedrukt: CVO-nwf ziet burgerschap niet als sambal, maar als marinade. Burgerschap wordt niet zichtbaar en scherp op één punt, maar het komt terug en bepaalt de smaak in de gehele school. Er komt dus geen vak 'burgerschap', maar onderdelen van burgerschapsvorming krijgen een plek bij diverse vakken.

Burgerschap zit in de portefeuille van de directeur of rector en is een regelmatig terugkerend onderwerp in het managementoverleg, de medezeggenschapsraad en andere inspraakorganen. De wijze waarop de school aandacht geeft aan burgerschapsvorming wordt een vast onderwerp in de schoolrubrieken van het jaarlijkse bestuursverslag; in dit verslag voor het eerst. Burgerschap krijgt dus een vaste plek in de horizontale en verticale verantwoording.

Visitatie nieuwe stijl

Een vast bestanddeel in de kwaliteitszorg van onze scholen was en is de vierjaarlijkse visitatie door collega's van andere scholen van schoolengroep Fricolore. Dit gebruik dateert al van 2006. Destijds was Fricolore met 'De Fricolore Spiegel', het gezamenlijk beleidsdocument voor het visitatiestelsel, haar tijd vooruit.

Sinds 2006 is er veel veranderd. CSG Comenius werd in de Spiegel bijvoorbeeld als één geheel benaderd. Inmiddels is er behoefte aan meer gedetailleerde terugkoppeling per school. In een nieuw ontworpen werkwijze spelen we daarop in, te beginnen in 2022. Fricolore heeft samen met de VO-raad een nieuwe werkwijze ingericht. Alle CVO-scholen krijgen bezoek van een commissie onder leiding van een externe, niet-Friese voorzitter. Alle zeven scholen van CVO-nwf zijn in maart en april 2022 aan de beurt.

Ook nieuw is de collegiale bestuurlijke visitatie (CBV) die CVO-nwf uitvoert met de VO-raad. De visitatoren nemen het bestuurlijk handelen kritisch onder de loep. De commissie bestaat uit Fricolore-bestuurders en mensen uit de landelijke poule van de VO-raad. CVO-nwf is in januari 2023 aan de beurt.

Vernieuwing directieraad

De nieuwe rector van Christelijk Gymnasium Beyers Naudé, Dirk-Jan Dekker, begon in januari 2021 met zijn werk. Het officiële afscheid van oud-rector Bernadette Pelgrum werd door corona uitgesteld tot augustus 2021.

De directeur van het Service Centrum, Raud Dijkstra, begon ook in januari 2021 met zijn nieuwe baan. Tot die tijd vervulden controller Alie van Oosten en externe interim Esther Hooijmaijers gezamenlijk de rol van hoofd Centraal Bureau.

Op 1 februari 2021 verwelkomde CVO-nwf de nieuwe directeur van CSG Ulbe van Houten. Sjoerd de Jong nam de plaats in van waarnemend directeur Rinze Steneker.

Per augustus 2021 kreeg ook CSG Comenius Mariënborg weer een vaste rector. Interim-rector Freek Polter vertrok en Cees Vogelvanger trad aan als de nieuwe rector.

Aansluiting @Forum

In 2021 is een projectleider aangesteld die samen met twee teamleiders en een projectteam zorgdraagt voor een beter doorlopende leerlijn tussen de onderbouw van CSG Comenius @Forum (aan de Plataanstraat) en de bovenbouw (Mariënborg). De beide teams (zo'n 50 leraren) van onder- en bovenbouw zijn betrokken bij de inrichting van de doorlopende leerlijn. In november 2021 hebben de beide teams ingestemd met het proces en de richting.

Er is dus een groot draagvlak voor de ontwikkeling. Dat is belangrijk, want de leerlingen gaan over van een onderbouw die sterk is gericht op de eigen motivatie naar een bovenbouw waarin ze worden gestimuleerd om met behoud van die motivatie toe te werken naar een diploma. De accenten in het onderwijs verschuiven dus van relatie-opbouw en eigen autonomie naar competentie en presteren.

Integratie AMS

In augustus 2020 is CVO-NF gefuseerd met CSG Anna Maria van Schurman (AMS). Dat betekent dat het jaar 2021 in het teken stond van de integratie van de AMS in de grotere CVO-familie, die met de komst van de AMS 'CVO-nwf' is gaan heten.

Dat een ervaren CVO-directeur, Eelco Bruinsma, de AMS is gaan leiden, droeg zeker bij aan die integratie. Een tweede stimulans was dat Jaap Zwaagstra de lesroosters van de school op orde heeft gebracht. Ouders en leerlingen hadden voorheen veel kritiek op die roosters. De aanmelding van nieuwe leerlingen in het voorjaar 2021 toonde voor het eerst in jaren weer een opgaande lijn.

In juni 2021 stemde tweederde deel van het personeel van de AMS in met een aanpassing van het taakbeleid, dat nu meer overeenkomt met het taakbeleid van de hele vereniging.

Ook een aanpassing van de lessentabel in 2021 heeft gezorgd voor een meer doelmatige besteding van middelen. Daarmee is ook de financiële situatie van de AMS verbeterd.

Samenwerking Sterk Techniekonderwijs (STO)

CSG Ulbe van Houten en CSG AMS hebben samen plannen ontwikkeld om het regionaal techniekonderwijs een impuls te geven. De werktitel daarvan is 'LTS 2.0'. Leerlingen van beide scholen kunnen al in het eerste leerjaar aan de slag met aantrekkelijk en praktijkgeoriënteerd techniekonderwijs. Deze techniekklas begint in 2022 en blijkt in een behoefte te voorzien: het regionale bedrijfsleven is erg enthousiast en leerlingen zijn belangstellend. De techniekklas verstevigt ook de positie van de AMS als Regionaal Techniekcentrum. Deze ontwikkeling staat onder leiding van twee enthousiaste projectleiders, Harry Hoefakker en Oene Krist.

Maatschappelijke impact en duurzaamheid

CVO-nwf voert actief beleid om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt in haar gelederen op te nemen en de streefcijfers van de overheid te halen.

In het strategisch plan is een duurzaamheidsparagraaf opgenomen. Doel is om samen met de gemeenten Leeuwarden en Waadhoeke een meerjarenplan te realiseren om de onderwijsgebouwen energiezuiniger te maken.

Samenwerking

De scholen van CVO-nwf nemen deel aan verschillende samenwerkingsverbanden in de regio.

Samenwerkingsverband Fryslân-Noard

Het Samenwerkingsverband Fryslân-Noard (SWV) ondersteunt scholen en docenten bij het bieden van passend onderwijs, doet onderzoek en geeft advies op het gebied van leer- en ontwikkelingsproblemen. Ook zorgt het SWV voor extra ondersteuning in de vorm van arrangementen, onder andere via het orthopedagogisch didactisch centrum, en geeft het de toelaatbaarheidsverklaring (TLV) af voor voortgezet speciaal onderwijs. Het SWV legt

jaarlijks verantwoording af in een jaarverslag. In 2021 is de governancestructuur van het SWV aangepast. De bestuurder van CVO-nwf is lid van het toezichthoudend bestuur, drie schoolleiders vanuit CVO-nwf hebben zitting in het schoolleidersplatform en twee coördinatoren leerlingenondersteuning vanuit CVO-nwf zitten in het ondersteunersplatform van het SWV.

Fricolore

CVO-nwf is ook lid van Fricolore. Deze coöperatieve onderwijsgroep bestaat uit zeven besturen in Fryslân en de Noordoostpolder. Naast diverse afstemmingsoverleggen, proberen de besturen en hun scholen elkaar te versterken. Zij doen dat onder andere door gemeenschappelijke diensten in te kopen, gezamenlijke aanbestedingen te doen, visitaties te organiseren en gezamenlijke scholing te verzorgen via de Fricolore Academy. Fricolore doet jaarlijks verslag van haar activiteiten en legt verantwoording af in een jaarverslag. De bestuurder van CVO-nwf is sinds augustus 2020 secretaris van het bestuur van Fricolore.

In 2021 is het stelsel van onderlinge visitaties opnieuw ingericht, in samenwerking met de VO-raad. Visitaties richten zich in de toekomst op de zeven scholen. Daarnaast is er een aparte collegiale bestuurlijke visitatie, die voor het eerst in januari 2023 zal plaatsvinden.

Stichting Campus Middelsee

De Stichting Campus Middelsee zorgt voor beheer en onderhoud van de gebouwen van de onderwijscampus in St. -Annaparochie. De Stichting Campus Middelsee zal in 2022 worden ontbonden. Het gebouw van de stichting wordt overgedragen aan de gemeente Waadhoeke. CSG Ulbe van Houten is na de beëindiging van de Foorakker in 2020 nog de enige gebruiker van het gebouw.

FROSK

In 2021 zijn twee scholen van CVO-nwf toegetreden tot de Fryske Opliedingskooalle (FROSK). Het gaat om CSG Comenius Zamenhof en CSG Comenius Esdoorn.

FROSK geeft de lerarenopleiding grotendeels vorm in de praktijk van de school. Dat stelt hoge eisen aan de vaardigheden van de docent-begeleiders.

Sterk Techniekonderwijs (STO)

In Sterk Techniekonderwijs, regio Noord-west-Fryslân, werken scholen en bedrijfsleven samen om de doorstroming van leerlingen naar techniek en technologie te bevorderen. CVO-nwf is penvoerder van het project. De bestuurder van CVO-nwf is voorzitter van de stuurgroep. Deelnemende partijen zijn: OVO Fryslân-Noord, CVO-nwf, Aeres, Maritieme Academie en Het Skylger Jouw. Het regionale bedrijfsleven is met veel bedrijven betrokken. Daarnaast is werkgeversorganisatie VNO-NCW Noord vertegenwoordigd in de stuurgroep.

Toegankelijkheid en toelatingsbeleid

In 2021 kon CVO-nwf alle leerlingen plaatsen die zich voor een van de scholen hadden aangemeld en pasten binnen de toelatingsvoorwaarden. De beperkte capaciteit (110) in het eerste leerjaar van @Forum bleek toereikend om iedereen te kunnen plaatsen. De andere scholen hebben voldoende ruimte om leerlingen te plaatsen.

Bestuursleden, toezichthouders en hun nevenfuncties:

College van Bestuur

Joost Visser, voorzitter College van Bestuur

Nevenfuncties:

- eigenaar onderwijsbureau Itaca-onderwijs
- bestuurder Stichting VO Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Fryslân-Noord
- lid Raad van Toezicht Stichting Comprix

Raad van Toezicht

Henk Wilbers, voorzitter

- directeur/bestuurder Stichting Cedin (en (klein-)dochtervennootschappen)

Nevenfuncties:

- voorzitter RvT SKO Flevoland Veluwe
- voorzitter RvT Kids First

- voorzitter bestuur PCGVO

Vanuit zijn hoofdfunctie bij Cedin:

- voorzitter bestuur Stichting VONKT

Jeroen Ijkema

- directielid bij gemeente Waadhoeke

Geen nevenfuncties

Elze Vonk

Raad van bestuur Zorggroep Alliade

Nevenfuncties:

- lid RvT Stichting Bibliotheken Midden-Fryslân
- lid bestuur Rotary Oldehove

Simone Schoonhoven

- Manager Onderwijs en Kwaliteit bij ROC Friese Poort

Geen nevenfuncties

August de Haan

- Mede-eigenaar van Buwalda Multiservice
- Mede-eigenaar van Kunststofvloeren Nederland
- Eigenaar Il Gallo
- Bestuurder A. N. J. de Haan Beheer B. V.
- Venoot V. O. F. Langerak en Lourenz

Nevenfuncties:

- Bestuurder Stichting PromsNight Franeker

Goed bestuur

Het College van Bestuur hanteert de code Goed Onderwijsbestuur VO van de VO-raad. Deze code heeft in 2019 een update gekregen. Deze code is te vinden op de site van CVO-nwf. In 2021 heeft de Raad van Toezicht het functioneren van de bestuurder beoordeeld.

Verantwoording

Omdat CVO-nwf een vereniging is, leggen bestuur en Raad van Toezicht jaarlijks in de algemene ledenvergadering verantwoording af over het gevoerde beleid en de behaalde resultaten, door middel van het bestuursverslag en het financieel jaarverslag. Beide stukken zijn vrij opvraagbaar en in te zien via de website van CVO-nwf.

Alle scholen van CVO-nwf presenteren zich op de website scholenopdekaart.nl. Dat gebeurt voor CSG Comenius op het niveau van de afzonderlijke scholen. Op deze website kunnen (deel)scholen worden vergeleken op basis van de meest recente kenmerken, schoolsamenstelling, onderwijsprestaties en de waardering van leerlingen en ouders.

Ten slotte zijn ook de bevindingen en de rapporten van de Inspectie van het Onderwijs openbaar toegankelijk, via www.onderwijsinspectie.nl.

Klachten

CVO-nwf heeft een klachtenregeling die geldt voor alle scholen. In de regeling is een aantal stappen in de klachtafhandeling beschreven. CVO-nwf is voor de laatste stap in de regeling aangesloten bij de Geschillencommissies voor het Bijzonder Onderwijs (GCBO) in Den Haag. In 2021 heeft de bestuurder één klacht in behandeling genomen. Deze klacht is daarna ook door de geschillencommissie van GCBO behandeld. De klachtencommissie heeft daarop geoordeeld dat CVO-nwf zorgvuldig heeft gehandeld. CVO-nwf hanteert een gedrags- en integriteitscode die te vinden is op de website.

3. Bedrijfsvoering en financiën

Dit hoofdstuk bevat informatie over de bedrijfsvoering en de financiën in 2021.

Personeel

Bij de start van het schooljaar 2021/2022 is het totaal aantal leerlingen van alle scholen toegenomen met 36. CVO-nwf mocht mede daardoor nieuwe collega's verwelkomen.

Personeel dat met een vaststellingsovereenkomst de organisatie verlaat, krijgt als transitievergoeding een proportionele tegemoetkoming die in verhouding staat tot loonderving en eventuele pensioengevolgen. Bij een dergelijk afscheid blijven er vaak WW-kosten (25 procent) voor rekening van de werkgever. Samen met de andere Fricolore-scholen heeft CVO-nwf een bedrijf ingeschakeld dat oud-medewerkers actief begeleidt om een nieuwe plek op de arbeidsmarkt te vinden.

In 2021 heeft CVO-nwf afscheid genomen van twee collega's die te maken hebben met een ziekteverlof van meer dan twee jaar. Deze collega's vallen nu onder de Wet Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten. CVO-nwf heeft hun een transitievergoeding uitbetaald. Als gevolg van gewijzigde wetgeving is het mogelijk om deze kosten terug te vorderen bij het UWV.

Nieuwbouw AMS

De gemeente Waadhoeke heeft in haar integraal huisvestingsplan gedeeltelijke nieuwbouw voor de AMS opgenomen. Ook basisschool De Kabas krijgt nieuwbouw en gaat mee in het project. Om gedeeltelijke nieuwbouw te kunnen financieren werken gemeente en schoolbesturen samen met de Stichting Maatschappelijk Vastgoed (SMV). SMV kan tegen lagere rente lenen dan de gemeente. SMV wordt via een lokale beheersstichting eigenaar van de nieuwe gebouwen en verhuurt ze aan de gemeente. Na veertig jaar gaat het vastgoed over naar de gemeente.

Aanpassing luchtbehandelingssystemen meerdere gebouwen

Frisse lucht en ventilatie zijn goed voor de gezondheid van leerlingen en medewerkers. Goede ventilatie in schoolgebouwen helpt ook tegen verspreiding van het coronavirus. Covid-19 heeft de discussie over een gezond binnenklimaat een flinke impuls gegeven. CVO-nwf vindt het belangrijk dat al haar schoolgebouwen voldoen aan de bestaande wettelijke normen uit het Bouwbesluit en aan aanvullende richtlijnen voor een gezond binnenklimaat.

Het ministerie heeft in 2020 extra middelen beschikbaar gesteld om het binnenklimaat in schoolgebouwen te verbeteren. De overheid neemt maximaal een derde van de kosten op zich, de rest is voor rekening van het bestuur. In de gebouwen van Beyers Naudé en Mariënborg zijn in 2021 de luchtbehandelingssystemen aangepast. Hiermee voldoen deze gebouwen ruimschoots aan de eisen voor het binnenklimaat. Voor het gebouw van de Esdoorn zijn bouwkundige plannen opgesteld. Deze plannen worden in de zomer van 2022 uitgevoerd. De AMS neemt incidentele maatregelen, met het oog op de aanstaande nieuwbouw. De andere gebouwen voldoen aan de eisen.

Verantwoording Sterk Techniekonderwijs

In het kader van de subsidieregeling 'Op weg naar een sterk, dekkend en vernieuwend technisch onderwijs' kreeg CVO-nwf in voorgaande jaren subsidie voor het versterken van het technisch vmbo. Deze middelen zijn – volgens de voorschriften – besteed aan de aanschaf van inventaris en materiaal en aan de inzet en professionalisering van medewerkers.

In 2020 kregen de regionale samenwerkingspartners van Sterk Techniekonderwijs Noordwest-Fryslân een subsidie toegekend van € 5,4 miljoen voor vijf jaar. CVO-nwf is penvoerder voor deze regionale subsidie.

CVO-nwf heeft zelf in het jaar 2021 een subsidiebedrag ontvangen van € 1,475 miljoen. De totale lasten van de dertien deelnemende scholen in 2021 zijn € 753.000. De totale lasten van CVO-nwf zijn € 547.000. Dit bedrag is besteed aan onder andere een Techniek theater, technologie en toepassingen (keuzevak), lessen en uren voor e-skills.

Verantwoording besteding middelen sectorakkoord

In het sectorakkoord VO hebben de VO-raad – als vertegenwoordiger van schoolbesturen en scholen in het voortgezet onderwijs – en het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap afspraken gemaakt over prioriteiten, doelstellingen, maatregelen en investeringen in het voortgezet onderwijs in de periode tot en met 2017. Bij het opstellen van het sectorakkoord bouwden de betrokken partijen voort op eerder genomen maatregelen en afgesloten akkoorden, zoals het Bestuursakkoord VO 2012-2015 en het Actieplan Beter Presteren uit 2011. In het sectorakkoord ligt de prioriteit bij de toekomstbestendigheid van het onderwijs en de professionaliteit van scholen, leraren,

schoolleiders en besturen. Het sectorakkoord heeft geleid tot bekostiging via de zogeheten prestatiebox, vastgelegd in de Regeling Prestatiebox 2015-2018. Eind 2020 liepen deze akkoorden af. Omdat er veel voortgang is geboekt, wordt een deel van de prestatiebox-middelen toegevoegd aan de lumpsum. Dat is de algehele financiële bijdrage die scholen krijgen van het ministerie van OCW.

Op bepaalde thema's is meer voortuitgang nodig. Daarom worden voor de kalenderjaren 2021 en 2022 nog gelden via de prestatiebox toegekend aan scholen. Een blijvende uitdaging is om ervoor te zorgen dat minder leerlingen blijven zitten en dat minder leerlingen thuis komen te zitten. Andere uitdagingen zijn het strategisch personeelsbeleid, de begeleiding van startende leraren en schoolopleiders en de duurzame inzetbaarheid van personeel.

Voor 2021 was voor de scholen van CVO-nwf in totaal 454.000 beschikbaar. Dit geld is onder andere gebruikt voor de professionalisering van medewerkers en schoolleiding.

Financiële positie op balansdatum

Financiële kengetallen		
	2021	2020
Liquiditeit 1 (vlottende activa / kortlopende schulden)	2,29	2,59
Liquiditeit 2 (vlottende activa excl. voorraden / kortlopende schulden)	2,29	2,59
Rentabiliteit (resultaat / totale baten met de financiële baten)	1,29%	0,19%
Solvabiliteit 1 (eigen vermogen / totaal vermogen)	46,66%	49,90%
Solvabiliteit 2 (eigen vermogen inclusief voorzieningen / totaal vermogen)	73,17%	72,92%
Weerstandsvermogen (eigen vermogen / totale baten met financiële baten)	25,30%	26,48%
Kapitalisatiefactor (totaal vermogen / totale baten met financiële baten)	0,54	0,53
Kapitalisatiefactor (totaal vermogen - gebouwen / totale baten met financiële baten)	0,47	0,49

Analyse resultaat ten opzichte van de begroting 2021

	Realisatie 2021	Begroting 2021	Verschil
	€	€	€
3 Baten			
3.1 Rijksbijdragen	51.722.413	45.120.953	6.601.460
3.2 Overige overheidsbijdragen	92.381	73.000	19.381
3.5 Overige baten	1.606.040	1.445.000	161.040
Totaal baten	53.420.834	46.638.953	6.781.881
4 Lasten			
4.1 Personeelslasten	42.288.764	37.956.276	4.332.488
4.2 Afschrijvingen	1.573.390	1.850.750	-277.360
4.3 Huisvestingslasten	3.248.677	3.817.050	-568.373
4.4 Overige lasten	5.538.887	4.852.300	686.587
Totaal lasten	52.649.718	48.476.376	4.173.342
Saldo baten en lasten	771.117	-1.837.423	2.608.540
5 Financiële baten en lasten	84.190	80.000	4.190
Resultaat	686.927	-1.917.423	2.604.350

Rijksbijdragen

De stijging in de rijksbijdragen heeft meerdere oorzaken. De eerste is de hogere (normatieve) bijdrage van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. In de begroting is wel rekening gehouden met een stijging van de gemiddelde personeelslast (GPL) en exploitatiekosten, maar niet met de hogere werkelijke stijging van 2,47% en 1,96%. Daarnaast is in de begroting geen rekening gehouden met de ontvangen bijdrage van € 3,5 miljoen vanuit het Nationaal Programma Onderwijs. Tot slot zijn er in 2021 nog aanvullende subsidies ontvangen die bedoeld zijn om de negatieve gevolgen van corona te bestrijden.

Overige baten

De overige baten liggen hoger dan begroot. Binnen die overige baten zijn grote afwijkingen ten opzichte van de begroting, met name in

de ouderbijdragen en de overige baten. In de begroting was rekening gehouden met schoolreizen, zoals in elk gewoon schooljaar. Maar in 2021 waren de reismogelijkheden net als in 2020 beperkt door de coronapandemie. Daardoor liggen de baten uit ouderbijdragen aanzienlijk lager dan begroot. De overige baten liggen juist hoger dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door aanvullende subsidies, ontvangen transitievergoedingen en zorgkosten voor leerlingen van de Einstein Class van CSG AMS in Franeker die niet in de gemeente Waadhoeke wonen. Deze zorgkosten worden in rekening gebracht bij andere gemeenten.

Personele lasten

De stijging van de personele lasten heeft drie oorzaken. Ten eerste de wijzigingen vanuit de CAO in 2021: een salarisverhoging van 1,5% met ingang van 1 oktober 2021,

verhoging van de eindejaarsuitkering met 0,33% en een eenmalige uitkering van € 800. De tweede oorzaak is de extra personele inzet die heeft plaatsgevonden vanuit de extra ontvangen coronagerelateerde subsidies en de extra inzet binnen het project Sterk Techniek Onderwijs. Tot slot heeft CVO-nwf in 2021 een voorziening voor langdurig zieken gevormd. Deze voorziening is nieuw in de jaarrekening opgenomen. Dit vereiste een dotatie van € 970.000.

Afschrijvingen

De lagere afschrijvingen komen voort uit het feit dat investeringen later in het jaar zijn gedaan of helemaal nog niet zijn gedaan. Daarnaast dalen de afschrijvingen van de schoolboeken doordat de scholen van CVO-nwf steeds meer werken met eenmalige boeken met een licentie.

Huisvestingslasten

De huisvestingslasten zijn ten opzichte van de begroting gedaald. Binnen de verschillende posten onder de huisvestingslasten zijn echter opvallende afwijkingen. Zo zijn de kosten voor energie en water fors hoger dan begroot. Dit komt omdat de scholen in de winter de ramen open hadden tijdens de lessen, met het oog op het advies om tijdens de coronapandemie veel

te ventileren. Tegenover deze hogere lasten staan twee posten die lager zijn uitgevallen ten opzichte van de begroting. Ten eerste was er een dotatie aan de onderhoudsvoorziening als gevolg van nieuwe onderhoudsplannen en het toepassen van de componentenmethode. Bij de componentenmethode wordt geld gereserveerd voor toekomstig onderhoud aan alle componenten, in plaats van een globaal berekend bedrag. De componentenmethode vraagt daardoor aanvankelijk om een grotere reserve. De jaarlijkse dotatie kan echter omlaag. Daarnaast liggen de lasten van de bouwkundige aanpassingen fors lager dan begroot. Dit komt omdat meerdere aanpassingen die wel waren begroot, niet zijn uitgevoerd én omdat de kosten van andere aanpassingen zijn uitgesmeerd over meerdere jaren.

Overige lasten

De stijging van de overige lasten wordt veroorzaakt door de extra kosten die voortkomen uit het Nationaal Programma Onderwijs en uit de aanvullende coronagerelateerde subsidies. Doordat de subsidies niet alleen waren toegekend voor personeel, zijn ook de overige kosten gestegen.

Analyse resultaat ten opzichte van de jaarrekening 2020

	Realisatie 2021	Realisatie 2020	Vershil
	€	€	€
3 Baten			
3.1 Rijksbijdragen	51.722.413	47.211.856	4.510.557
3.2 Overige overheidsbijdragen	92.381	83.247	9.134
3.5 Overige baten	1.606.040	1.145.281	460.759
Totaal baten	53.420.834	48.440.384	4.980.450
4 Lasten			
4.1 Personeelslasten	42.288.764	39.137.195	3.151.569
4.2 Afschrijvingen	1.573.390	1.470.433	102.957
4.3 Huisvestingslasten	3.248.677	3.452.494	-203.818
4.4 Overige lasten	5.538.887	4.244.754	1.294.133
Totaal lasten	52.649.718	48.304.877	4.344.840
Saldo baten en lasten	771.117	135.507	635.610
5 Financiële baten en lasten	84.190	46.632	41.558
Resultaat	686.927	92.875	594.052

Rijksbijdragen

De oorzaak van de stijging van de rijksbijdrage komt voort uit de stijging van de normatieve rijksbijdrage als gevolg van de stijging van de gemiddelde personeelslast (GPL) en de hogere bijdrage in de exploitatiekosten. Daarnaast is in 2021 € 3,5 miljoen ontvangen vanuit het Nationaal Programma Onderwijs. Ook kreeg CVO-nwf in 2021 nog meerdere aanvullende coronagerelateerde subsidies.

Overige baten

De stijging van de overige baten heeft twee oorzaken. In 2021 was weliswaar sprake van veel beperkingen omtrent schoolreizen, maar er zijn meer reizen doorgegaan dan in 2020. Hierdoor liggen de ouderbijdragen hoger dan een jaar eerder. Daarnaast kreeg CVO-nwf meerdere coronagerelateerde subsidies in 2021.

Personeelslasten

De afwijking in de personele lasten ten opzichte van 2020 komt voort uit de stijging van de lonen en salarissen als gevolg van de cao-verhoging van 1,5% met ingang van 1 oktober 2021, de verhoging van de eindejaarsuitkering met 0,33% en de eenmalige uitkering van € 800. Daarnaast was er in 2021 extra inzet van personeel vanuit het Nationaal Programma Onderwijs en vanuit de aanvullende ontvangen subsidies.

Afschrijvingen

De stijging van de afschrijvingen komt voort uit investeringen die CVO-nwf in 2020 heeft gedaan en die in 2021 voor het gehele jaar meetellen én uit de investeringen van 2021.

Huisvestingslasten

De lagere lasten ten opzichte van 2020 hebben verschillende oorzaken. Op detailniveau zijn er grotere afwijkingen. Zo is de dotatie aan de voorziening groot onderhoud in 2020 nog gebaseerd op de oude plannen en werd er toen niet gewerkt met de componentenmethode. In 2021 was dit wel het geval, waardoor de dotatie fors omlaag is gegaan. In 2020 zijn meerdere bouwkundige aanpassingen gedaan; in 2021

was dit beperkt doordat de aanpassingen niet doorgingen of de kosten werden uitgesmeerd over meerdere jaren. De kosten van energie en water zijn gestegen doordat de scholen in de wintermaanden de ramen open hadden tijdens de lessen, om goed te ventileren. Ook zijn de onderhoudskosten gestegen door een aantal incidentele, dure werkzaamheden.

Overige lasten

De stijging van de overige lasten komt voort uit de extra, ook niet-personele inzet vanuit het Nationaal Programma Onderwijs. Daarnaast zijn vanuit de aanvullende subsidies ook overige lasten bekostigd. Tot slot zijn ten opzichte van 2020 meer schoolreizen doorgegaan, waardoor ook die lasten hoger liggen.

Mogelijk bovenmatig eigen vermogen

De Inspectie van het Onderwijs heeft in 2020 een zogeheten signaleringswaarde ontwikkeld voor bovenmatige reserves bij onderwijsinstellingen. Aanleiding is dat de inspectie in 2018 concludeerde dat de reserves van onderwijsinstellingen geleidelijk toenemen. Dat schreef de inspectie in 'De Financiële Staat van het Onderwijs 2017'. Er blijft structureel geld over aan het einde van het jaar, in nagenoeg alle onderwijssectoren.

Het is goed dat besturen een financiële buffer aanhouden, zoals blijkt nu het onderwijs hard wordt getroffen door de coronacrisis. Financieel gezonde besturen hebben nu de armslag om leerlingen en studenten zoveel mogelijk te blijven bedienen van goed onderwijs. Dat neemt niet weg dat besturen niet onnodig geld moeten oppotten.

Het publiek eigen vermogen komt boven de signaleringswaarde uit als het feitelijk eigen vermogen (af te lezen van de balans) hoger is dan het normatief eigen vermogen (vermogen dat een onderwijsinstelling redelijkerwijs nodig heeft om bezittingen te financieren en risico's op te vangen).

Bij CVO-nwf is de situatie rondom mogelijk bovenmatig eigen vermogen als volgt:

Totaal eigen vermogen	€ 13.514.979
Privaat eigen vermogen	€ 2.165.978
Feitelijk eigen vermogen	€ 11.349.001
Normatief eigen vermogen	€ 12.247.068
Mogelijk bovenmatig eigen vermogen	€ 0

Door de gemaakte keuze ten aanzien van de voorziening langdurig zieken en de gedane investeringen in 2021 is er eind 2021 geen sprake meer van een mogelijk bovenmatig eigen vermogen.

Beleid omtrent omvang en functie vrij besteedbaar vermogen en groot batig saldo

CVO-nwf wil inzicht in welk deel van het vermogen moet worden gereserveerd ter bestrijding van eventueel optredende risico's. De organisatie heeft eind 2020, onder begeleiding van Deloitte, een risico-inventarisatie gedaan. Het onderzoeksrapport verscheen begin 2021. In 2022 stellen wij onder andere, mede op grond van de uitkomsten van het rapport, de omvang van het vrij besteedbaar vermogen bij CVO-nwf vast. Op basis van de vastgestelde meerjarenbegroting verwachten we de aankomende jaren geen grote batige saldo's.

4. Treasurybeleid: beheer van financiële tegoeden

Het treasurybeleid gaat over de manier waarop CVO-nwf de financiële continuïteit van de organisatie waarborgt, omgaat met de financiële risico's en financieringskosten zo laag mogelijk houdt. Dit hoofdstuk beschrijft het treasurybeleid in 2021.

Beleggen en belenen van publieke middelen

Het beleggen, belenen en beheren van gelden is volstrekt ondergeschikt en dienend aan de statutaire doelstelling van de vereniging. De belangrijkste doelstelling van het treasurybeleid is: financiële continuïteit waarborgen, risico's beheersen en financieringskosten reduceren. In het verlengde daarvan streeft CVO-nwf naar het handhaven van een financiële positie waarbij de vereniging altijd aan haar verplichtingen kan voldoen en zo nodig middelen kan aantrekken tegen acceptabele voorwaarden. De mogelijkheid om middelen aan te trekken moet zowel op korte als op lange termijn verzekerd zijn.

Het treasurystatuut is na de organisatieverandering in 2018 aangepast. Het statuut is opgesteld met inachtneming van de Regeling beleggen en belenen door instellingen voor onderwijs en onderzoek van het ministerie van OCW.

Beheer van risico's rond financiële instrumenten

De financiële instrumenten en de daarmee samenhangende risico's zijn bij CVO-nwf zeer beperkt. Bij het aantrekken van benodigde middelen en het uitzetten van overtollige middelen, handelt CVO-nwf in lijn met de OCW-regeling. Het beleid van CVO-nwf is erop gericht risico's op het gebied van vermogens- en renteresultaten zo klein mogelijk te houden.

Het gaat daarbij bijvoorbeeld om renterisico's, koersrisico's, liquiditeitsrisico's en kredietrisico's. Het beleid is ook gericht op het optimaliseren van renteopbrengsten en kasbeheer. Het beleid en het beheer zijn gericht op het realiseren van de publieke doelstellingen. Transparantie en financiële continuïteit zijn daarom kernbegrippen.

Uitvoering in de praktijk

De financiële middelen van CVO-nwf staan op rekeningen van de ING Bank en de Rabobank. Beide banken voldoen aan de ratingseisen vanuit de Regeling Beleggen en Belenen 2016. De vereniging beschikt niet over andere uitstaande middelen en heeft daarnaast ook geen afgesloten leningen.

CVO-nwf heeft in 2021 op de uitstaande middelen geen rendement behaald. De beheerskosten die de bank in rekening brengt leiden tot negatieve rente.

Informatie over uitstaande beleggingen en leningen

Op de balansdatum beschikt de vereniging over ruim € 15,7 miljoen aan liquide middelen. Deze middelen zijn allemaal direct opvraagbaar.

5. Verantwoording per school

In dit hoofdstuk gaan wij per school nader in op de volgende onderwerpen:

A. Horizontale verantwoording

B. Onderwijsresultaten en kwaliteitszorg

De scholen binnen CVO-nwf hebben allemaal hun eigen populatie en onderwijsniveau(s). Daardoor heeft iedere school ook een eigen onderwijsinhoudelijk gezicht. Iedere school legt de resultaten van het leerproces vast. De Inspectie van het Onderwijs houdt toezicht op die resultaten. In 2021 is het werken met een kwaliteitszorgjaarkalender voortgezet. In die kalender staan de peilmomenten die binnen de kwaliteitszorg een rol spelen.

C. Onderwijsontwikkeling en internationalisering

Op alle scholen van CVO-nwf wordt gewerkt aan de vernieuwing en verdere ontwikkeling van het onderwijs. Per school geven we een overzicht van de belangrijkste onderwijsontwikkelingen in 2021. Daarnaast staan per school de internationale activiteiten beschreven.

D. Passend Onderwijs

E. Toetsing en Examinering

F. Nationaal Programma Onderwijs

Het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) is een (niet-structureel) investeringsprogramma van het kabinet om de gevolgen van de coronacrisis voor leerlingen op te vangen. Voor het funderend onderwijs gaat het om 5,8 miljard euro. De spil zijn programma's die scholen zelf op basis van een eigen analyse opstellen. Scholen ontvangen een bedrag per leerling via de lumpsum (de 'gewone' bekostiging van het onderwijs vanuit het Rijk), aangevuld met enkele NPO-subsidies die scholen kunnen aanvragen en waarover zij zich apart verantwoorden.

G. Burgerschap

5.1 CSG Anna Maria van Schurman

A. Horizontale verantwoording

De medezeggenschap

In de medezeggenschapsraad (MR) zitten vertegenwoordigers van de ouders/verzorgers, het personeel en de leerlingen. Voor een aantal belangrijke beslissingen over schoolzaken heeft het bevoegd gezag voorafgaand advies of instemming van de MR nodig. Ook ongevraagd kan de MR adviseren. De vergaderingen van de MR zijn openbaar. Berichtgeving vanuit de MR vindt plaats via mail of de nieuwsbrief van de school. De MR is vertegenwoordigd in de Gemeenschappelijke MR van de vereniging met twee leden.

Horizontale dialoog en verbonden partijen

In de school is er veel contact met medewerkers, leerlingen en ouders.

We organiseren diverse informatieavonden en rond het eerste rapport zijn er ouder-spreekavonden. Ouders/verzorgers hebben zitting in het bestuur en de medezeggenschapsraad. Verder gaan we in ouderpanels een aantal keer per jaar met ouders/verzorgers in gesprek over hoe wij ons onderwijs organiseren en zo mogelijk kunnen verbeteren.

B. Onderwijsresultaten en kwaliteitszorg

Onderwijsresultaten

In het voorjaar van 2022 werden de onderwijsresultatenkaarten gepubliceerd die betrekking hebben op examenjaar 2021.

	Positie leerjaar 3	Onder- bouw snelheid	Boven- bouw succes	Eind oordeel
AMS				
<i>basis</i>	+	+	+	+
<i>kader</i>			+	+
<i>tl</i>			+	+
<i>havo</i>			-/-	+

In 2021 deden 194 leerlingen eindexamen in 'coronatiejd': 17 in vmbo-basis, 46 in vmbo-kader, 74 in vmbo-tl en 57 in havo. De slagingspercentages waren in 2021: 100%

voor vmbo-basis, 100% in vmbo-kader, 87,8 % in vmbo-tl en 89,5% in havo. Het schoolbrede slagingspercentage komt daarmee op 94,3. Er vond in dit schooljaar een 'normaal' centraal examen plaats met een spreiding in de tijdvakken. CSG Anna Maria van Schurman scoorde voor de meeste indicatoren van het Inspectiekader op het niveau van de benchmark en voor vmbo-tl vlak eronder. Het havo bovenbouwrendement was onvoldoende.

Kwaliteitszorg

De AMS analyseert drie keer per jaar de resultaten per leerling, per groep en per docent. De school bespreekt eventuele interventies met leerlingen en hun ouders. Mogelijke interventies zijn maatwerk, huiswerkbegeleiding, individuele ondersteuning en groepsondersteuning. Op deze wijze proberen we de resultaten per leerling/groep naar een hoger niveau te brengen.

Zomerschool

Net als in voorgaande jaren had de AMS voor de zomervakantie van 2021 een zomerschool georganiseerd. Dit extra onderwijs is bedoeld voor leerlingen die net te laag scoren om over te gaan. De zomerschool kreeg – opnieuw – subsidie vanuit de Regeling zomerscholen VO.

De zomerschool vond in de eerste vakantie-week plaats en had 72 deelnemers, afkomstig uit de derde klassen van vmbo-basis, -kader en -tl en uit 4 havo. Het vak dat ze volgden is in overleg met docenten en ouders bepaald. De docenten waren bevoegde docenten of bekwame studenten, ingehuurd via De Huiswerkkamer. Ongeveer 85 procent van de leerlingen die deelnamen, hebben met een voortgangstoets laten zien dat hun kennis en vaardigheden tot het juiste niveau waren toegevoerd. Alle leerlingen van de zomerschool zijn bevorderd naar het volgende leerjaar.

C. Onderwijsontwikkeling en internationalisering

Onderwijsontwikkeling

De AMS begon in schooljaar 2020-2021 met een nieuw onderwijsconcept: AMS Grow.

Grow staat voor groeien, zowel op persoonlijk vlak als op het gebied van leren. Elke letter in het woord Grow vertegenwoordigt een coachingsstap in het leerproces. AMS Grow draaide in alle leerjaren, exclusief de examenjaren. Vanaf augustus 2021 is AMS Grow uitgebreid met maatwerk en huiswerkbegeleiding. Tegelijk is ook het meertalig voortgezet onderwijs (mvo) doorgezet naar 3 havo. Behalve in klas 1 en 2 havo, kunnen leerlingen in 3 havo nu ook wiskunde in het Engels volgen. In 2021 vond op de AMS voor de eerste keer een meet and greet plaats met bedrijven. De ontmoeting was georganiseerd door het Leer Werk Bureau van de AMS, dat leerlingen begeleidt bij hun loopbaanoriëntatie. Veel activiteiten van het Leer Werk Bureau konden niet doorgaan vanwege corona. Gelukkig lukte het wel om samen met het bedrijfsleven stages te organiseren.

De Einstein Class is voor leerlingen met een vorm van autisme die vastlopen in het gewone onderwijs. Ze krijgen onderwijs op maat in een rustige omgeving, zonder veel prikkels. Het onderwijs wordt gegeven op vier niveaus, 'arrangementen' noemen we die. De arrangementen gaan van lichte ondersteuning (arrangement 1) naar intensieve ondersteuning (arrangement 4). 'Speciaal waar het moet, gewoon als het kan', dat is het uitgangspunt in deze vorm van onderwijs. Met de Einstein Class voorkomen we dat leerlingen thuis komen te zitten. Door niet te denken in beperkingen, maar in kansen en talenten, geven we ook deze leerlingen de mogelijkheid zich zo goed mogelijk te ontwikkelen en hun eigen plekje te vinden in de maatschappij.

Internationalisering

CSG AMS is een Global Citizen School. Dat betekent dat we onze leerlingen opleiden tot wereldburgers en dat we bijdragen aan een betere mondiale samenleving: een gezonde en veilige samenleving waarin leven, wonen, werken en leren voor iedereen betekenisvol en inspirerend is. De verbinding tussen dichtbij en ver(der) weg komt terug in projecten, waarin we werken aan actuele en maatschappelijke thema's, maar ook

in de reguliere lessen en tijdens vakexcursies. In 2021 waren er geen uitwisselingen, schoolreizen en uitstapjes naar het buitenland vanwege de corona-maatregelen. Docenten hebben gezocht naar andere vormen van (digitaal) onderwijs waarmee leerlingen hun blik konden verbreden tot over de landsgrenzen.

D. Passend Onderwijs

AMS is onderdeel van het Samenwerkingsverband Fryslân-Noard, dat als doel heeft jongeren een passende onderwijsplek te geven volgens de Wet Passend Onderwijs. Daarnaast voert het SWV Fryslân-Noard een regionale opvangvoorziening uit namens het voortgezet onderwijs in de regio. Dit Orthopedagogisch en Didactisch Centrum (OPDC) is bedoeld voor jongeren die tijdelijk niet naar een reguliere school kunnen. AMS heeft afgelopen jaar beperkt gebruik hoeven te maken van deze voorziening. Daarnaast is een aantal keren op afroep de orthopedagoog ingezet voor advies, bedoeld om leerlingen binnen de reguliere setting te houden.

E. Toetsing en Examinering

Docenten zijn bezig met andere vormen van toetsing, zoals formatief toetsen. Daardoor is de toetsdruk bij leerlingen afgenomen. De bovenbouw heeft jaarlijks vier toetsweken. Verder gebruiken we het leerlingvolgsysteem CITO. Leerlingen kunnen trainingen volgen voor hun examen en voor het verminderen van faalangst, om daarmee hun kans op het behalen van een diploma te vergroten.

F. Nationaal Programma Onderwijs

Het overgrote deel van de NPO-gelden is in overleg met het schoolteam en de MR ingezet voor klassenverkleining. Daarnaast zet de school deze middelen in voor huiswerkbegeleiding, sportieve activiteiten, deskundigheidsbevordering en extra leerlingondersteuning. Een klein deel van de financiën gaat naar materiële zaken.

G. Burgerschap

De AMS heeft zich ook in coronatijd op leerzame wijze verbonden met het buitenschoolse leven. Voorbeelden zijn hiervan: Paarse vrijdag met aandacht voor lhbti, een (geslaagde) lobby voor een echt stembureau op de AMS in 2022, kerstactie voor het Goede Doel en aandacht voor sexting en grooming, mede naar aanleiding van de actualiteit. Ook werkte de AMS samen met de Skûle (Jeugdwerk Franeker) om de verbinding tussen school en stadsproblematiek onder de aandacht te brengen.

5.2 Christelijk Gymnasium Beyers Naudé

A. Horizontale verantwoording

De medezeggenschap

Christelijk Gymnasium Beyers Naudé heeft een medezeggenschapsraad, ouderraad, leerlingenraad en leerlingenpanels. De MR bestaat uit medewerkers, ouders en leerlingen. De MR vergadert ongeveer zes keer per jaar, deels samen met de directie. Daarnaast hebben de voorzitter en secretaris een tweewekelijks informeel overleg met de rector.

Horizontale dialoog en verbonden partijen

De ouderraad heeft in 2021 regelmatig met de schoolleiding overlegd over de dagelijkse gang van zaken in de school. De leerlingenraad komt bijna wekelijks samen om over leerlingenzaken te praten. De leerlingenraad dient ook als klankbord voor leerlingen die vragen, wensen of klachten hebben. Er is regelmatig overleg met de conrector.

Elke zes weken organiseren de leerjaarleiders een leerlingenpanel. Dit houdt in dat zij leerlingen uitnodigen om te vertellen wat er zoal leeft in de leerjaren. Het gaat dan bijvoorbeeld om toetsing, lesuitval en activiteiten. De opbrengsten van de leerlingpanels worden besproken in de vergaderingen van de schoolleiding.

B. Onderwijsresultaten en kwaliteitszorg

Onderwijsresultaten

In 2021 slaagde 93 procent van alle examenkandidaten van Beyers Naudé. De examencijfers zijn door de versoepelingen in de slaag-/zakre-

geling niet te vergelijken met die van 2020. Dit komt vooral doordat leerlingen één vak buiten beschouwing mochten laten (de 'duimregeling'). Vaak kozen zij voor het vak Latijn. Het gemiddeld examencijfer voor Latijn was in 2021 dan ook opmerkelijk laag.

Beyers Naudé scoorde in 2021 op alle vier indicatoren van de inspectie voldoende.

De doorstroom in klas 1 en 2 is verbeterd en ligt na drie schooljaren weer boven de inspectienorm. Extra begeleiding van mentoren, docenten en ondersteuners voor leerlingen die in klas 2 dreigden te blijven zitten, heeft hieraan bijgedragen.

De doorstroom in klas 3 en hoger ligt net als de afgelopen jaren ruim boven de inspectienorm. Dit niveau wil de school graag handhaven. De onderwijspositie in klas 3 laat zien dat bijna al onze derdeklassers op of boven het advies van de basisschool zitten. Vrijwel alle gymnasiumleerlingen komen binnen met een vwo-advies; een handvol met een havo/vwo- of havo-advies.

C. Onderwijsontwikkeling en internationalisering

Onderwijsontwikkeling

De coronacrisis heeft ook in 2021 gevolgen gehad voor de ontwikkeling van het onderwijs op Beyers Naudé. Vergaderingen op school waren niet mogelijk. We hebben daarom gezorgd voor online scholing op het gebied van didactiek, pedagogiek en andere onderwerpen die met leerlingen te maken hebben.

Een belangrijke ontwikkeling is de aandacht voor effectieve feedback in de les. In september begonnen zeventien collega's aan de tweejarige opleiding Didactisch coachen. De deelnemers leren hoe zij effectieve feedback aan leerlingen kunnen geven. Ook leren zij feedback, vragen en aanwijzingen op een evenwichtige manier in te zetten.

Internationalisering

De enige internationale activiteit van Beyers Naudé in 2021 was de Griekenlandreis. Deze is ondanks de coronapandemie goed verlopen.

D. Passend Onderwijs

Beyers Naudé biedt passend onderwijs aan alle leerlingen aan wie we ondersteuning kunnen bieden. De mogelijkheden en beperkingen van de school staan beschreven in het schoolondersteuningsprofiel.

Wij bieden specifieke ondersteuning aan leerlingen met problemen op het gebied van stoornissen in het autistisch spectrum, executieve functies, hoogbegaafdheid, faalangst en dyslexie. In 2021 hebben we hiervoor extra deskundigheid in huis gehaald. We beschikken inmiddels over een eigen pedagoog en een psycholoog. Er is ook een docent die leerlingen ondersteunt bij vragen over zingeving. Een andere docent ondersteunt leerlingen met dyslexie. In het 'studiecentrum' helpen we twee middagen per week leerlingen met het plannen van hun schoolwerk. De functie van zorgcoördinator hebben we in 2021 uitgebreid en tegelijk hernoemd tot coördinator leerlingondersteuning.

De school vindt het belangrijk dat alle collega's die leerlingen ondersteunen efficiënt met elkaar samenwerken. In 2021 hebben we de taken en rollen van alle betrokkenen opnieuw omschreven. Waar nodig hebben we de bestaande omschrijvingen aangepast. Voor een effectieve begeleiding is de rol van de mentor cruciaal. We zijn daarom in 2021 begonnen de taken van de mentor te beschrijven in samenhang met de taken van de docenten en alle ondersteuners.

Een masterstudent van de Rijksuniversiteit Groningen is in december 2021 begonnen met een onderzoek naar de kwaliteit van ons mentoraat. We verwachten de herziening van het mentoraat aan het eind van schooljaar 2021–2022 af te ronden.

E. Toetsing en Examinering

De nieuwe wet over de schoolexamens schrijft voor dat scholen een examencommissie moeten inrichten. Dit heeft Beyers Naudé in 2021 gedaan. De taken en bevoegdheden van de commissie zijn in de wet omschreven. Onze examencommissie heeft het toetsprogramma

(PTA) van alle vakken doorgenomen. Waar de commissie gebreken constateerde, heeft zij de vaksecties gevraagd deze te herstellen. Dit is in het najaar van 2021 afgerond, zodat de PTA's van alle vakken nu voldoen aan de wet- en regelgeving. Verder heeft de examencommissie de archivering van de schoolexamens op orde gebracht. We beschikken nu over een systematisch geordend archief van alle toetsen, praktische opdrachten en profielwerkstukken.

De examencommissie heeft ook een adviseerende taak. In 2021 heeft zij enkele vaksecties gevraagd en ongevraagd advies gegeven over de schoolexamens. Het ging dan bijvoorbeeld om de lengte van sommige toetsen, de vorm waarin de vaksectie de eindtermen toetst en het voorkomen van onnodig veel toetsen in de bovenbouw.

F. Nationaal Programma Onderwijs

Beyers Naudé heeft een Schoolscan uitgevoerd die bij de NPO-gelden hoort. De subsidie is op basis van de uitkomsten ingezet om klassen te verkleinen, extra personeel in te zetten om leerlingen te ondersteunen en activiteiten te organiseren om de sociale binding van leerlingen te herstellen. Daarnaast hebben we geïnvesteerd in scholing van het personeel.

De directie heeft steeds nauw overleg gevoerd met de drie geledingen van de medezeggenschapsraad. Ook zijn het personeel en de ouderraad enkele malen online bijeengekomen om na te gaan welke behoeften er in de school leefden. De MR heeft formeel ingestemd met het schoolplan.

G. Burgerschap

Beyers Naudé heeft een werkgroep burgerschap die de activiteiten op het gebied van burgerschap inventariseert en coördineert. In 2021 hebben we laten onderzoeken wat er per leerjaar, per vaksectie en schoolbreed gebeurt op het gebied van burgerschap. Dit onderzoek is uitgemond in een uitgebreid rapport met aanbevelingen.

De schoolvisie op burgerschap en de uitwerking blijken grotendeels al te voldoen aan de nieuwe wettelijke regels. De belangrijkste aanbevelingen zijn: formuleer concrete leerdoelen rondom burgerschap en versterk het planmatig en cyclisch werken. Hiervan wil de school in 2022 werk maken.

5.3 CSG Comenius @Forum

A. Horizontale verantwoording

De medezeggenschap

Comenius @Forum en Comenius Esdoorn hebben samen een MR. Deze is samengesteld uit teamleden en ouders van beide scholen. De MR komt in een vaste regelmaat bijeen. Ook zijn de scholen vertegenwoordigd in de GMR van CVO-nwf.

Horizontale dialoog en verbonden partijen

In de school is er veel contact met medewerkers, leerlingen en ouders. Dit is vaak mondeling. Communicatie met ouders en leerlingen vindt ook plaats via de Nieuwsflitsen van de school. De ouders zijn vertegenwoordigd in de oudergeleding van de MR. Op deze manier hebben zij invloed op de ontwikkeling en organisatie van de school. De leerlingen hebben invloed via de Leerlingenraad.

B. Onderwijsresultaten en kwaliteitszorg

Onderwijsresultaten

In het voorjaar van 2022 werden de onderwijsresultatenkaarten gepubliceerd die betrekking hebben op examenjaar 2021. Deze kaarten geven de doorstroompercentages en examenprestaties aan.

	Positie leerjaar 3	Onder- bouw snelheid	Boven- bouw succes	Eind oordeel
@Forum				
<i>TL</i>	+	+	+	+
<i>havo</i>			+	+

In 2021 was er door corona sprake van een bijzonder examenjaar. De lesuitval, het schakelen tussen fysiek onderwijs, online onderwijs en hybride onderwijs en het feit dat onderdelen van het onderwijsprogramma niet konden plaatsvinden, hadden een negatieve invloed op de motivatie en de prestaties van veel leerlingen. De coronapandemie was bovendien nadelig voor hun sociaal-emotionele ontwikkeling.

Examenkandidaten kregen twee herkansingsmogelijkheden in plaats van één, mochten de examens spreiden over drie tijdvakken en door 'de duimregeling' mochten ze een vak met een slecht eindcijfer buiten de uitslagbepaling houden.

Er deden 36 leerlingen eindexamen; 97 procent van hen slaagde. Met de resultaten die de school heeft behaald, liggen alle vier de indicatoren die het Inspectieoordeel bepalen, boven de norm.

C. Onderwijsontwikkeling en internationalisering

Onderwijsontwikkeling

In 2021 was de onderwijsontwikkeling door corona zeer beperkt. Er was veel lesuitval, ziekte en quarantaine onder personeel en leerlingen. Door de opgelegde beperkingen sneuvelde bepaalde onderdelen van het onderwijsprogramma. Fysiek en online onderwijs wisselden elkaar af. De continuïteit van het onderwijs stond voortdurend onder druk. In de school ontstond een situatie van 'overleven'. Hierdoor lag er minder focus op de doorontwikkeling van het onderwijs.

In het vijfde jaar van het bestaan van @Forum is het onderwijsconcept onder een vergrootglas gelegd. Met de onderwijsvisie van de school als uitgangspunt heeft de school aanpassingen gedaan in het programma. Zo is het aantal verplichte masterclasses teruggebracht en hebben vakoverstijgende projecten een kwaliteitsimpuls gekregen.

Met ingang van cursusjaar 2021-2022 is er intensieve samenwerking tussen @Forum onderbouw en @Forum bovenbouw (Mariënborg) met als doel een zo goed mogelijke doorgaande lijn voor leerlingen. Deze gezamenlijke ontwikkeling is in volle gang.

Coaching is een van de pijlers van het onderwijsconcept van de school. Om meer uniformiteit van taal en handelen te bewerkstelligen, heeft het gehele team een scholingstraject doorlopen.

Internationalisering

Vanwege de coronapandemie hebben er in 2021 geen internationaliseringsactiviteiten plaatsgevonden.

D. Passend Onderwijs

CSG Comenius @Forum zet de middelen van het Samenwerkingsverband Fryslân-Noard in voor de basisondersteuning en individuele begeleiding van leerlingen. We proberen hen in staat te stellen om hun onderwijsroute goed te doorlopen en daarmee voortijdig schoolverlaten te voorkomen. Het bedrag dat we hierin investeren is groter dan het budget dat we ontvangen.

De ondersteuningsstructuur van de school is goed georganiseerd en van een goed niveau. We bepalen onze doelen op het gebied van passend onderwijs in afstemming met het Samenwerkingsverband en met instemming van het onderwijsteam, het ondersteuningsteam en de MR. Diverse mensen hebben ondersteunende taken op het vlak van passend onderwijs. De interne coördinator leerlingondersteuning coördineert de aanpak en onderhoudt het contact met de schoolleiding.

De school maakt gebruik van het OPDC als aanvullende voorziening van het Samenwerkingsverband.

E. Toetsing en Examinering

Het examenreglement is in 2021 geactualiseerd op basis van nieuwe regelgeving. Onder meer de samenstelling van de examencommissie is aangepast.

De kwaliteit van de toetsing in het algemeen en van het schoolexamen heeft de aandacht van de ontwikkelgroep toetsen en evalueren. Een lid van dit team is opgeleid tot toetsexpert. Deze medewerker houdt samen met de examensecretaris zicht op de kwaliteit van het schoolexamen. Op team- en organisatieniveau is de expertise op dit moment op het gewenste niveau.

De school is al enkele jaren bezig om de kwaliteit van de schoolexamens te verbeteren en het SE een meer afsluitend karakter te geven. Het schoolexamen vindt nu grotendeels plaats in het examenjaar. Mede hierdoor kunnen leerlingen uit havo 3 nu doorstromen naar mavo 4.

F. Nationaal Programma Onderwijs

In 2021 heeft @Forum de Schoolscan uitgevoerd die hoort bij de NPO-gelden. De scan laat zien welke problemen medewerkers, leerlingen en ouders signaleren als gevolg van de coronapandemie. Naar aanleiding van de scan heeft de school een 'Schoolprogramma' opgesteld met meerdere interventies, waaronder individuele begeleiding, instructie in kleine groepen, sportieve activiteiten, cultuureducatie en professionalisering van medewerkers. De MR heeft ingestemd met het Schoolprogramma.

De interventies zijn mede bedoeld om leerlingen (weer) plezier te geven in de schoolgang, zodat hun motivatie toeneemt. Ook is het doel om de cognitieve, sociale en emotionele ontwikkeling van leerlingen te stimuleren.

G. Burgerschap

CSG Comenius @Forum had al structureel aandacht voor burgerschapsonderwijs, maar dat was te weinig zichtbaar en niet gebaseerd op een duidelijke visie. In het cursusjaar 2021-2022 is het burgerschapsonderwijs in de school geïnventariseerd. Daarna komen vervolgstappen:

- Visie ontwikkelen op burgerschapsonderwijs: wat vinden wij belangrijk en wat zijn onze doelen?
- Burgerschapdoelen formuleren: hoe en wanneer krijgen leerlingen bepaalde kennis,

vaardigheden en houdingen aangeleerd?

- Aanbieden van een onderwijsprogramma dat volgt uit de eerder geformuleerde visie en doelen.
- Vastgelegd beleid over het zorgdragen voor een schoolcultuur waarin de basiswaarden van de democratische rechtsstaat centraal staan.

De school heeft een coördinator burgerschapsonderwijs aangesteld die leiding geeft aan dit proces.

5.4 CSG Comenius Esdoorn

A. Horizontale verantwoording

De medezeggenschap

Comenius @Forum en Comenius Esdoorn hebben samen een MR. Deze is samengesteld uit teamleden en ouders van beide scholen. De MR komt in een vaste regelmaat bijeen. Ook zijn de scholen vertegenwoordigd in de GMR van CVO-nwf.

Horizontale dialoog en verbonden partijen

In de school is er veel contact met de medewerkers, de leerlingen en de ouders. Dit is vaak mondeling. Communicatie met ouders en leerlingen vindt ook plaats via de Nieuwsflitsen van de school. De ouders zijn vertegenwoordigd in de oudergeleding van de MR. Op deze manier hebben zij invloed op de ontwikkeling en organisatie van de school. De leerlingen hebben invloed via de Leerlingenraad.

B. Onderwijsresultaten en kwaliteitszorg

Onderwijsresultaten

In het voorjaar van 2022 werden de onderwijsresultatenkaarten gepubliceerd die betrekking hebben op examenjaar 2021. Deze kaarten geven de doorstroompercentages en examenprestaties aan.

	Positie leerjaar 3	Onder- bouw snelheid	Boven- bouw succes	Eind oordeel
Esdoorn				
<i>mavo</i>	+	+	+	+

In 2021 was er door corona sprake van een bijzonder examenjaar. De lesuitval, het schakelen tussen fysiek onderwijs, online onderwijs en hybride onderwijs en het feit dat onderdelen van het onderwijsprogramma niet konden plaatsvinden, hadden een negatieve invloed op de motivatie en de prestaties van veel leerlingen. De coronapandemie was bovendien nadelig voor hun sociaal-emotionele ontwikkeling.

Examenkandidaten kregen twee herkansingsmogelijkheden in plaats van één, mochten de examens spreiden over drie tijdvakken en door 'de duimregeling' mochten ze een vak met een slecht eindcijfer buiten de uitslagbepaling houden.

Er deden 124 leerlingen eindexamen; 96 procent van hen slaagde. Met de resultaten die de school heeft behaald, liggen alle vier de indicatoren die het Inspectieoordeel bepalen, boven de norm.

C. Onderwijsontwikkeling en internationalisering

Onderwijsontwikkeling

In 2021 was de onderwijsontwikkeling door corona zeer beperkt. Er was veel lesuitval, ziekte en quarantaine onder personeel en leerlingen. Door de opgelegde beperkingen sneuvelden bepaalde onderdelen van het onderwijsprogramma. Fysiek en online onderwijs wisselden elkaar af. De continuïteit van het onderwijs stond voortdurend onder druk. In de school ontstond een situatie van 'overleven'. Hierdoor lag er minder focus op de doorontwikkeling van het onderwijs.

De school heeft een sterke impuls gegeven aan het E-Skills programma: een ruim aanbod van wisselende workshops voor de ontwikkeling van belangrijke vaardigheden en voor interesse- en talentontwikkeling. Het E-Skills Programma was eerst alleen voor leerlingen in de leerjaren 1 en 2, maar is vanaf cursusjaar 2021-2022 beschikbaar voor alle leerjaren.

Door de plaatsing van extra lokalen achter de school is het nu beter mogelijk om techniekactiviteiten in het aanbod te integreren.

Met ingang van cursusjaar 2021-2022 werkt Esdoorn met coaches. Elke coach heeft een aantal leerlingen aan zich gekoppeld gekregen. Op deze manier kan de individuele begeleiding van de leerlingen in alle leerjaren goed plaatsvinden. Het gehele onderwijsgevende team heeft hiertoe het scholingstraject Didactisch coachen gevolgd.

Internationalisering

Vanwege de coronapandemie hebben er in 2021 geen internationaliseringsactiviteiten plaatsgevonden.

D. Passend Onderwijs

CSG Comenius @Forum zet de middelen van het Samenwerkingsverband Fryslân-Noard in voor de basisondersteuning en individuele begeleiding van leerlingen. We proberen hen in staat te stellen om hun onderwijsroute goed te doorlopen en daarmee voortijdig schoolverlaten te voorkomen. Het bedrag dat we hierin investeren is groter dan het budget dat we ontvangen.

De ondersteuningsstructuur van de school is goed georganiseerd en kent een goed niveau. We bepalen onze doelen op het gebied van passend onderwijs in afstemming met het Samenwerkingsverband en met instemming van het onderwijsteam, het ondersteuningsteam en de MR.

Diverse mensen hebben ondersteunende taken op het vlak van passend onderwijs. De interne coördinator leerlingondersteuning coördineert de aanpak en onderhoudt het contact met de schoolleiding. De school maakt gebruik van het OPDC als aanvullende voorziening van het Samenwerkingsverband.

E. Toetsing en Examinering

Het examenreglement is in 2021 geactualiseerd op basis van nieuwe regelgeving. Onder meer de samenstelling van de examencommissie is aangepast.

De kwaliteit van de toetsing in het algemeen en van het schoolexamen heeft de aandacht van de ontwikkelgroep toetsen en evalueren. Een lid van dit team is opgeleid tot toetsexpert. Deze medewerker houdt samen met de examensecretaris zicht op de kwaliteit van het schoolexamen. Op team- en organisatieniveau is de expertise op dit moment op het gewenste niveau.

De school is al enkele jaren bezig om de kwaliteit van de schoolexamens te verbeteren en het SE een meer afsluitend karakter te geven. Het schoolexamen vindt nu grotendeels plaats in het examenjaar. Mede hierdoor kunnen leerlingen uit havo 3 nu doorstromen naar mavo 4.

F. Nationaal Programma Onderwijs

In 2021 heeft Esdoorn de Schoolscan uitgevoerd die hoort bij de NPO-gelden. De scan laat zien welke problemen medewerkers, leerlingen en ouders signaleren als gevolg van de coronapandemie. Naar aanleiding van de scan heeft de school een 'Schoolprogramma' opgesteld met meerdere interventies, met onderdelen als individuele begeleiding, sportieve activiteiten, cultuureducatie, kleinere klassen, professionalisering van medewerkers en leermiddelen. De MR heeft ingestemd met het Schoolprogramma.

De interventies zijn mede bedoeld om leerlingen (weer) plezier te geven in de schoolgang, zodat hun motivatie toeneemt. Ook is het doel om de cognitieve, sociale en emotionele ontwikkeling van leerlingen te stimuleren. eel van de financiën gaat naar materiële zaken.

G. Burgerschap

CSG Comenius Esdoorn had al structureel aandacht voor burgerschapsonderwijs, maar dat was te weinig zichtbaar en niet gebaseerd op een duidelijke visie. In het cursusjaar 2021-2022 is het burgerschapsonderwijs in de school geïnventariseerd. Daarna komen vervolgstappen:

- Visie ontwikkelen op burgerschapsonderwijs: wat vinden wij belangrijk en wat zijn onze doelen?

- Burgerschapsdoelen formuleren: hoe en wanneer krijgen leerlingen bepaalde kennis, vaardigheden en houdingen aangeleerd?
- Aanbieden van een onderwijsprogramma dat volgt uit de eerder geformuleerde visie en doelen.
- Vastgelegd beleid over het zorgdragen voor een schoolcultuur waarin de basiswaarden van de democratische rechtsstaat centraal staan.

5.5 CSG Comenius Mariënborg

A. Horizontale verantwoording

De medezeggenschap

De medezeggenschap is formeel geregeld via de medezeggenschapsraad. Wekelijks vindt er een overleg plaats tussen het dagelijks bestuur van de MR (voorzitter en secretaris) en de rector. In dit overleg stemmen zij af wat de belangrijke ontwikkelingen zijn, wat het proces zal zijn, wat de rol van de MR in dit traject is en welke stukken noodzakelijk dan wel gewenst zijn. De gehele MR bestaat uit zes personeelsleden, onder wie voorzitter en secretaris, drie

ouders en drie leerlingen.

Horizontale dialoog en verbonden partijen

Mariënborg geeft de horizontale verantwoording vorm per afdeling door middel van een ouder- en leerlingenpanel. In de panels worden schoolbrede thema's en afdelingsspecifieke zaken besproken. Ouders en leerlingen krijgen ook de ruimte om zelf onderwerpen in te brengen. De panels komen viermaal per jaar bijeen. Afdelingen stellen samen de schoolbrede thema's vast.

Mariënborg bevaart ouders, leerlingen en medewerkers daarnaast ook regelmatig op thema via een enquête. Denk hierbij aan de tevredenheidsonderzoeken, maar ook aan schoolontwikkelingen zoals de inzet van leerlingbespreking.nl en het werken met de twaalf bouwstenen.

B. Onderwijsresultaten en kwaliteitszorg

Onderwijsresultaten

De onderwijsopbrengsten van Mariënborg zijn onvoldoende, gemeten aan de normen en indicatoren van de inspectie.

indicatoren (2018/2019 t/m 2020/2021 driejaars)

Niveau	Indicator	Score	Norm na correctie	Kwalificatie
HAVO	Onderwijspositie tov advies	1.67	-7.0	Boven de norm
HAVO	Onderbouwsnelheid	96.81	95.1	Boven de norm
HAVO	Bovenbouwsucces	76.43	81.3	Onder de norm
HAVO	Examencijfers	6.22	6.3	Onder de norm
VWO	Onderwijspositie tov advies	1.67	-7.0	Boven de norm
VWO	Onderbouwsnelheid	96.81	95.1	Boven de norm
VWO	Bovenbouwsucces	80.33	81.6	Onder de norm
VWO	Examencijfers	6.26	6.2	Boven de norm

indicatoren (2020/2021 éénjaars)

Niveau	Indicator	Score	Norm na correctie	Kwalificatie
HAVO	Onderwijspositie tov advies	0	-7.0	Boven de norm
HAVO	Onderbouwsnelheid	94.28	95.0	Boven de norm
HAVO	Bovenbouwsucces	70.97	81.3	Onder de norm
HAVO	Examencijfers	6.15	6.3	Onder de norm
VWO	Onderwijspositie tov advies	0	-7.0	Boven de norm
VWO	Onderbouwsnelheid	94.28	95.0	Boven de norm
VWO	Bovenbouwsucces	78.21	81.5	Onder de norm
VWO	Examencijfers	6.29	6.2	Boven de norm

C. Onderwijsontwikkeling en internationalisering

Onderwijsontwikkeling

Op het gebied van onderwijsresultaten is er dus werk aan de winkel op Mariënborg. Dit is een kwestie van langere adem. Het ambitieplan dat op 1 maart 2022 aan de MR is overhandigd, borduurt voort op eerder ingezette ontwikkelingen. De belangrijkste ontwikkelingen zijn:

1. We werken aan een effectieve didactiek aan de hand van de twaalf bouwstenen.
2. We werken aan hoge verwachtingen met behulp van feedback (didactisch coachen).
3. We versterken de leerlingenparticipatie in het onderwijsproces met behulp van leerlingbespreking.nl.

Naast deze belangrijke ontwikkelingen die het pedagogisch-didactisch handelen in de klas een duidelijke impuls moeten geven, heeft de school de ambitie om de professionele cultuur te versterken, de participatie op leerlingen-, ouder- en medewerkersniveau te vergroten en de basale processen snel op orde te brengen.

Internationalisering

Vanwege de coronapandemie hebben er in 2021 geen internationaliseringsactiviteiten plaatsgevonden.

D. Passend Onderwijs

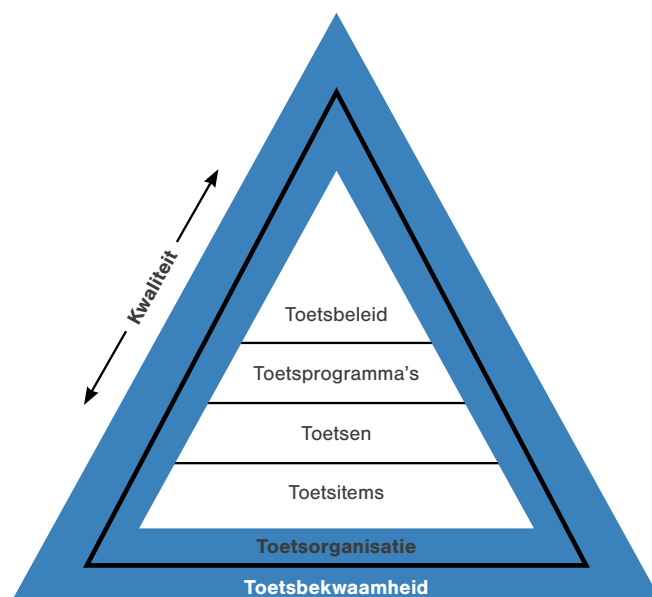
Mariënborg telt ongeveer vijftig leerlingen met

een zogeheten ontwikkelingsperspectief (OPP). In 2021 was het voornaamste doel deze OPP's goed op orde te hebben en in het ondersteuningsteam handelingsgericht te werken. We merken dat we een professionaliseringslag hebben te maken: het monitoren van onze leerlingen moet een doelgerichter insteek krijgen en cyclisch plaatsvinden. Dit geldt zowel voor leerlingen die passend onderwijs nodig hebben als de reguliere leerlingen. Met het oog hierop is het ondersteuningsteam in 2021 uitgebreid, is er een schooleigen zorgcoördinator gekomen en is het ondersteuningsteam geschoold in het schrijven van OPP's en in handelingsgericht werken.

E. Toetsing en Examinering

De vormgeving en het toezien op het proces van toetsing en examinering ligt in handen van de examencommissie. De bijbehorende protocollen, zoals het programma van toetsing en afsluiting en het examenreglement, zijn voor iedereen in te zien.

Het schoolexamen vormt de helft van het eindexamen. Daarom is kwaliteit in toetsing essentieel. De onderwijsontwikkelgroep van Mariënborg ontwikkelt een integraal toetsbeleid met aandacht voor de verschillende functies van toetsing, voor toetsorganisatie, toetskwaliteit en voor de toetsbekwaamheid. De verschillende aspecten worden zichtbaar in de toetspyramide.

F. Nationaal Programma Onderwijs

Mariënborg heeft de Schoolscan uitgevoerd die bij de NPO-gelden hoort. De scan is uitgevoerd door in de verschillende teams te praten met de vakdocenten, de mentoren en de leerlingondersteuning. De betrokkenen hebben gezamenlijk besloten welke interventies nodig waren.

Mariënborg kiest voor een gevarieerd aanbod van interventies en heeft die inmiddels ingezet. In geld uitgedrukt zijn de meeste interventies gekozen op de terreinen van meer onderwijs, effectiever onderwijs, aandacht voor de sociaal-emotionele ontwikkeling van leerlingen en meer inzet personeel. De MR heeft ingestemd met het NPO-plan.

5.6 CSG Comenius Zamenhof

A. Horizontale verantwoording

De medezeggenschap

Zamenhof heeft een eigen MR, bestaand uit medewerkers en ouders. De MR komt in een vaste regelmaat bijeen. Ook is Zamenhof vertegenwoordigd in de GMR van CVO-nwf. Naast de MR is er informeel medezeggenschap via de teams en ontwikkelgroepen die meepraten over het beleid.

Horizontale dialoog en verbonden partijen

Vanuit de school is er veel contact met ouders, leerlingen, medewerkers en ouderraad. Daarnaast onderhouden we contact met onder meer bedrijven, collega-scholen, wijkteams, zorgteams, gemeente en het Samenwerkingsverband Fryslân-Noard.

B. Onderwijsresultaten en kwaliteitszorg

Onderwijsresultaten

In het voorjaar van 2022 werden de onderwijsresultatenkaarten gepubliceerd die betrekking hebben op examenjaar 2021. Deze kaarten geven de doorstroompercentages en examenprestaties aan.

Zamenhof scoort voor vmbo-basis en -kader groen op alle vier indicatoren van de inspectie. Voor de gemengde leerweg is er geen oordeel omdat het eerste cohort van deze leerweg halwege 2021 net is begonnen aan het vierde jaar.

De doorstroom in vmbo-onderbouw is goed en er is enige opstroom. In de bovenbouw is aandacht nodig om de doorstroom op peil te houden en afstroom en uitstroom zonder bevordering zo veel mogelijk te voorkomen. Een aantal vakken op vmbo-basis en -kader vraagt aandacht vanwege de tegenvallende scores op het Centraal Eindexamen.

	# kandidaten	geslaagd	niet geslaagd	% geslaagd
<i>Pro</i>	32 leerlingen hebben een diploma ontvangen			
<i>Basis</i>	39	38	1	97,4
<i>Kader</i>	60	57	3	95,0

De onderwijsprestaties voor het praktijkonderwijs laten zich niet meten volgens de opbrengstenkaart vanwege de individuele leerroutes in deze opleiding. In het praktijkonderwijs nemen we geen examens af. Sinds 2021 kunnen leerlingen wel een diploma behalen, maar dat is niet gebaseerd op landelijke normen. In 2021 zijn 26 leerlingen in het praktijkonderwijs op deze manier geslaagd; 2 leerlingen zijn doorgaan binnen het praktijkonderwijs.

C. Onderwijsontwikkeling en internationalisering

Onderwijsontwikkeling

Directie en docenten leggen sinds 2021 meer lesbezoeken af, ter voorbereiding op de komst van een visitatiecommissie (maart 2022) en de inspectie (najaar 2022). Leidend voor 'de goede les' is een opbouw volgens de principes van 'de zes rollen van de docent'.

Zamenhof heeft sinds 2021 twee combiklassen praktijkonderwijs/vmbo-basis, bedoeld voor leerlingen die op hun plek zijn in het praktijkonderwijs ('pro'), maar van wie de basisschool verwacht dat ze in het tweede jaar naar vmbo-basis kunnen. De combigroepen, genaamd ProV-klas (pro-vmbo) hebben veel draagvlak in het team. Het aantal aanmeldingen neemt toe. Naar verwachting hebben we in 2022 een eerste beeld van de doorstroom naar het vmbo dan wel binnen het praktijkonderwijs.

Aansluitend hierop is Zamenhof eind 2021 begonnen met een ProM-klas. Deze klas is bedoeld voor leerlingen in het praktijkonderwijs die na het eerste jaar niet doorstromen naar het vmbo, maar later wel naar het mbo willen. In overleg met de MR vindt in 2022 een pilot plaats, waarbij een specifieke groep leerlingen extra taal, rekenen studievvaardigheden krijgt.

In het Praktijkonderwijs krijgen leerlingen extra aanbod in de vorm van een opdracht van werkgevers. Dit vond in 2021 eerst plaats bij 'Werkcarrousel Leeuwarden', later in een kas in Sumar. De kernteams Dienstverlening & Zorg en Techniek hebben gewerkt aan meer vakoverstijgend aanbod. Voor alle leerlingen is er meer aanbod van arbeidstraining.

2021 is het vierde schooljaar van de gemengde leerweg (GL) binnen het vmbo. Deze leerweg is bedoeld voor praktisch ingestelde leerlingen op het cognitieve niveau van de theoretische leerweg (mavo). Het aantal leerlingen in deze opleiding laat zien dat de gemengde leerweg bestaansrecht heeft.

Naast het TechniekTheater is een ander technieklokaal opnieuw ingericht. Dat heeft nu een moderne, technologische uitstraling voor de eigen vmbo-leerlingen. Deze ruimte gebruiken we voor de profieloriëntatie techniek, diverse keuzevakken in vmbo-bovenbouw en de talentstroom Technology & Development. Meerdere collega's van Zamenhof zijn gestart met de CVO-brede leergang Teacher leadership, bedoeld om hun professionaliteit verder te ontwikkelen.

Internationalisering

In verband de coronapandemie waren er in 2021 geen activiteiten op het gebied van internationalisering.

D. Passend Onderwijs

Binnen het Samenwerkingsverband Fryslân-Noard maken scholen afspraken over passend onderwijs, in samenwerking met onder meer GGD, leerplichtambtenaren en gedragsdeskun-

digen. We betrekken ouders bij de ondersteuning die wij kunnen bieden, zoals verwoord in het Schoolondersteuningsprofiel.

Teamleiders zijn verantwoordelijk voor de leerlingenzorg en -ondersteuning van Zamenhof. De borging daarvan moeten we op papier beter vastleggen. Er is een coördinator leerlingondersteuning aangesteld die toeziet op deze borging en op de samenhang van het zorgaanbod. Het ondersteuningsaanbod op papier is leidend bij de aanname van leerlingen.

Wij zetten de middelen vanuit het Rijk voor passend onderwijs vooral in voor coaches passend onderwijs en voor de inzet van leerjaarcoördinatoren, die contact hebben met alle betrokkenen en met het Samenwerkingsverband. De middelen vanuit het Samenwerkingsverband zetten wij vooral in voor counseling, schoolmaatschappelijk werk, logopedie, faalangstreductietraining, dyslexiebegeleiding en pedagogische onderwijsassistentie.

E. Toetsing en Examinering

Een nieuw examenreglement zorgt ervoor dat de directeur niet meer in de examencommissie zit. Dat is in lijn met bestaande wetgeving. De MR heeft het reglement goedgekeurd. We bouwen de deelname van de twee examensecretarissen de komende twee jaar af, om de onafhankelijkheid van de commissie te waarborgen.

De teams hebben het schoolexamen en het proces rondom PTA's besproken. De examencommissie legt dit proces nog vast in procedures en een jaarprogramma. De examencommissie wil graag extra scholing. De toetscommissie heeft in december een scholing voor docenten gegeven over toetsing en schoolexamen en zelf een scholing toets-expert gevolgd. Twee leden zijn bijna gecertificeerd.

We toetsen op Zamenhof minder en anders dan voorheen. We gebruiken meer verschillende soorten toetsen naast de summatieve toetsen, zoals formatieve toetsen en overgangstoetsen.

In 2021 zijn we begonnen met het ontwikkelen van een toetsvisie. Het toetsbeleid dat daaruit volgt, is in het najaar van 2022 klaar.

F. Nationaal Programma Onderwijs

In 2021 heeft Zamenhof een Schoolscan uitgevoerd in het kader van de NPO-gelden. De Schoolscan bracht de belangrijkste problemen in kaart, in samenspraak met ouders, leerlingen, medewerkers en primair onderwijs. We zetten interventies in in alle categorieën die bij de NPO-gelden horen. De MR heeft ingestemd met de plannen.

Bij de interventies richten we ons onder meer op sociaal-emotioneel welbevinden, lezen en woordenschat. Ook hebben we het mentoraat uitgebreid.

G. Burgerschap

In het schoolplan hebben we de samenhang van activiteiten rondom burgerschap beschreven. Daarnaast werken we vanuit het visiedocument van CVO-nwf. Diverse burgerschapsactiviteiten zijn in 2021 geclusterd, bijvoorbeeld tijdens de Week van de liefde. In 2022 krijgt Zamenhof een commissie Burgerschap die moet zorgen voor nog meer samenhang. Zamenhof streeft ernaar dat activiteiten bijdragen aan goed burgerschap. Waardengedreven onderwijs is voor ons de basis. Dat uit zich bijvoorbeeld in de focus op insluiten tijdens Coming out day en op solidariteit bij acties voor goede doelen acties. Andere voorbeelden zijn schoonmaken rondom onze school, schaduwverkiezingen, een Gender and Sexuality Alliance (GSA) op school en themabijeenkomsten voor medewerkers.

Convenantsmiddelen

De schoolleiding van Zamenhof heeft ervoor gekozen de 'Slobgelden' te gebruiken voor het blijven inzetten van taakuren voor surveillance in pauzes. Deze taakuren waren vanuit CVO eerder afgeschaft. Deze keuze is gemaakt vanwege de zeer korte termijn tussen de toekenning van de gelden en de start van het schooljaar. Daarnaast zijn enkele groepen en klassen gesplitst om werkdruk te verminderen.

De besteding van de middelen was opgenomen het formatieplan, dat de MR heeft goedgekeurd.

5.7 CSG Ulbe van Houten

A. Horizontale verantwoording

De medezeggenschap

Op CSG Ulbe van Houten is een MR, bestaand uit ouders en medewerkers. De MR komt in principe maandelijks bijeen. De personeelsgeleding komt daarnaast maandelijks bijeen.

Horizontale dialoog en verbonden partijen

CSG Ulbe van Houten heeft een oudercommissie die minimaal driemaal per jaar bijeenkomt en klassenvertegenwoordigers die ieder kwartaal via panelgesprekken per leerjaar met de schoolleiding communiceren. Medewerkers komen bijeen in vakgroepsecties, projectgroepen, teambijeenkomsten en personeelsvergaderingen. Bij een deel van die bijeenkomsten is de schoolleiding aanwezig. De school heeft contact met het bedrijfsleven in de regio via het leerwerkplein en relatieavonden.

B. Onderwijsresultaten en kwaliteitszorg

Onderwijsresultaten

In 2021 hebben 105 leerlingen eindexamen gedaan: 16 in vmbo-basis, 45 in vmbo-kader en 44 in vmbo-GL/TL. Het slagingspercentage voor basis en kader is 100 procent. Bij GL/TL ligt het percentage op 89 procent. Het totale slagingspercentage van alle examenkandidaten komt daarmee op 95 procent. De behaalde cijfergemiddelden zijn acceptabel. Vakken die bij het CE van 2021 gemiddeld lager dan een 6 scoorden, zijn bij de schoolleiding in beeld.

CSG Ulbe van Houten scoort voor alle indicatoren van het Inspectiekader boven de norm. De resultaten van het atheneum van Comenius St. Anne blijven buiten beschouwing vanwege het kleine aantal leerlingen.

Relatief veel leerlingen stromen vanuit vmbo-tl op naar 3 havo, terwijl in datzelfde derde leerjaar relatief veel leerlingen afstromen naar vmbo-tl.

C. Onderwijsontwikkeling en internationalisering

Onderwijsontwikkeling

De leerjaren 1 en 2 van het vmbo zijn in een beroepsgerichte en een theoretische stroom ingedeeld. Leerlingen kunnen vakken op een hoger niveau volgen. Naast de profielen Dienstverlening & Producten en Zorg & Welzijn zijn er verschillende leerroutes met keuzevakken.

Zo kunnen leerlingen de route techniek volgen binnen het profiel D&P. De interesse voor het vak technologie binnen D&P en het bijbehorende leeratelier is groot. Ook voor robotica is steeds meer aandacht, onder meer met technisch LEGO en VR-technologie. Vanuit het regioproject Sterk Techniekonderwijs werken we aan uitbreiding van techniekonderwijs.

Het Leerwerkplein vervulde ook in 2021 een verbindende rol tussen de scholen en het regionale bedrijfsleven, al waren de activiteiten in samenwerking met bedrijven dit jaar beperkt vanwege corona.

Internationalisering

Vanwege de coronapandemie konden er in 2021 geen internationale activiteiten plaatsvinden.

E. Toetsing en Examinering

CSG Ulbe van Houten heeft twee examensecretarissen die verantwoordelijk zijn voor een correcte afname van de schoolexamens en het centraal examen. De examencommissie houdt toezicht op een correcte uitvoering van de Programma's van Toetsing en Afsluiting (PTA's) die onderdeel zijn van het schoolexamen. Een belangrijke wijziging in de vastgestelde PTA's in 2021 is dat alle toetsen van het schoolexamen een afsluitend karakter hebben en dus plaatsvinden in het laatste leerjaar.

F. Nationaal Programma Onderwijs

CSG Ulbe van Houten heeft in het voorjaar van 2021 een Schoolscan uitgevoerd, die hoort bij de NPO-gelden. We constateerden dat er meer sprake is van individuele dan van collectieve achterstanden.

Daarnaast zagen we dat de sociaal-emotionele ontwikkeling van leerlingen is vertraagd. De MR heeft ingestemd met het voorstel voor de besteding van de NPO-subsidie.

Ulbe van Houten heeft gekozen voor diverse interventies zoals huiswerkbegeleiding, extra instructie in het schoolrestaurant, een tweede zorgmedewerker, een time-out-medewerker, een pedagogisch medewerker, een cultuurproject, sociale activiteiten, extra mentoraat, extra inzet van onderwijsassistenten, professionalisering van medewerkers en de inzet van leerlingbespreking.nl.

G. Burgerschap

Burgerschapsthema's zoals vrijheid, gelijkheid en solidariteit komen al jaren aan de orde op Ulbe van Houten. Dat gebeurt onder meer bij dagopeningen, lessen levensbeschouwelijke vorming en maatschappijleer, binnen het mentoraat en bij goede doelenacties. We zien de school daarbij als oefenplaats voor leerlingen om zich burgerschapsvaardigheden eigen te maken.

In het schooljaar 2021-2022 maken we burgerschap meer expliciet binnen de school en brengen we samenhang aan in de activiteiten en vakken die een bijdrage leveren aan burgerschapsonderwijs. Doel is om bij de start van schooljaar 2022-2023 een beleidsplan te presenteren, met een samenhang in activiteiten en een koppeling met de identiteit van de school.

6. Toekomstige ontwikkelingen

CVO-nwf bereidt zich voor op toekomstige ontwikkelingen die invloed hebben op de organisatie. Het gaat dan om verwachte ontwikkelingen op het gebied van onderwijs, kwaliteitszorg, personeel, huisvesting, bestuur en beleid. Die ontwikkelingen worden in dit hoofdstuk toegelicht.

Onderwijs

In 2022 evalueert CVO-nwf het strategisch plan. In de visitaties moet duidelijk worden hoe het ervoor staat met de ambities voor het onderwijs. De directeuren en de bestuurder delen de uitkomsten met de teams van de verschillende scholen. Zij bespreken wat eventueel beter moet.

Mariënborg

De opbrengsten van de school zijn al langere tijd onder de norm. De inspectie voert in het voorjaar van 2022 een kwaliteitsonderzoek uit en kijkt daarbij naar drie aspecten in het bijzonder: 1. het inzicht in de leerbehoeftes van de leerlingen, 2. de kwaliteit van de lessen en 3. de sturing van de leiding op ambities en kwaliteit, inclusief de kwaliteitscultuur op de school. De rector heeft niet gewacht op de inspectie en al eind 2021 met de schoolleiding een ambitieplan opgesteld voor de school. De teams bespreken dit plan in het voorjaar. In 2022 moet Mariënborg de weg omhoog inzetten.

AMS verbetering opbrengsten havo

Ook op de havo-afdeling van de AMS moeten de opbrengsten beter. Dit onderwerp krijgt in 2022 veel aandacht van leiding en team.

ICT

Steeds meer leerlingen van de scholen van CVO-nwf krijgen via de school een eigen device. Onderwijs volgen zonder laptop of tablet is eigenlijk niet meer mogelijk. Omdat het onderwijs in Nederland gratis en voor iedereen toegankelijk is, moeten we in 2022 bepalen hoe we de leerlingen duurzaam kunnen voorzien

van de benodigde apparatuur, zonder extra kosten voor de ouders.

Verder is een inhaalslag nodig om ICT-mogelijkheden optimaal in het onderwijs te benutten. In 2022 komt er een beleidsplan met visie op ICT. CVO-nwf schakelt daarbij externe deskundigheid in, onder andere vanuit Kennisnet. Dit onderwerp hangt nauw samen met het onderwerp van de volgende paragraaf: de leermiddelen.

Opnieuw aanbesteden leermiddelen

In 2023 loopt het contract af met Van Dijk, leverancier van leermiddelen. Samen met de andere Fricolore-scholen schrijft CVO-nwf een nieuwe aanbesteding uit voor het leveren van leermiddelen – waarmee veel geld is gemoeid. Begin 2022 hebben we daarmee een start gemaakt. Omdat steeds meer leermiddelen digitaal zijn, begeleidt SIVON de aanbesteding. SIVON is een coöperatie voor schoolbesturen in primair en voortgezet onderwijs, die deskundigheid inbrengt en meedenkt over digitalisering van onderwijs. CVO-nwf streeft naar een nieuwe leermiddelenmix: een verhouding tussen boeken en digitale leermiddelen waarbij het aandeel digitale middelen groter is dan voorheen. Dit heeft uiteraard gevolgen voor de onderwijspraktijk. Medewerkers moeten worden geschoold om de omslag met succes te maken. Binnen CVO-nwf zijn gelukkig al veel goede voorbeelden van digitalisering van onderwijs zichtbaar.

@Forum bovenbouw

In 2021 zijn de onder- en bovenbouwteams verder geïntegreerd tijdens studiedagen en vakgroepbijeenkomsten, onder leiding van een projectleider. Die integratie zal in 2022 leiden tot een gezamenlijk concept voor de gehele opleiding van @Forum.

Samenwerking met PCBO in Plan Middelsee (Leeuwarden-Zuid)

Door corona heeft de ontwikkeling van een 10-14-school (voor 10- tot 14-jarigen) niet veel aandacht gekregen in 2021. Inmiddels is het project weer opgepakt. Samen met de collega's van PCBO bezoeken we begin 2022 scholen elders in het land om inspiratie op te doen. De Leeuwarder 10-14-school wordt gekoppeld aan de nieuwbouw van een PCBO-school in Plan Middelsee.

Leeuwarden-Oost

In 2021 heeft de gemeente een plan gepresenteerd voor Leeuwarden-Oost, met een looptijd van twintig jaar. Het plan is gemodelleerd naar de aanpak van Rotterdam-Zuid, dat inmiddels al tien jaar op een geïntegreerde manier werkt aan verbetering van de leefbaarheid in de stad. Onderwijs speelt daarbij een belangrijke rol en is een van de vier pijlers van het plan. Met de schoolbesturen van het primair en voortgezet onderwijs die in Leeuwarden-Oost actief zijn, bereiden we een inspiratiebezoek voor aan Rotterdam-Zuid. De plannen leiden tot intensievere samenwerking tussen de schoolbesturen.

Kwaliteitszorg

- In 2022 gaat kwaliteitszorgmedewerker 'van het eerste uur' Meine Luimstra met vervroegd pensioen. In zijn plaats werft CVO-nwf een beleidsmedewerker onderwijs & kwaliteit.

- *Inrichting dashboard*

In 2022 vult CVO-nwf de functie van businesscontroller verder in. Het zogeheten businesscontrol-overzicht ontstaat onder andere door de inrichting van een dashboard, waarin we verschillende data van de organisatie overzichtelijk monitoren. Het gaat om onderwijsdata, financiële data en personele gegevens. Door die gegevens aan elkaar te relateren, kunnen we gefundeerde uitspraken doen over doelmatigheid en efficiency. Het geheim van een goed dashboard zit in de vraag: 'Wat wil je precies weten?' In 2021 hebben we een traject gestart dat moet leiden tot dashboards op de niveaus van directie, bestuur en toezicht.

- *Deelname aan visitatietrajecten*

Binnen Fricolore functioneert al zestien jaar een visitatiestelsel waarbij scholen elkaar onderling bezoeken. In 2020 hebben de bestuurders van Fricolore besloten de visitaties te richten op het bestuurlijk handelen, naar analogie met het nieuwe toezichtskader van de inspectie. We hebben het nieuwe systeem in 2021 ingericht; de eerste visitaties nieuwe stijl volgen in 2022. CVO-nwf is als een van de eerste besturen aan de beurt.

Personeel

In 2020 kregen veel leraren een LC- of een LD-functie. Bij de nieuwe functie kregen zij een meerdaagse scholing aangeboden in teacher leadership. Doel is dat zij zich ontwikkelen tot dragende spelers in de school. Leiderschap is niet per se gebonden aan een hiërarchische positie, maar is een attitude die bij een groeiend aantal leraren aanwezig is. CVO-nwf wil zich hiermee ook strategisch positioneren als aantrekkelijk werkgever. In 2022 begint een tweede groep leraren met de leergang.

Samen met andere Friese scholen (van de onderwijsgroepen Fricolore en Pompeblêd) maakt CVO-nwf in 2021 een Strategische Personeelsplanning (SPP) om te zien voor welke functies we de komende vijf jaren nieuwe mensen moeten vinden. Door dit provincie-breed te volgen, kunnen we samen beter anticiperen op arbeidsmarktvragestukken.

Eind 2021 is in alle scholen en op het Service Centrum een medewerkertevredenheidsonderzoek (MTO) uitgevoerd. De leidinggevenden maken samen met hun team een analyse en vertalen de uitkomsten naar nieuw personeelsbeleid in het strategisch plan dat in 2023 wordt gemaakt. Eind 2022 is er een nieuw MTO dat laat zien of en hoe lering is getrokken uit het MTO van 2021.

Huisvesting

CVO-nwf hoopt dat de gedeeltelijke nieuwbouw van de AMS in Franeker in 2022 begint. Er zijn nog ten minste drie horden te nemen.

De eerste is de wijze waarop de gemeente in de budgettering rekening houdt met de Einstein Class. Deze speciale voorziening voor kinderen met angst- en informatieverwerkingsstoornissen vraagt om (veel) meer vierkante meters dan het reguliere onderwijs. De gemeente Waadhoeke denkt hierin welwillend mee. Een tweede vraagstuk ligt bij It Finster. Dit bijgebouw van de AMS is in 2002 gebouwd en dus nog niet aan het eind van de economische levensduur. Er zijn echter problemen met de installaties en het kost veel geld om It Finster naar de eisen van de tijd op te knappen. It Finster kan bovendien niet in de nieuwbouw geïntegreerd worden. Onderzoek moet uitwijzen wat wijsheid is. De derde horde, samenhangend met andere twee, is dat nog niet vaststaat dat de huidige locatie de meest geschikte is voor de nieuwbouw. Zeker als IKC De Kabas op hetzelfde terrein komt, ontstaat een onoverzichtelijke en complexe verkeerssituatie rond de scholen.

CVO-nwf investeert niet meer in het huidige gebouw van de AMS, met het oog op de aanstaande nieuwbouw. Van alle schoolgebouwen moet alleen op De Esdoorn in Leeuwarden het ventilatiesysteem nog worden aangepast. Dat gebeurt in de zomermaanden van 2022.

Stichting Campus Middelsee

In 2020 heeft OVO Fryslân-Noord zich teruggetrokken uit de Campus Middelsee in St.-Annaparochie. De werkzaamheden van de Stichting Leer- en Werkplein zijn overgenomen door de Ulbe van Houten. Daarmee valt het toekomstig bestuur van de Stichting Campus Middelsee (SCM) samen met het bestuur van CVO-nwf. SCM is ooit opgericht als houder van de hypotheek op het pand en als voertuig voor de samenwerking in de Campus. SCM is nu feitelijk overbodig. In 2021 heeft het SCM-bestuur daarom de liquidatie van de stichting in gang gezet. Daartoe moet de gemeente Waadhoeke de hypotheek op het pand van de Campus van SCM overnemen. Dit krijgt in de eerste helft van 2022 zijn beslag. Daarna kan het SCM-bestuur het besluit tot liquidatie van SCM nemen.

Bestuur en beleid

In mei 2022 vertrekt beleidsmedewerker Marie-José Stam. In haar plaats werft CVO-nwf een secretaris CvB – een nieuwe rol binnen CVO-nwf. De secretaris zal de bestuurskracht versterken door de verbindingen tussen alle beleidsorganen te onderhouden, beleid voor te bereiden en op de juiste besluitvormingsroute te zetten. Met de aanstelling van de secretaris richt CVO-nwf een beleidsteam in. Dit team bestaat uit de business controller, de directeur van het Service Centrum, de beleidsmedewerker onderwijs & kwaliteit, portefeuillehouders uit de directieraad op afroep en de bestuurder. Het beleidsteam zorgt voor een duidelijker scheiding tussen beleidsvorming en -uitvoering binnen het Service Centrum.

In 2022 hakken we de knoop door over de vraag of CVO-nwf verdergaat als vereniging of wordt omgevormd tot stichting.

7. Continuïteitsparagraaf

De begroting van CVO-nwf voor de komende jaren is gebaseerd op een aantal prognoses en uitgangspunten. Belangrijk onderdeel daarvan is de ontwikkeling van het aantal leerlingen. Het leerlingaantal bepaalt de bekostiging en heeft direct invloed op de personele lasten. Dit hoofdstuk bevat een toelichting op de prognoses en uitgangspunten en een vertaling daarvan in de meerjarenbegroting. Ook worden risicomanagement en de bevindingen van de Raad van Toezicht beschreven.

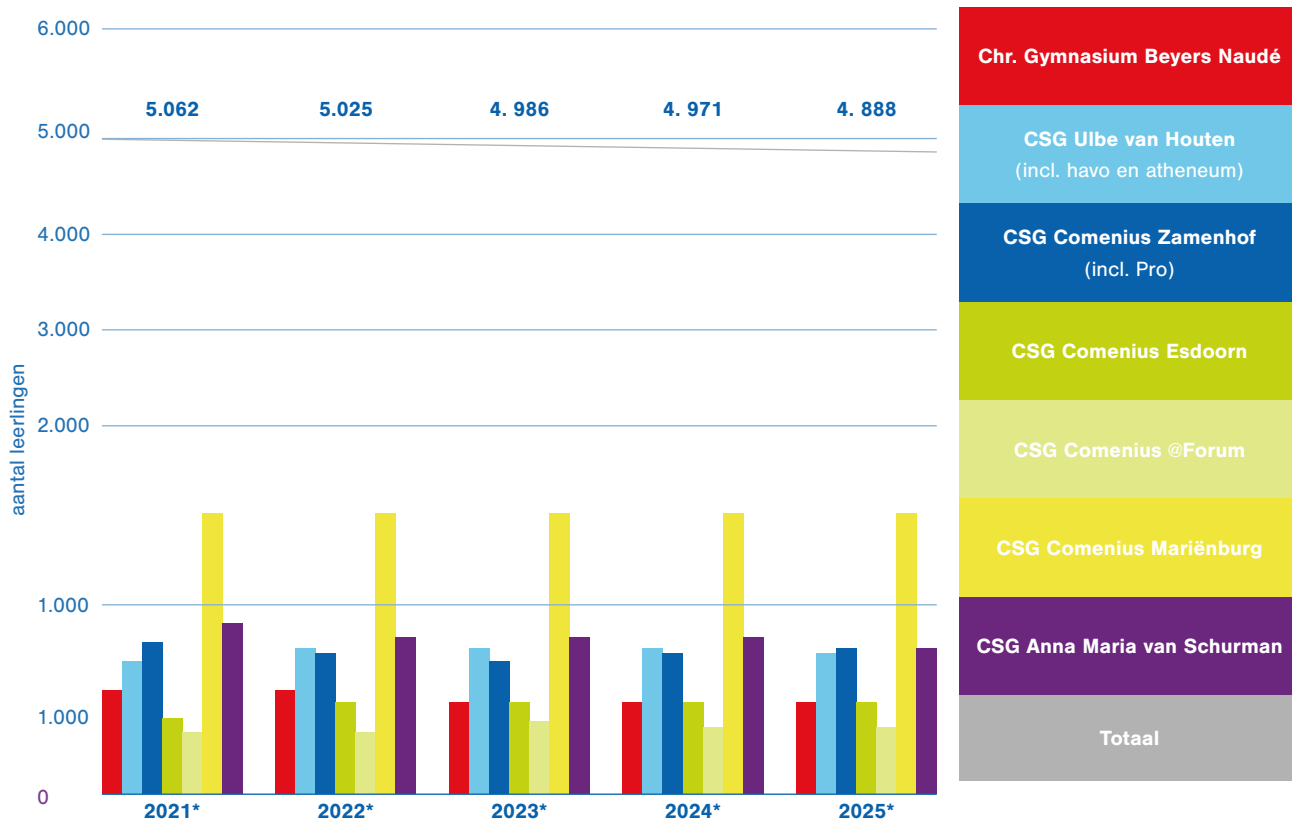
A1

Leerlingenontwikkeling

De prognoses van de leerlingenaantallen voor 2022 zijn gebaseerd op onze eigen gegevens. De bron voor deze inschattingen zijn de gegevens uit het roosterprogramma Zermelo per school. De leerlingprognoses vanaf 2023 zijn gebaseerd op het model van VOION.

Voor CSG AMS is er voor de komende jaren een voorspelde instroom gehanteerd van 200 leerlingen per jaar. Hier wijken we bewust af van het model van VOION. Dit doen we omdat het marktaandeel van de AMS de afgelopen twee jaar aantoonbaar hoger is dan waar in het model van VOION mee wordt rekening gehouden. Bij zowel onze eigen inschatting als in het model van VOION wordt niet alleen de instroom in het eerste leerjaar meegenomen, maar ook de doorstroom van bestaande leerlingen en de horizontale instroom tussen onderwijsniveaus.

Leerlingenprognose

	2021*	2022*	2023*	2024*	2025*
Christelijk Gymnasium Beyers Naudé	517	490	475	484	474
CSG Ulbe van Houten (incl.havo en atheneum)	683	728	745	729	695
CSG Zamenhof Comenius	777	748	740	747	740
CSG Esdoorn Comenius	400	399	396	399	395
CSG @Forum Comenius	349	333	336	335	329
CSGM ariënborg Comenius	1.503	1.502	1.487	1.476	1.487
CSG Anna Maria van Schurman	833	825	807	801	768
Totaal	5.062	5.025	4.986	4.971	4.888

* op peildatum 1 oktober

Uit bovenstaande gegevens blijkt dat CVO-nwf qua leerlingenaantallen licht daalt de komende jaren. Het gaat om een daling met 137 leerlingen (2,7%) tussen 2022 en 2025.

Personele bezetting

De ontwikkeling van de personele bezetting in fte ziet er de komende jaren als volgt uit:

Ontwikkeling personele bezetting in FTE				
	2021	2022	2023	2024
Totaal aantal fte op cvo-niveau	508	508	488	470

CVO-nwf hanteert een norm van minimaal 10 procent flexibele schil in het personeelsbestand. Dit is nodig om te kunnen inspelen

op veranderende omstandigheden. Om de onderwijskwaliteit te waarborgen maken wij, naast de gesprekkencyclus, gebruik van onder andere de feedbackmethode High 5 (360-graden feedback). Daarnaast hebben docenten scholingsmogelijkheden om de kwaliteit van hun onderwijs verder te verbeteren. Koms is het desondanks verstandig om, liefst met wederzijds goedvinden, de arbeidsrelatie te verbreken. Het beleid is erop gericht om bij ontslag geen uitkeringen, bonussen of toelagen toe te kennen, tenzij dit wettelijk is voorgeschreven.

A2

Balans en meerjarenbegroting

De balans voor de komende jaren ziet er als volgt uit:

Balans	2021	2022	2023	2024
	€	€	€	€
Activa				
<i>Vaste activa</i>				
Materiele vaste activa	10.187.681	11.232.299	12.173.917	13.115.535
Financiële vaste activa	1.000.000	1.000.000	1.000.000	-
<i>Vlottende activa</i>				
Vorderingen	2.016.348	1.136.647	1.136.647	1.136.647
Liquide middelen	15.758.919	15.751.227	15.609.459	15.413.311
Totaal activa	28.962.948	29.120.173	29.920.023	29.665.493
Passiva				
Algemene reserve	6.660.685	6.660.685	6.660.685	6.660.685
Bestemmingsreserve publiek	4.688.315	4.798.337	4.653.422	3.454.127
Bestemmingsreserve privaat	2.165.978	2.165.978	2.165.978	2.165.978
Eigen vermogen	13.514.978	13.625.000	13.480.085	12.280.790
Voorzieningen	7.677.548	7.724.751	8.669.516	9.614.281
Kortlopende schulden	7.770.422	7.770.422	7.770.422	7.770.422
Totaal passiva	28.962.948	29.120.173	29.920.023	29.665.493

De meerjarenbegroting ziet er voor de komende jaren als volgt uit:

Staat van baten en lasten		2021	2022	2023	2024
		€	€	€	€
3 Baten					
3.1	Rijksbijdragen	51.722.000	51.111.000	51.358.000	48.539.000
3.2	Overige overheidsbijdragen	92.000	211.000	92.000	91.000
3.5	Overige baten	1.606.000	1.215.000	828.000	818.000
	Totale baten	53.420.000	52.537.000	52.278.000	49.448.000
4 Lasten					
4.1	Personeelslasten	42.289.000	42.524.000	40.631.000	40.000.000
4.2	Afschrijvingen	1.573.000	1.963.000	2.066.000	2.066.000
4.3	Huisvestingslasten	3.249.000	3.071.000	3.103.000	3.134.000
4.4	Overige lasten	5.539.000	4.789.000	6.539.000	5.358.000
	Totaal lasten	52.650.000	52.347.000	52.339.000	50.558.000
	Saldo baten en lasten	770.000	190.000	-61.000	-1.110.000
5 Financiële baten en lasten		-84.000	-80.000	-85.000	-90.000
	Resultaat	686.000	110.000	-146.000	-1.200.000
	Onttrekking aan de bestemmingsreserve NPO	-	-	146.000	1.200.000
	Resultaat na onttrekking reserves	686.000	110.000	-	-

Baten jaarlijks terugkerend of incidenteel

Onze totale baten bestaan voor circa 96% uit Rijksbijdragen, deze baten zijn structureel (jaarlijks terugkerend). Daarnaast ontvangen we overige overheidsbijdragen (circa 0,2% van totale baten), meestal een bijdrage van gemeenten. Deze zijn ook structureel. Daarnaast bestaan onze baten voor zo'n 3% uit overige baten, dit zijn vooral overige subsidies vanuit het Rijk. Hiervan is circa 40% structureel, het overige deel is incidenteel. Samenvattend zijn ruim 98% van onze totale baten jaarlijks terugkerend.

Kasstromen en financieringsbehoefte

Belangrijke elementen die we bij financiële sturing in het oog houden, zijn het besteedbaar en benodigd eigen vermogen, de beschikbare budgetten en de liquiditeit. Daarvoor zijn een gedegen meerjaren exploitatiebegroting en een goede risicoanalyse onmisbaar. Vanuit de meerjaren exploitatiebegroting stellen wij een liquiditeitsplanning op. Dit is niets anders dan een vertaling van de exploitatiebegroting (met daarin opgenomen de investeringsbegroting) naar feitelijke kasstromen. Op basis van deze liquiditeitsbegroting beoordelen wij in hoeverre CVO-nwf over voldoende liquide middelen beschikt voor het huidige beleid. Uit deze beoordeling blijkt dat CVO-nwf de komende jaren geen financieringsbehoefte heeft. De organisatie heeft een sluitende meerjarenbegroting en kan met de reguliere inkomende kasstromen – met name Rijkssubsidie – alle uitgaande kasstromen (personeel en materieel) financieren.

B1

Risicomanagement

Vanuit de brainstormsessies die in 2019 hebben plaatsgevonden in de Directieraad en de gesprekken die de bestuurder met de Raad van Toezicht heeft gevoerd, is de conclusie dat risicomanagement meer aandacht verdient. Met behulp van Deloitte heeft CVO-nwf in 2020 hiervoor de eerste stap gezet. Deloitte heeft de opdracht gekregen een risico-inventarisatie uit te voeren.

Deze inventarisatie is op verschillende niveaus binnen de organisatie uitgezet. De onderzoekers hebben informatie verkregen uit een aantal verkennende eerste gesprekken. Deze input is afgezet tegen de 'standaard' risico's die Deloitte in het voortgezet onderwijs onderkent. Dat heeft een totaaloverzicht met risico's opgeleverd, waarna de onderzoekers de risico's hebben gekwantificeerd of benoemd als kwalitatief risico. Deze input is gedeeld met de deelnemers van de werksessie, die vervolgens de risico's scoorden op kans en impact. De uitkomsten daarvan zijn besproken in twee werksessies met meerdere geleidingen van de organisatie. Dit resulteerde in een eerste opzet van de risico-inventarisatie.

In 2022 zal CVO-nwf met deze eerste opzet verder werken aan de vraag welk deel van het eigen vermogen gereserveerd moet worden om risico's af te dekken en welke beheersmaatregelen daarbij nodig zijn. Daarnaast zal risicomanagement een geïntegreerd instrument zijn binnen de organisatie, waarbij de businesscontroller een belangrijke rol zal spelen.

B2

Algemene risico's

Vanuit de risico-inventarisatie zijn de volgende belangrijkste risico's onderkend en bijbehorende beheersmaatregelen vastgesteld. Let wel: het gaat om potentiële risico's, niet om een beschrijving van de huidige situatie.

1. **Risico:** ICT en digitalisering sluiten onvoldoende aan op toekomstige wensen en behoeftes en op de inhoudelijke doelstelling van CVO-nwf.
Beheersmaatregel: een inventarisatie van de digitaliseringsbehoefte, vertaling naar benodigde investering en waar nodig opstellen van een businesscase. Een voorbeeld is het werken met een device. Daarnaast: een strategisch ICT-plan opstellen met het digitaliseringsvraagstuk als onderdeel.
2. **Risico:** de huisvesting sluit onvoldoende aan op toekomstige wensen en behoeftes.

- Beheersmaatregel:** een strategisch huisvestingsplan opstellen.
3. **Risico:** het lukt onvoldoende om een veilig klimaat te creëren voor leerlingen, met reputatieschade en gedaald vertrouwen in de school als mogelijke gevolgen.
Beheersmaatregel: CVO-nwf is een transparante organisatie. Bij calamiteiten treedt het calamiteitenprotocol in werking om mogelijke schade te beperken. Daarnaast is er periodiek onderzoek naar de veiligheidsbeleving van de leerlingen.
 4. **Risico:** CVO-nwf is onvoldoende in staat om onderwijsvernieuwing te realiseren en/of ziet onvoldoende de meerwaarde in van onderwijsvernieuwing.
Beheersmaatregel: CVO-nwf vertaalt de visievorming over onderwijsvernieuwing naar beleid en acties. Door periodieke interne en externe toetsingen kan de organisatie de onderwijskwaliteit waarborgen.
 5. **Risico:** medewerkers ervaren een te hoge werkdruk, met onvrede en een verhoogd verzuim als mogelijke gevolgen.
Beheersmaatregel: CVO-nwf houdt blijvend aandacht voor mogelijke werkdruk en de oorzaak daarvan. Waar nodig neemt de organisatie maatregelen en doet zij investeringen.
 6. **Risico:** CVO-nwf speelt onvoldoende in op dalende leerlingaantallen, met name in de randen van de verzorgingsgebieden, waar leerlingenaantallen kunnen dalen als gevolg van bevolkingskrimp, met mogelijke gevolgen voor financiering, verdienmodel en personeel.
Beheersmaatregel: CVO neemt de bevolkingsprognoses mee in de uitwerking van de strategie en maakt de vertaalslag naar beleid en activiteiten.
 7. **Risico:** belangenconflicten door de verschillen tussen scholen binnen CVO-nwf.
Beheersmaatregel: CVO-nwf stelt uitgangspunten vast, geeft de balans tussen eigenheid en gemeenschappelijk beleid steeds verder vorm en communiceert daarover.
 8. **Risico:** onvoldoende waarborging van processen, zoals de juiste invoer en doorstroom van informatie in de verschillende systemen. Dit kan mogelijk leiden tot verkeerde informatievoorziening vanuit CVO-nwf naar derden.
Beheersmaatregel: een heldere beschrijving van het proces (first-line defence). CVO-nwf beschikt over een kwaliteitsmedewerker. Daarnaast is er een werkgroep die zich bezighoudt met de aansluiting van gegevens Magister naar DUO (second-line defence).
 9. **Risico:** CVO-nwf is zich onvoldoende bewust van informatiebeveiligingsmaatregelen en/of geeft ongewild onbevoegden zoals hackers toegang tot vertrouwelijke informatie(systemen).
Beheersmaatregel: CVO-nwf voert het actuele informatie(beveiligings)plan uit. De twee privacy officers zorgen voor voldoende bewustwording van het personeel, signaleringen risico's en anticiperen daarop. Daarnaast zorgt CVO-nwf voor interne trainingen om bewustwording te creëren. De organisatie zet bovendien beschermingsmaatregelen in zoals firewalls en tweefactorauthenticatie.
 10. **Risico:** CVO-nwf zorgt voor onvoldoende relevante en/of betrouwbare management- en sturingsinformatie naar de stakeholders.
Beheersmaatregel: CVO-nwf bepaalt relevante managementinformatie die in lijn is met strategische en beleidsdoelen en vertaalt die naar de behoefte per organisatie. CVO-nwf blijft zorgdragen voor interne beheersmaatregelen die zorgen voor correcte en adequate managementinformatie.
 11. **Risico:** het besturingsmodel draagt in de praktijk onvoldoende bij aan het realiseren van de doelstellingen van CVO-nwf.
Beheersmaatregel: CVO-nwf toetst de werking van het besturingsmodel bij een nieuwe strategieperiode en monitort die tussentijds via Planning & Control. Daarnaast zorgt de organisatie voor meer afstemming op onderwijsinhoudelijke ontwikkelingen.
 12. **Risico:** onvoldoende toestroom van nieuwe leerlingen als gevolg van onvoldoende PR

en marketing (strategie), onder andere met inzet van social media en digitale platforms.
Beheersmaatregel: CVO-nwf heeft een medewerker PR en communicatie die samen met de directieraad de strategie bepaalt. Deze medewerker houdt rekening met en speelt in op verdere digitalisering van PR en communicatie.

13. **Risico:** mismatch personeel op middellange termijn door onvoldoende afstemming tussen de strategische koers en de verschillende beleidsterreinen.
Beheersmaatregel: investeren in Strategische Personeelsplanning inclusief de vertaling daarvan naar actieplannen voor de korte en middellange termijn.
14. **Risico:** reputatieschade voor CVO-nwf (onder andere voor social media) of reputatieschade niet onder ogen zien, waardoor vertrouwen en marktaantrekkelijkheid dalen.
15. **Risico:** het Rijk voert een wijziging door in de systematiek voor materiële bekostiging, die kan leiden tot extra kosten en het uitputten van eigen middelen.
Beheersmaatregel: tijdig anticiperen op beleidswijzigingen van de overheid.

B3

De Raad van Toezicht

De leden van de Raad van Toezicht functioneren onafhankelijk. Dat wil zeggen dat geen van hen bij het uitoefenen van de functie een belang heeft bij de vereniging, zoals ook bepaald in de statuten. Bij het uitoefenen van zijn taak bewaakt de raad die onafhankelijkheid actief. De leden van de Raad van Toezicht ontvangen voor hun werk een vergoeding die de Algemene Ledenvergadering vaststelt. In 2021 bedroeg deze € 1.800.

Werkgeverschap

De Raad van Toezicht benoemt het bestuur en treedt op als werkgever. Waar nodig of gewenst was er contact tussen de bestuurder en de (voorzitter van) de Raad van Toezicht over onderwerpen die het werkgeverschap aangaan.

Eind 2021 is een jaargesprek gevoerd waarin bestuurder en RvT het functioneren van de bestuurder en de samenwerking tussen bestuur en toezicht evalueerden. De Raad van Toezicht is van mening dat de bestuurder goed heeft gefunctioneerd en dat onder zijn leiding in de ontwikkeling van de organisatie op belangrijke onderdelen goede voortgang is gerealiseerd.

Toeziht en advies

De Raad van Toezicht ziet erop toe dat het bestuur handelt naar het belang van de vereniging en zorg draagt voor goed onderwijs, in lijn met wet- en regelgeving. Daarbij richt de Raad zich naar artikel 19 van de statuten en naar de Code Goed Bestuur. In de praktijk functioneert de Raad vaak als klankbord voor de bestuurder. De Raad geeft hem gevraagd of ongevraagd advies.

De Raad is als geheel verantwoordelijk voor de uitvoering van zijn taak. Niettemin kende de Raad in 2021 twee commissies: de auditcommissie met als leden mevrouw N. E. Tonnis-Vonk en de heer J. K. Ijkema, en de remuneratiecommissie met als leden mevrouw S. Schoonhoven en de heer H. Wilbers.

Op grond van de Code Goed Toezicht en de Code Goed Bestuur is de RvT (het intern toezicht) verantwoordelijk voor de kwaliteit van zijn eigen functioneren. Daarom evalueert de RvT jaarlijks zijn functioneren als collectief, het functioneren van de individuele leden, het samenspel met het bestuur en het samenspel met andere belanghebbenden, zoals de GMR. Deze interne evaluatie heeft de RvT ook over 2021 uitgevoerd, dit keer met onder begeleiding van een externe deskundige.

Specifieke werkzaamheden

De Raad besteedde in 2021 bijzondere aandacht aan een aantal zaken. De bestuurder deelde net als in 2020 regelmatig informatie vanuit de scholen over het omgaan met de effecten van de coronapandemie op het onderwijs. De Raad heeft met waardering kennis genomen van de wijze waarop leerkrachten,

directie en de bestuurder naar vermogen hebben gewerkt aan het beperken van de negatieve effecten en ook van de initiatieven om onder alle beperkingen leerlingen toch onderwijs en ondersteuning te bieden.

Ook de kwaliteit van het onderwijs was opnieuw een belangrijk onderwerp van gesprek. Nadat duidelijk was geworden dat de kwaliteit van het onderwijs op één van de scholen onvoldoende gewaarborgd was en bijzondere aandacht vroeg, zeker ook bestuurlijke, is in de vergaderingen van de Raad regelmatig gesproken over de ontwikkelingen. Door diverse interventies, waaronder het versterken van het leidinggevend kader, is door de bestuurder een goede basis gelegd om het onderwijs terug te brengen naar tenminste voldoende niveau. Dat is niet van

vandaag op morgen klaar en zal onderwerp van gesprek blijven in de vergaderingen van de Raad.

Uiteraard was er ook aandacht voor andere zaken, zoals de besteding van de middelen, het personeelsbeleid, adequate huisvesting, relaties en samenwerking met andere onderwijsorganisaties, enz.

Terugblikkend op 2021 stelt de Raad van Toezicht vast dat er veel goed werk is gedaan en dat er op tal van terreinen goede prestaties zijn geleverd en dat in een bijzonder jaar. Daaraan hebben velen bijgedragen. Voor al dat werk bedankt de Raad de bestuurder en alle medewerkers van harte.

8. Kerngegevens

Adresgegevens

Vereniging voor Christelijk Voortgezet
Onderwijs in Noord- en West-Fryslân
Robert Kochstraat 6
8921 VX Leeuwarden
T (058) 234 76 70
E info@cvo-nf.nl
Bestuursnummer 41347
KVK nummer 01098068

Postadres

Postbus 193
8900 AD Leeuwarden

Website

www.cvo-nwf.nl

Brinnummer

Christelijk Gymnasium Beyers Naudé	14WI
CSG Ulbe van Houten	01BE
CSG Anna Maria van Schurman	14NS
CSG Comenius	02VC

Waarbij CSG Comenius bestaat uit:

Mariënborg	02VC00
Zamenhof	02VC02
Esdoorn	02VC03
Sint Annaparochie	02VC08
@Forum	02VC09
Klein Mariënborg	02VC11
Marienburg Academie	02VC12

Bankrekening

IBAN NL92 INGB 068 6366 581

Doelstelling

De Vereniging voor Christelijk Voortgezet Onderwijs in Noord- en West-Fryslân (CVO-nwf) stelt zich ten doel voortgezet onderwijs te verzorgen op open christelijke scholen. In een veilige, betekenisvolle (leer)omgeving kunnen talenten en ambities van leerlingen en medewerkers groeien en kunnen leerlingen zich optimaal ontwikkelen tot een mens die zichzelf en de ander respecteert.

Beleid en kernactiviteiten

CVO-nwf biedt onderwijs aan zo'n 5.000 leerlingen uit Leeuwarden en omgeving op alle niveaus van het voortgezet onderwijs: praktijkonderwijs, vmbo, mavo, havo, atheneum en gymnasium. De vereniging heeft een kleine 600 medewerkers.

De vestigingen van CVO-nwf zijn:

- CSG Anna Maria van Schurman (vmbo, havo)
- Christelijk Gymnasium Beyers Naudé (gymnasium)
- CSG Comenius @Forum (mavo, havo, atheneum)
- CSG Comenius Esdoorn (mavo)
- CSG Comenius Mariënborg (havo/atheneum, drie locaties)
- CSG Comenius Zamenhof (vmbo, praktijkonderwijs)
- CSG Ulbe van Houten (vmbo; onderbouw havo/atheneum onder verantwoordelijkheid van CSG Comenius Mariënborg)

Vijf van de zeven scholen zijn gevestigd in Leeuwarden; CSG Ulbe van Houten is gevestigd in St. -Annaparochie en CSG Anna Maria van Schurman is gevestigd in Franeker.

Juridische structuur

CVO-nwf is een vereniging met volledige bevoegdheid. De vereniging heeft een (éénhoofdig) College van Bestuur, een Raad van Toezicht en een Algemene Ledenvergadering.

Het bestuur van de vereniging voor CVO in Noord-Fryslân: d. d. 09-06-2022

Dhr. M. C. J. Visser

(voorzitter college van bestuur)

Raad van Toezicht van de vereniging voor CVO in Noord-Fryslân: d. d. 14-06-2022

Dhr. H. Wilbers

(voorzitter)

J. K. Ykema

S. Schoonhoven

E. Vonk

A. N. J. de Haan

Jaarrekening 2021

I. Balans na resultaatbestemming

1		Activa		31-12-2021		31-12-2020	
		€		€		€	
Vaste activa							
1.2	Materiële vaste activa	10.187.681		7.641.077			
1.3	Financiële vaste activa	1.000.000		-			
	Totaal vaste activa		11.187.681		7.641.077		
Vlottende activa							
1.5	Vorderingen	2.016.348		1.225.933			
1.7	Liquide Middelen	15.758.919		16.840.711			
	Totaal vlottende activa		17.775.267		18.066.644		
Totaal activa			28.962.948		25.707.721		
2		Passiva		31-12-2021		31-12-2020	
			€	€		€	
2.1	Eigen vermogen		13.514.978		12.828.052		
2.2	Voorzieningen		7.677.548		5.917.252		
2.4	Kortlopende schulden		7.770.422		6.962.417		
Totaal passiva			28.962.948		25.707.721		

II. Staat van baten en lasten

		Realisatie 2021	Begroting 2021	Realisatie 2020
		€	€	€
3 Baten				
3.1	Rijksbijdragen	51.722.413	45.120.953	47.211.856
3.2	Overige overheidsbijdragen	92.381	73.000	83.247
3,5	Overige baten	1.606.040	1.445.000	1.145.281
	Totaal baten	53.420.834	46.638.953	48.440.384
4 Lasten				
4.1	Personeelslasten	42.288.764	37.956.276	39.137.195
4.2	Afschrijvingen	1.573.390	1.850.750	1.470.433
4.3	Huisvestingslasten	3.248.677	3.817.050	3.452.494
4.4	Overige lasten	5.538.887	4.852.300	4.244.754
	Totaal lasten	52.649.718	48.476.376	48.304.877
	Saldo baten en lasten	771.117	-1.837.423	135.507
5 Financiële baten en lasten				
	Resultaat	686.927	-1.917.423	92.875

	2021		2020	
	€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Saldo baten en lasten	771.117		135.507	
Aanpassingen voor:				
• Afschrijvingen	1.573.390		1.470.433	
• Mutaties voorzieningen	1.760.295		658.859	
Veranderingen in vlottende middelen:				
• Vorderingen	-790.416		-583.650	
• Schulden	808.006		1.515.325	
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		4.122.392		3.196.475
Ontvangen interest		362		878
Betaalde interest		-84.551		-43.510
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten		4.038.203		3.153.843
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
(Des)investerings immateriële vaste activa	6.841		-	
(Des)investerings materiële vaste activa	-4.126.835		-2.179.334	
(Des)investerings financiële vaste activa	-1.000.000		-	
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten		-5.119.993		-2.179.334
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Nieuw opgenomen leningen	-		-	
Aflossing langlopende schulden	-		-	
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten		-		-
Mutatie liquide middelen		-1.081.791		974.509
Mutatie liquide middelen				
1 januari		16.840.711		15.866.201
31 december		15.758.919		16.840.711
Mutatie liquide middelen		-1.081.791		974.510

Bovenstaande kasstromen zijn af te leiden uit de afzonderlijke toelichtingen bij de jaarrekeningposten.

III. Grondslagen voor de jaarrekening 2021

Gehanteerde grondslagen bij het opstellen van de jaarrekening

Toegepaste standaarden

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, in het bijzonder RJ 660 onderwijsinstellingen, de wettelijke bepalingen in Titel 9 boek 2 BW en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT). Deze bepalingen zijn toepassing op grond van de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs (RJO).

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2021, dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2021.

Continuïteit

Bij de waarderingsgrondslagen wordt uitgegaan van de continuïteit van de organisatie. Deze waarderingsgrondslag wordt als aannemelijk geacht op basis van de meerjarenbegroting en de liquiditeitspositie per 31 december 2021. Het College van Bestuur en de Raad van Toezicht hebben het vertrouwen dat de in het bestuursverslag beschreven plannen, in gang gezette acties en genomen maatregelen kunnen worden gerealiseerd. Op basis van dit vertrouwen is de jaarrekening opgesteld vanuit de continuïteitsveronderstelling.

Oordeel en schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende

veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft. De volgende waarderingsgrondslagen zijn naar de mening van het bestuur het meest kritisch voor het weergeven van de financiële positie en vereisen schattingen en veronderstellingen:

- materiële vaste activa (afschrijvingstermijnen)
- voorzieningen

Schattingswijzigingen

Indien uit de beoordeling van de gemaakte veronderstellingen, zoals hierboven genoemd, blijkt dat deze herzien moeten worden, wordt dit gelijk in de betreffende periode verwerkt. Daarnaast wordt het verwerkt in de toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft. In 2021 hebben er geen schattingswijzigingen plaatsgevonden.

Activiteiten

De activiteiten van de vereniging voor CVO in Noord- en West-Fryslân zijn het verzorgen van voortgezet onderwijs. De statutaire vestigingsplaats is Leeuwarden, het vestigingsadres is Robert Kochstraat 6. De vereniging is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 01098068.

Verbonden partijen

Stichting Campus Middelsee en Stichting Leer- Werkplein Campus Middelsee zijn aan te merken als verbonden partij. Bij beide stichtingen is geen sprake van beleidsbepalende invloed door Vereniging voor CVO in Noord- en West-Fryslân. Consolidatie heeft om deze reden niet plaatsgevonden. Een overzicht van de benodigde toelichting omtrent verbonden partijen is in model E opgenomen.

Transacties met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Van deze transacties wordt de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht toegelicht.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten investeringen in aandelen en obligaties, handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, afgeleide financiële instrumenten (derivaten), handelsschulden en overige te betalen posten. In de jaarrekening zijn de volgende categorieën financiële instrumenten opgenomen: handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, handelsschulden en overige te betalen posten. Financiële activa en financiële verplichtingen worden in de balans opgenomen op het moment dat contractuele rechten of verplichtingen ten aanzien van dat instrument ontstaan. Een financieel instrument wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot de positie aan een derde zijn overgedragen. Financiële instrumenten worden bij de eerste waardering verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Indien echter financiële instrumenten bij de vervolgwaaardering worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de staat van baten en lasten, worden directe toerekenbare transactiekosten bij de eerste waardering direct verwerkt in de staat van baten en lasten. Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hieronder beschreven manier gewaardeerd. Financiële instrumenten (en afzonderlijke componenten van financiële instrumenten) worden in de jaarrekening gepresenteerd in overeenstemming met de economische realiteit van de contractuele bepalingen. Presentatie vindt plaats op basis van afzonderlijke componenten van financiële instrumenten als financieel actief, financiële

verplichting of als eigen vermogen. De reële waarde van een financieel instrument is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en van elkaar onafhankelijk zijn. Aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen van vorderingen en die door de vereniging worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs worden zowel op het niveau van specifieke activa als op collectief niveau in aanmerking genomen. Van afzonderlijk belangrijke vorderingen wordt beoordeeld of deze individueel onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering. Van vorderingen wordt collectief beoordeeld of deze onderhevig zijn aan bijzondere afzonderlijk belangrijke vorderingen die niet individueel onderhevig zijn gebleken aan bijzondere waardevermindering en van afzonderlijk niet belangrijke waardevermindering, dit door samenvoeging van vorderingen met vergelijkbare risicokenmerken. Als in een latere periode de waarde van het actief, onderhevig aan een bijzondere waardevermindering, stijgt en het herstel objectief in verband kan worden gebracht met een gebeurtenis die plaatsvond na opname van het bijzondere waardeverminderingsverlies, wordt het bedrag uit hoofde van het herstel (tot maximaal de oorspronkelijke kostprijs opgenomen in de staat van baten en lasten).

Salderen

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als de vereniging beschikt over een deugdelijk juridisch instrument om het financiële actief en de financiële verplichting gesaldeerd af te wikkelen en de vereniging het stellige voornemen heeft om het saldo als zodanig netto of simultaan af te wikkelen. Als sprake is van een overdracht van een financieel actief dat niet voor verwijdering uit de balans in aanmerking komt, wordt het overgedragen actief en de daarmee samenhangende verplichting niet gesaldeerd.

Een actief en een post van het vreemd vermogen worden gesaldeerd in de jaarrekening opgenomen uitsluitend indien en voor zover:

- een deugdelijk juridisch instrument beschikbaar is om het actief en de post van het vreemd vermogen gesaldeerd en simultaan af te wikkelen en
- het stellige voornemen bestaat om het saldo als zodanig of beide posten simultaan af te wikkelen.

Bepaling reële waarde

De reële waarde van een financieel instrument is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en van elkaar onafhankelijk zijn. De reële waarde van niet-beursgenoteerde financiële instrumenten wordt bepaald door de verwachte kasstromen contant te maken tegen een disconteringsvoet die gelijk is aan de geldende risicovrije marktrente voor de resterende looptijd vermeerderd met krediet- en liquiditeitsopslagen.

Rapporteringsvaluta

De bedragen in de jaarrekening worden gepresenteerd in euro's, wat tevens de functionele valuta is van de vereniging. Als gevolg van afrondingen zijn in sommige gevallen geringe verschillen ontstaan. Deze verschillen tasten het getrouwe beeld van de jaarrekening niet aan en zijn geen belemmering voor het verkrijgen van het vereiste inzicht.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat

Voor zover niet anders vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen historische kosten. Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen ervan naar de organisatie toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Activa die hier niet aan voldoen worden niet in de balans verwerkt, maar worden aangemerkt als niet in de balans opgenomen activa. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan

gepaard gaat met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Onder verplichtingen worden mede voorzieningen begrepen. Verplichtingen die hier niet aan voldoen worden niet in de balans opgenomen, maar worden verantwoord als niet in de balans opgenomen verplichtingen.

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economische potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een in de balans opgenomen actief over verplichting blijft op de balans opgenomen als een transactie niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting. Dergelijke transacties geven evenmin aanleiding tot het verantwoorden van resultaten. Bij de beoordeling of er sprake is van een belangrijke verandering in de economische realiteit wordt uitgegaan van de economische voordelen en risico's die zich naar waarschijnlijkheid in de praktijk zullen voordoen, en niet op voordelen en risico's waarvan redelijkerwijze niet te verwachten is dat zij zich voordoen.

Indien een transactie er toe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de waarde.

De resultaten van de transactie worden in dat geval direct in de staat van baten en lasten opgenomen, rekening houdend met eventuele voorzieningen die dienen te worden getroffen in samenhang met de transactie.

Indien de weergave van de economische realiteit ertoe leidt dat het opnemen van activa waarvan de rechtspersoon niet het juridisch eigendom bezit, wordt dit feit vermeld.

Bij de bepaling van het resultaat is uitgegaan van het baten- en lastenstelsel. Dit betekent dat de opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden in de balans verwerkt indien het waarschijnlijk is dat de toekomstige prestatie-eenheden met betrekking tot dat actief zullen toekomen aan de vereniging en de kosten van het actief betrouwbaar kunnen worden vastgesteld. Materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen hun kostprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen. De kostprijs van de genoemde activa bestaat uit de verkrijgingsprijs en overige kosten om de activa op hun plaats en in de staat te krijgen noodzakelijk voor het beoogde gebruik. Afschrijving vindt jaarlijks lineair plaats op basis van de geschatte gebruiksduur. Afschrijving start op het moment dat een actief beschikbaar is voor het beoogde gebruik en wordt beëindigd bij buitengebruikstelling of afstoting. Buiten gebruik gestelde activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde. Investeringssubsidies worden in mindering gebracht op de kostprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

De afschrijvingstermijnen voor de investeringen uit de openingsbalans zijn in lijn met de waarderinggrondslagen, houdend met de reeds afgeschreven termijnen. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Op het sportcomplex dat in 2018 is aangelegd op het betreffende terrein, wordt wel afgeschreven. Voor aanschaf van artikelen in alle categorieën waarvoor wordt voldaan aan het criterium van activeren, geldt een activeringsgrens van € 500.

De keuze hiervoor is ingegeven door het feit dat de aanschafprijs van een afzonderlijk artikel vaak niet hoog is, echter is het investeringsbedrag vanwege het inkoopvolume vaak wel fors. Het criterium voor activeren is of er sprake is van een duurzaam goed, dat thuishoort in een van de genoemde rubrieken. Omdat de gebouwen in eigendom zijn van de gemeente, zijn deze niet geactiveerd. Investerings- en verbouwingen aan gebouwen gedaan door de vereniging zelf, worden wel geactiveerd. De gebouwen waar de vereniging in gehuisvest zijn, zijn met uitzondering van het gebouw in Sint Annaparochie, eigendom van de gemeente Leeuwarden en Waadhoeke. Het pand in Sint Annaparochie is in eigendom van Stichting Campus Middelsee. De investering die de vereniging in het pand heeft gedaan is in lijn met de waarderinggrondslagen geactiveerd. De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn onder de toelichting op de materiële vaste activa opgenomen.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Voor materiële vaste activa wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat deze activa onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde. Als het niet mogelijk is de realiseerbare waarde te schatten voor een individueel actief, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort.

Wanneer de boekwaarde van een actief (of een kasstroomgenererende eenheid) hoger is dan de realiseerbare waarde, wordt een bijzonder waardeverminderingverlies verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde. Indien sprake is van een bijzonder waardeverminderingverlies van een kasstroomgenererende eenheid, wordt het verlies allereerst toegerekend aan de goodwill van de kasstroomgenererende eenheid.

Een eventueel restant verlies wordt toegerekend aan de andere activa van de eenheid naar rato van hun boekwaarden. Verder wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er enige indicatie is dat een in eerdere jaren verantwoord bijzonder waardevermindingsverlies is verminderd. Als een dergelijke indicatie aanwezig is, wordt de realiseerbare waarde van het betreffende actief (of kasstroomgenererende eenheid) geschat. Terugneming van eerder verantwoord bijzonder waardevermindingsverlies vindt alleen plaats als sprake is van een wijziging van de gehanteerde schattingen bij het bepalen van de realiseerbare waarde sinds de verantwoording van het laatste bijzonder waardevermindingsverlies. In dat geval wordt de boekwaarde van het actief (of de kasstroom-genererende eenheid) opgehoogd tot de geschatte realiseerbare waarde, maar niet hoger dan de boekwaarde die bepaald zou zijn (na afschrijving) als in voorgaande jaren geen bijzonder waardevermindingsverlies voor het actief (of kasstroom-genererende eenheid) zou zijn verantwoord. Vervreemding van vaste activa
Voor verkoop beschikbare vaste activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Financiële vaste activa

De onder de financiële vaste activa opgenomen vorderingen worden gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen. Financiële vaste activa met een looptijd korter dan 12 maanden worden opgenomen onder de vorderingen.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen en overlopende activa worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn hierbij gelijk aan de nominale waarde, eventueel met aftrek van een voorziening wegens oninbare vorderingen. Gezien de korte looptijd van de vorderingen benadert de boekwaarde de waarde in het economisch verkeer. De onder de vorderingen en overlopende activa opgenomen vorderingen

hebben een looptijd korter dan een jaar. In 2018 is de wet recht op een transitievergoeding bij ontslag wegens langdurige arbeidsongeschiktheid in werking getreden en eind 2019 is de Regeling compensatie transitievergoeding bij een einde van de arbeidsovereenkomst na langdurige arbeidsongeschiktheid gepubliceerd. De wet en de regeling zien toe op de compensatie van de transitievergoeding die werkgevers vanaf 1 april 2020 kunnen aanvragen als zij een langdurig arbeidsongeschikte werknemer ontslaan of hebben ontslagen vanaf 1 juli 2015. Per 31 december 2021 is er een vordering in de balans opgenomen voor de vergoeding over de periode vanaf 1 juli 2015. In gevolge de richtlijnen voor de jaarverslaggeving is er vanaf balansdatum een afzonderlijk actief opgenomen ter grootte van de verwachte vergoeding. Deze vordering wordt gepresenteerd onder de overige vorderingen en overlopende activa.

Voor onderwijsinstellingen vallende onder de WVO is op basis van artikel 5 van de (gewijzigde) Regeling "Onvoorziene gevallen bij de invoering vereenvoudiging bekostiging voortgezet onderwijs"(Kenmerk: WKZ-2005/54063802 en kenmerk VO/F-2006/1769) toegestaan een vordering op te nemen bij het ministerie van OCW. Hiervan is geen gebruik gemaakt. Volstaan is met de vermelding onder de "niet in de balans opgenomen rechten en plichten" in de jaarrekening.

Liquide middelen

Liquide middelen omvatten kasgelden, tegoe-den op bankrekeningen. De liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. De liquide middelen staan ter vrije beschikking aan de vereniging.

Algemene reserve publiek

Deze post betreft de niet-gebonden reserve die voortkomt uit de door (semi-)overheidsinstellingen gefinancierde activiteiten. Aan de reserve worden via de resultaatbestemming overschotten in een boekjaar toegevoegd en tekorten onttrokken. De algemene reserve vormt een buffer ter waarborging van de continuïteit van de vereniging.

Bestemmingsreserves (publiek en privaat)

Hieronder opgenomen publieke en private reserves zijn bedoeld voor specifieke toekomstige uitgaven die uit de huidige beschikbare middelen gedekt moeten worden. Per bestemmingsreserve is aangegeven of deze is opgebouwd uit privaatrechtelijke dan wel publiekrechtelijke middelen.

Reserves worden gevormd conform de door het bestuur daartoe genomen besluiten. Ook de onttrekkingen aan deze reserves geschieden conform daartoe strekkende besluiten.

Voorzieningen

Een voorziening wordt in de balans opgenomen wanneer er sprake is van:

- een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis uit het verleden;
- waarvan een betrouwbare schatting gemaakt kan worden;
- het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is.

Rechten en verplichtingen voortvloeiend uit eenzelfde overeenkomst worden niet in de balans opgenomen indien en voor zover noch de vereniging noch de tegenpartij heeft gepresteerd. Opname in de balans geschiedt wanneer de nog te ontvangen respectievelijk te leveren prestatie en tegenprestatie niet (meer) met elkaar in evenwicht zijn en dit voor de vereniging nadelige gevolgen heeft. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld. Dotaties aan de voorzieningen lopen via de exploitatierekening. Uitgaven in verband met het doel waarvoor de voorziening is gevormd gaan ten laste van de voorziening.

Vrijval ten gunste van de exploitatie vindt plaats als blijkt dat de voorziening (deels) niet meer nodig is voor zijn oorspronkelijke doel.

De voorziening spaarverlof betreft de voorziening voor medewerkers met spaarverlof uit het verleden. De berekening is gebaseerd op de loonkosten voor deze medewerkers en de omvang van het opgebouwde spaarverlof. De waardering vindt plaats op basis van de nominale waarde van de loonkosten van het totale spaarverlof. Dit omdat het effect van de tijds waarde van geld niet materieel is. De voorziening jubileumgratificatie betreft de voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen. De voorziening betreft het geschatte bedrag van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen. Hierbij wordt gerekend met verschillende percentages voor de kans dat een jubilea gehaald wordt

Aantal jaren in dienst	jubilea 25 jaar	jubilea 40 jaar
0-5 jaar	25%	5%
5-10 jaar	40%	10%
10-15 jaar	60%	20%
15-20 jaar	80%	40%
20-25 jaar	95%	50%
25-30 jaar		70%
30-35 jaar		80%
35-40 jaar		90%

Deze voorziening is gewaardeerd tegen constante waarde waarbij het uitgangspunt een jaarlijkse loonstijging van drie procent en een rente van een procent is.

De voorziening persoonlijk budget betreft de voorziening voor medewerkers werkzaam in het VO die hebben aangegeven de 50 uur die jaarlijks beschikbaar wordt gesteld, te willen sparen. De berekening is gebaseerd op nominale waarde van de loonkosten. De voorziening is gewaardeerd tegen nominale waarde omdat het effect van de tijds waarde van geld niet materieel is.

De voorziening WW verplichtingen betreft de voorziening voor toekomstige (boven-)wettelijke WW-uitkeringen. Voor het VO betreft dit oud-medewerkers die ultimo 2021 een WW-uitkering ontvangen. Voor de inschatting van de WW-uitkeringstermijn is rekening gehouden met de historie van de betreffende uitkeringsgerechtigden. De voorziening is gewaardeerd tegen nominale waarde omdat het effect van de tijdswaarde van geld niet materieel is.

De voorziening langdurig zieken betreft de voorziening voor de zieken waarvan de inschatting is dat die de periode van twee jaar ziekte vol zullen maken en er dan, conform het beleid, afscheid van elkaar zal worden genomen.

Bij dat afscheid zal een transitievergoeding uitgekeerd worden. Voor de inschatting van de ziekteperiode is rekening gehouden met de situatie en geschiedenis van de medewerkers. Daarnaast is de beschikbare informatie vanuit de bedrijfsarts hier ook in meegenomen. De omvang van de voorziening is gebaseerd op 100% van de loonkosten in het eerste ziektejaar en 70% van de loonkosten in het tweede ziektejaar met daarbij de transitievergoeding. De voorziening is gewaardeerd tegen nominale waarde omdat het effect van de tijdswaarde van geld niet materieel is.

De voorziening onderhoud betreft de voorziening voor het toekomstige periodiek groot onderhoud aan de panden. De voorziening is gebaseerd op een meerjarenonderhoudsplan en wordt opgesteld op basis van de componentenmethode. De componenten zijn de zogenaamde “elementen” in het meerjarenonderhoudsplan. Dat zijn 39 elementen met elk hun eigen cyclus. De volgende kosten komen direct ten laste van de exploitatie: jaarlijks voorkomende onderhoudsuitgaven, onderhoudsuitgaven die frequent voorkomen (frequent is een onderhoudscyclus van maximaal 4 jaar) met een maximale omvang van € 10.000. De voorziening is gewaardeerd tegen nominale waarde omdat het effect van tijdswaarde van geld niet materieel is.

Kortlopende schulden

Dit betreffen schulden met een op balansdatum resterende looptijd van ten hoogste één jaar. Kortlopende schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde, rekening houdend met (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten, en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde van de schuld.

De overlopende passiva betreffen vooruit ontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder de andere kortlopende schulden zijn te plaatsen.

Gezien de korte looptijd van de kortlopende schulden benadert de boekwaarde de waarde in het economisch verkeer. De onder de kortlopende schulden en overlopende passiva opgenomen verplichtingen hebben een looptijd korter dan een jaar.

Personeelsbeloningen/pensioenen

De beloningen van het personeel worden als last in de staat van baten en lasten verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen en de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de vereniging. Voor de beloningen met opbouw van rechten worden de verwachte lasten gedurende het dienstverband in aanmerking genomen. Ontvangen bijdragen voortvloeiend uit levensloopregelingen worden in aanmerking genomen in de periode waarover deze bijdragen zijn verschuldigd. Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht.

Indien een beloning wordt betaald, waarbij geen rechten worden opgebouwd (bijvoorbeeld doorbetaling in geval van ziekte of arbeidsongeschiktheid) worden de verwachten lasten verantwoord in de periode waarover deze beloning is verschuldigd. De verantwoorde verplichting betreft de beste inschatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichting op balansdatum af te wikkelen. De beste schatting is gebaseerd op contractuele afspraken met personeelsleden (CAO en individuele arbeidsovereenkomsten). Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht.

De Vereniging voor CVO in Noord- en West-Fryslân heeft één pensioenregeling. Dit betreft een Nederlandse regeling en wordt gefinancierd door afdrachten aan pensioenuitvoerder, te weten bedrijfstakpensioenfonds ABP. De pensioenverplichting wordt gewaardeerd volgens de “verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering”. In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de staat van baten en lasten verantwoord. De vereniging heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het ABP, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. De vereniging heeft daarom de pensioenregeling verwerkt als een “verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering” en heeft alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord. De volgende gegevens zijn van toepassing:

	2021	2020
Franchise	14.550	14.200
Totale afdracht	25,90%	24,90%
Werkgeversdeel	17,97%	17,43%
Werknemersdeel	7,93%	7,47%

De dekkingsgraad per 31 december 2021 is 110,6% (2020: 93,2%).

Overheidssubsidie

Overheidssubsidies worden aanvankelijk in de balans opgenomen als vooruit ontvangen baten zodra er redelijke zekerheid bestaat dat zij worden ontvangen en dat de organisatie zal voldoen aan de daaraan verbonden voorwaarden. Subsidies ter compensatie van de door de organisatie gemaakte kosten worden systematisch als opbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen in dezelfde periode als die waarin de kosten worden gemaakt. Subsidies ter compensatie van de organisatie voor de kosten van een actief worden systematisch in mindering gebracht op de geïnvesteerde aanschafwaarde van het actief.

Rijksbijdragen

De ontvangen (normatieve) rijksbijdrage worden in het jaar waarop de toekenningen betrekking hebben volledig verwerkt als bate in de staat van baten en lasten. De niet normatieve rijksbijdragen worden naar de aard van de bijdrage in overeenstemming met hoofdstuk 274 Overheidssubsidies en andere vormen van overheidssteun verwerkt als exploitatiesubsidie of als investeringssubsidie. Geormerkte OCW-subsidies met een vrij besteedbaar overschot (doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekeningsclausule heeft) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord naar rato van de voortgang van de gesubsidieerde activiteiten. Het deel van de subsidies waar nog geen activiteiten voor zijn verricht per balansdatum worden verantwoord onder de overlopende passiva. Geormerkte OCW-subsidies (doelsubsidies met verrekeningsclausule) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord in het jaar waarin de gesubsidieerde lasten komen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn nog niet is verlopen en er een bestedingsplan aan ten grondslag ligt. Indien dat er niet is worden de bedragen opgenomen onder de kortlopende schulden.

Overige exploitatiesubsidies

Overige exploitatiesubsidies worden ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht in het jaar waarin de gesubsidieerde lasten komen/ waarin de opbrengsten zijn gedeerd/waar in het exploitatietekort zich heeft voorgedaan.

Overige bedrijfsopbrengsten

Overige bedrijfsopbrengsten bestaan uit verhuur, detachering en overige baten. Opbrengsten uit hoofde van verleende diensten worden in de staat van baten en lasten als baten opgenomen naar rato van het stadium van voltooiing van de transactie op verslagdatum. Het stadium van voltooiing wordt bepaald aan de hand van de tot dat moment gemaakte kosten in verhouding tot de geschatte kosten van de totaal te verrichten dienstverlening.

Kasstroomoverzicht

De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen die zonder beperkingen en zonder materieel risico van waardeverminderingen als gevolg van de transacties kunnen worden omgezet in geldmiddelen. Ontvangen en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Bij gebruik van de indirecte methode wordt de kasstroom uit de operationele activiteiten afgeleid uit het resultaat. Het resultaat waar het kasstroomoverzicht van uitgaat, wordt aangepast aan de volgende posten:

- mutaties in voorraden en operationele vorderingen en schulden, waaronder handelsdebiteuren en handelscrediteuren, voorzieningen, overlopende posten maar geen investeringscrediteuren;
- resultaatposten die geen kasstroom tot gevolg hebben in dezelfde periode;
- resultaatposten waarvan de ontvangsten en uitgaven niet classificeren als operationele activiteiten, maar als investeringen- of financieringsactiviteiten.

Gebeurtenissen na balansdatum

Gebeurtenissen die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum en die blijken tot aan de datum van het opmaken van de jaarrekening worden verwerkt in de jaarrekening. Gebeurtenissen die geen nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum worden niet in de jaarrekening verwerkt. Als dergelijke gebeurtenissen van belang zijn voor de oordeelsvorming van de gebruikers van de jaarrekening, worden de aard en de geschatte financiële gevolgen ervan toegelicht in de jaarrekening.

Foutherstel van een niet materiële fout

In de jaarrekening 2020 is sprake van een niet materiële fout. Omdat het een niet materiële fout betreft is deze gecorrigeerd in de jaarrekening 2021. Deze fout heeft betrekking op de voorziening langdurig zieken. Deze voorziening was in de jaarrekening 2020 niet opgenomen. In de jaarrekening 2021 is deze voorziening gevormd met een omvang van € 970.000.

IV. Toelichting op de balans 2021

1 Vaste Activa									
		Aanschaf prijs 31-12-20	Afschrij- vingen cumulatief	Boek waarde 1-1-2021	Investe- ringen 2021	DesIn- vester- ing 2021	Investe- rings- subsidies 2021	Afschrij- vingen 2021	Boek waarde 31-12-21
		€	€	€	€	€	€	€	€
1.2.1	Terreinen	141.776	23.818	117.958	-	-	-	11.909	106.049
1.2.2	Gebouwen	3.216.080	1.186.744	2.029.336	3.873.144	-	1.879.701	103.076	3.919.702
1.2.3	Inventaris en apparatuur	11.698.531	7.062.627	4.635.903	1.704.376	6.841	-	1.113.450	5.219.988
1.2.4	Ov.mater. vaste activa	3.094.110	2.236.231	857.880	429.016	-	-	344.954	941.941
	Materiële vaste activa	18.150.497	10.509.420	7.641.077	6.006.536	6.841	1.879.701	1.573.390	10.187.681

Vervolg Vaste Activa					
		Aanschaf prijs 31-12-2021	Afschrijvin- gingen cumulatief	Desinvest- ering	Boek waarde 31-12- 2021
		€	€	€	€
1.2.1	Terreinen	141.776	35.727		106.049
1.2.2	Gebouwen	5.209.523	1.289.820		3.919.703
1.2.3	Inventaris en apparatuur	13.402.907	8.176.077	6.841	5.219.989
1.2.4	Ov.mater. vaste activa	3.523.126	2.581.185		941.941
	Materiële vaste activa	22.277.332	12.082.810	6.841	10.187.681

In het verslagjaar hebben geen desinvesteringen of herwaarwaarderings plaatsgevonden.

In het verslagjaar hebben geen herwaardeeringen plaatsgevonden. De desinvestering heeft betrekking op het saldo van een tussenrekening uit 2012, 2013, 2016 en 2017. Besloten is dit in 2021 af te boeken. De investeringssubsidies hebben betrekking op de toegezegde bijdragen aan het klimaatbeheersingssysteem van Chr. Gymnasium Beyers Naudé en Mariënborg.

1.2.1 Terreinen

De vereniging is eigenaar van een stuk grond grenzend aan de locatie Mariënborg. In 2018 is hierop een sportcomplex aangelegd voor buitensporten. De kosten van de aanleg van het sportterrein ad. € 119.087 worden in 10 jaar afgeschreven vanaf 2019. Er vindt geen afschrijving plaats op de aanschaf van het terrein (€ 22.689).

1.2.2 Gebouwen

De investeringen in permanente gebouwen worden in 40 jaar afgeschreven, zo ook de bijdrage in de bouw van de Campus Middelsee ad. € 400.000 in 2015. De verbouwing van CSG Anna Maria van Schurman wordt in 10 jaar

afgeschreven in verband met de plannen van nieuwbouw. De in 2013 aangeschafte noodlokalen zijn volledig afgeschreven. De bouwkundige aanpassingen van locatie Mariënborg in 2007 van € 390.912 en van locatie Zamenhof in 2009 ad. € 281.472 worden in 20 jaar afgeschreven. De investeringen in 2020 hebben betrekking op de overname van de eigen bijdrage van Piter Jelles in de nieuwbouw van de Campus Middelsee. Piter Jelles heeft net als het toenmalige CVO-nf een bijdrage gedaan. Omdat Piter Jelles is vertrokken is de eigen bijdrage overgenomen. Deze wordt in dezelfde resterende looptijd als de eigen bijdrage afgeschreven. De investeringen in 2021 aan het klimaatbeheersingssysteem op de scholen Chr. Beyers Naudé en Mariënborg worden in 20 jaar afgeschreven. De vereniging bezit van alle gebouwen het juridisch eigendom, terwijl het economisch claimrecht bij de gemeente berust. Een uitzondering hierop is het gebouw van de Ulbe van Houten. Deze is eigendom van de Stichting Campus Middelsee. De gebouwen zijn dan ook via de gemeente verzekerd. De vereniging is economisch eigenaar van de eigen investeringen.

WOZ-waarde gebouwen en terreinen	Bedrag	Peildatum
Terreinen		
Ver. voor CVO in Noord- en West-Fryslân	138.000	2020
Gebouwen		
Chr. Gymnasium Beyers Naudé	2.219.000	2021
CSG Annamaria van Schurman	6.200.000	2021
CSG Comenius	24.962.000	2021
	33.519.000	
De verzekerde waarde van de MVA per 31-12-2021 is	95.803.361	

1.2.2 Inventaris en apparatuur

Meubilair	10, 15 en 20 jaar
Leer- en hulpmiddelen	5 en 10 jaar
Computerapparatuur	4, 5 en 8 jaar
Diversen	5, 10, en 15 jaar

1.2.3 Overige materiële vaste activa

De studieboeken worden in 5 jaar afgeschreven.

Eénjarige schoolboeken worden direct ten laste van het resultaat gebracht.

Financiële vaste activa

		Boekwaarde 01-01-21	Invester- ingen en verstrekke leningen	Desinvest- eringen en afgeloste leningen	Restulaat deelne- mingen	Overige mutaties	Boek waarde 31-12-21
		€	€	€	€	€	€
1.3.7	Overige vorderingen	-	-	-	-	1.000.000	1.000.000
Financiële vaste activa		0	0	0	0	1.000.000	1.000.000

Deze vordering heeft betrekking op de door de gemeente Leeuwarden toegezegde bijdrage aan het plaatsen van een klimaatbeheersingssysteem op de school Crh. Gymnasium Beyers Naudé. Deze toezegging is door de gemeente gedaan op 19 maart 2021 door middel van een brief met kenmerk Z230637-2020. De bijdrage van € 1.000.000 is toegezegd voor het jaar 2024.

1.5 Vorderingen					
		31-12-2021		31-12-2020	
		€	€	€	€
1.5.1	Debiteuren	817.944		634.719	
1.5.7	Overige vorderingen	1.247.151		356.654	
1.5.8	Overlopende activa	18.698		306.809	
1.5.9	Af: Voorziening wegens	-		-	
	oninbaarheid	-67.446		-72.250	
Totaal vorderingen			2.016.348		1.225.933
Uitsplitsing					
1.5.7.2	St. Leer- Werkplein en Campus Middelsee	-		-	
1.5.7.3	UWV transitievergoedingen	283.912		16.821	
1.5.7.4	Overig	83.538		339.833	
1.5.7.5	Gemeente	879.701			
Totaal overige vorderingen			1.247.151		356.654
1.5.8.1	Vooruitbetaalde kosten	18.698		305.565	
1.5.8.3	Overige overlopende activa	-		1.243	
Totaal overlopende activa			18.698		306.809
1.5.9.1	Stand per 1-1	72.250		61.961	
1.5.9.2	Onttrekking	-47.974		-37.490	
1.5.9.3	Dotatie	43.170		47.779	
Totaal voorziening			67.446		72.250

De vorderingen hebben een looptijd korter dan 1 jaar, tenzij anders aangegeven.

1.5.7.5 Gemeente

De vordering op de gemeente opgenomen onder 1.5.7.5 heeft betrekking op de twee toegekende subsidies vanuit de SUVIS regeling. Daarnaast is er nog een aanvullende ISDE subsidie door de gemeente toegekend die op 31 december 2021 nog niet is ontvangen.

Alle drie de toekenningen hebben betrekking op het plaatsen van een klimaatbeheersings-systeem op de scholen Mariënborg en het Christelijk Gymnasium Beyers Naudé in 2021.

1.7		Liquide middelen			
		31-12-2021		31-12-2020	
		€	€	€	€
1.7.1	Kasmiddelen	5.907		1.917	
1.7.2.	Tegoeden op bankrekeningen	15.753.012		16.838.795	
	Totaal liquide middelen		15.758.919		16.840.711

Alle liquide middelen staan geheel ter vrije beschikking van de vereniging.

2.1		Stand per	Resultaat	Overige	Stand per
		31-12-2020	bestemming	mutaties	31-12-2021
		€	€	€	€
2.1.1	Algemene reserve	6.660.685	-	-	6.660.685
2.1.2	Bestemmingsreserve publieke middelen	3.902.951	785.364	-	4.688.315
2.1.3	Bestemmingsreserve private middelen	2.264.415	-98.437	-	2.165.978
	Totaal eigen vermogen	12.828.052	686.927	-	13.514.978
Uitsplitsing					
2.1.2.1	Werddrukreserve	454.814	-454.814	-	-
2.1.2.2	NPO reserve	-	2.428.583	-	2.428.583
2.1.2.4	Bedrijfsvoeringsreserve	3.448.137	-1.188.405	-	2.259.732
	Totaal bestemmingsreserve publieke middelen	3.902.951	785.364	-	4.688.316
2.1.3.2	Bestemmingsreserve eigen middelen	2.121.473	-	-	2.121.473
2.1.3.3	Schoolfonds	142.942	-98.437	-	44.505
	Totaal bestemmingsreserve private middelen	2.264.415	-98.437	-	2.165.978

2.1.1 Algemene reserve

Het bestuur van de Ver. voor CVO in NF heeft besloten dat het bestuursvermogen (algemene reserve en de bestemmingsreserve eigen middelen) gesteld wordt op ca 15% van de totale begrote verenigingsbaten 2022. Op balansdatum 31-12-2021 is dit vermogen vastgesteld op € 8,7 miljoen.

2.1.2 Bestemmingsreserve publieke middelen

Eind 2019 is extra subsidie voor werkdrukverlichting en tekorten onderwijspersoneel 2020-2021 ontvangen. Het bestuur van de Ver. Voor CVO in NF heeft besloten deze eenmalige extra middelen in het cursusjaar 2020-2021 in te zetten conform bestemming.

NPO Reserve

In 2021 is het gehele reguliere bedrag per leerling ontvangen. Deze middelen zijn bestemd voor het schooljaar 2021/2022. De reserve betreft het verschil tussen de ontvangen middelen en de gedane uitgaven in 2021.

De bedrijfsvoeringsreserve is de restante van het totale verenigingsvermogen minus het jaarlijk vast te stellen bestuursvermogen (zie algemene reserve) en het schoolfonds. De bedrijfsvoeringsreserves zijn volledig toebedeeld aan de scholen. Zowel tekorten als ook overschotten in de exploitatieresultaten, inclusief rentegelden, worden jaarlijks gesaldeerd met de bedrijfsvoeringsreserve.

2.1.3.2 Bestemmingsreserve eigen middelen

De reserve “eigen middelen” bevat middelen die niet zijn voortgekomen uit publieke financiering. Het gaat hierbij voornamelijk om de in het verleden gerealiseerde opbrengsten uit de verkoop van onroerend goed. Middelen voortkomende uit publieke financiering worden uitdrukkelijk niet onder deze reserve verantwoord. De “eigen middelen” worden uitgezet in overeenstemming met het in 2018 vastgestelde treasurystatuut. In dit statuut is onder andere het kader aangegeven waarbinnen (tijdelijk) overtollige middelen kunnen worden uitgezet. Een samenvatting vindt u het bestuursverslag.

2.1.3.3 Reserve schoolfonds

De reserve schoolfonds is opgebouwd uit niet bestede (vrijwillige) bijdragen van ouders en leerlingen en zal daarom ook bestemd blijven voor zogenaamde schoolfondsuitgaven. Uitgaven uit het fonds dienen ter bekostiging van een aantal activiteiten van en voor leerlingen in schoolverband. Voorbeelden die hierbij genoemd kunnen worden zijn introductie(-dagen), feestelijke uitreiking van diploma's en sportdagen. De besteding van deze middelen behoeft de instemming van de ouder- en leerlinggeleding van de Medezeggenschapsraad van de scholen.

2.2	Voorzieningen	Stand per 31-12-2020	Dotaties	Onttrek- kingen	Vrijval 2021	Stand per 31-12-2021
		€	€	€	€	€
2.2.1	Personeelsvoorzieningen	2.757.330	1.992.380	341.663	139.586	4.268.462
2.2.3	Overige voorzieningen	3.159.922	346.322	71.955	25.203	3.409.086
	Totaal voorzieningen	5.917.252	2.338.702	413.618	164.789	7.677.548
Specificatie						
2.2.1.1	Spaarverlof	16.655	4.500	16.655	-	4.500
2.2.1.2	Jubileumgratificatie	596.366	101.175	25.007	63.357	609.178
2.2.1.4	Persoonlijk Budget	1.680.346	747.718	120.040	76.229	2.231.795
2.2.1.5	WW verplichtingen	463.963	168.792	179.961	-	452.794
2.2.1.6	voorziening Langdurig zieken	-	970.195	-	-	970.195
	Totaal personeelsvoorzieningen	2.757.330	1.992.380	341.663	139.586	4.268.462
2.2.3.1	Onderhoud	3.159.922	346.322	71.955	25.203	3.409.086
	Totaal overige voorzieningen	3.159.922	346.322	71.955	25.203	3.409.086

2.2.1.2

De jubileumvoorziening wordt jaarlijks berekend, waarbij rekening gehouden wordt met de inschatting van de kans dat een jubileum gehaald wordt, de gemiddelde loonsverhoging per jaar en de disconteringsvoet.

2.2.1.4

Met ingang van 1 augustus 2014 heeft elke werknemer per jaar de beschikking over een individueel keuze budget van 50 klokuren (bij 1,0 fte). Voor de niet opgenomen uren is een voorziening gevormd.

2.2.1.5

Van de WW rechten van ex-CVO-nwf personeel komt 25% ten laste van de verenging voor CVO-nwf. Medewerkers met een bovenwettelijke WW-uitkering zijn tevens meegenomen in deze voorziening (Dit is een aanvullende uitkering die een medewerker ontvangt bovenop de WW-uitkering van het UWV).

2.2.1.6

Op basis van de medewerkers die per 31-12-2021 ziek zijn, is een inschatting gemaakt of deze langdurig ziek zullen zijn en welke kosten daarmee samen hangen. Voor de medewerkers waarbij de inschatting is dat het langdurig is, zijn de loonkosten tot en met twee jaar ziekte opgenomen. Tevens is ook de uit te betalen transitievergoeding opgenomen onder de voorziening.

2.2.3.1

De onderhoudsvoorziening is gevormd ter egalitatie van uitgaven voor groot onderhoud. Per school is een Meerjaren Onderhouds Planning opgesteld (MOP). Jaarlijks wordt vanuit deze plannen een actieplan opgesteld. Tevens wordt beoordeeld of de stand van de voorziening juist is.

Onderverdeling			
	<1 jaar	> 1 en <5 jaar	> 5 jaar
	€	€	€
Spaarverlof	-	4.500	-
Jubileumgratificatie	41.552	153.543	414.083
Persoonlijk Budget	223.180	446.359	1.562.257
WW verplichtingen	177.920	204.882	69.993
Langdurig zieken	802.856	167.339	-
Onderhoud	75.796	718.346	2.614.942
	1.321.304	1.694.969	4.661.275

De onderverdeling van de voorziening Persoonlijk Budget is gebaseerd op een inschatting.

2.4 Kortlopende schulden					
		31-12-2020		31-12-2019	
		€	€	€	€
2.4.1	Min OCW	17.500		17.500	
2.4.3	Crediteuren	1.027.148		1.194.132	
2.4.7	Belastingen en premies sociale verzekeringen	1.965.648		1.520.621	
2.4.8	Schulden terzake van pensioenen	577.734		480.824	
2.4.9	Overige kortlopende schulden	196.483		60.099	
2.4.10	Overlopende passiva	3.985.909		3.689.241	
	Totaal kortlopende schulden		7.770.422		6.962.417
Specificatie overlopende passiva					
2.4.10.1	Vooruitontvangen subsidie OCW geoormerkt	1.844.158		6.300	
2.4.10.2	Vooruitontvangen subsidie OCW niet-geoormerkt	472.266		951.048	
2.4.10.5	Vakantiegeld en -dagen	1.562.352		1.316.871	
2.4.10.8	Overige	107.132		1.415.022	
	Totaal overlopende passiva		3.985.909		3.689.241

2.4.1 Min OCW

Middels referentie LENZO17095/1185776 is een subsidie verstrekt voor de Lenteschool. In eerste instantie zouden 81 leerlingen deelnemen maar uiteindelijk zijn dat 46 leerlingen geworden. Omdat minder dan 85 procent van het begrote aantal leerlingen heeft deelgenomen, moet de teveel ontvangen subsidie terugbetaald worden.

2.4.7 Belastingen en premies sociale verzekeringen

Ultimo 2021 betreft dit de te betalen loonheffing over de maand december 2021 (2020: december 2020).

2.4.8 Schulden terzake van pensioenen

Ultimo 2021 betreft dit te betalen pensioenpremie over de maand december 2021 (2020: december 2020).

2.4.9 Overige kortlopende schulden

Hierin zijn onder andere de kosten opgenomen met betrekking tot personele fricties die in 2021 zijn ontstaan en facturen die betrekking hebben op 2022.

2.4.10.1 Vooruitontvangen subsidie OCW geormerkt

Een specificatie van de vooruitontvangen subsidies OCW is opgenomen in Model G.

2.4.10.2 Vooruitontvangen subsidie OCW niet-geormerkt

Hieronder zijn onder andere de ontvangen bedragen vanuit de regeling Aanvullende bekostiging technisch VMBO 2018 en 2019 opgenomen.

Niet in de balans opgenomen rechten (of activa) en verplichtingen

Afboeking vordering OCW:

Ultimo 2010 is een vordering op het Ministerie OCW ad. € 2.148.308 (€ 1.806.650 m.b.t. CVO-NF en € 341.658 m.b.t de AMS) afgeboekt ten laste van de exploitatie, omdat er geen sprake is van een reële vordering. Deze vordering, ontstaan in 2006 als gevolg van wijziging bekostigingstelsel van schooljaar naar kalenderjaar, kan pas geïnd worden bij opheffing van de onderwijsinstelling (anders dan bij fusie).

Contractuele verplichtingen

Voor meerdere bedrijfsvoeringsactiviteiten zijn contractuele verplichtingen, waar onder de levering van schoolboeken en de uitvoering van de schoonmaak.

Met Van Dijk Educatie is met ingang van 1 januari 2019 een overeenkomst gesloten voor de levering van leermiddelen. De overeenkomst heeft een omvang van ongeveer € 1,67 miljoen per jaar. De overeenkomst is aangegaan via een Europees aanbestedingstraject en heeft een looptijd tot 31 juli 2023 met vier optionele verleningen van ieder een jaar. De totale verplichting zonder verlenging is € 2,6 miljoen. Hieronder is de verdeling over de jaren inzichtelijk gemaakt.

<1 jaar	> 1 en <5 jaar	> 5 jaar
€ 1.667.000	€ 972.000	€ 0

Met Asito B.V. is een overeenkomst afgesloten voor de uitvoering van de schoonmaak van de schoolgebouwen. De overeenkomst heeft een omvang van ongeveer € 565.500 op jaarbasis en is aangegaan via een Europees aanbestedingstraject in 2021. De looptijd van de overeenkomst is twee jaar, met de mogelijkheid dit maximaal zes keer met één jaar te verlengen.

De totale verplichting zonder verlenging is € 943.000. Hieronder is de verdeling over de jaren inzichtelijk gemaakt.

<1 jaar	> 1 en <5 jaar	> 5 jaar
€ 565.500	€ 377.000	€ 0

Met Canon Nederland is in 2015 een huurovereenkomst afgesloten voor documentverwerking binnen CVO. De huurovereenkomst heeft een looptijd van 5 jaar en is in oktober 2020 met twee jaar verlengd. Het contract heeft een omvang van ongeveer € 161.000 per jaar. De totale verplichting is € 295.000. Hieronder is de verdeling over de jaren inzichtelijk gemaakt.

<1 jaar	> 1 en <5 jaar	> 5 jaar
€ 134.000	€ 0	€ 0

Met Eenhoorn Leeuwarden B.V. is met ingang van 1 juli 2019 een huurovereenkomst aangegaan voor de huur van het pand gelegen aan de Schrans 5-7. De overeenkomst is aangegaan voor een periode van vijf jaar en één maand met de mogelijkheid om het contract telkens met twee jaar te verlengen. De huurovereenkomst heeft een omvang van max € 152.000 per jaar. De omvang van de verplichting is € 393.000. Hieronder is de verdeling over de jaren inzichtelijk gemaakt.

<1 jaar	> 1 en <5 jaar	> 5 jaar
€ 152.000	€ 243.000	€ 0

Het eigenrisicodragerschap voor de WGA is via een Europese aanbesteding vanaf 1 januari 2017 verzekerd bij Loyalis. De overeenkomst loopt tot 1 januari 2023 en heeft een omvang van € 171.000 per jaar. De totale omvang van de verplichting is € 171.000. Hieronder is de verdeling over de jaren inzichtelijk gemaakt.

<1 jaar	> 1 en <5 jaar	> 5 jaar
€ 171.000	€ 0	€ 0

Bij de bouw van de Ulbe van Houten in Sint Annaparochie zijn twee besturen gehuisvest in het pand. Alle te maken kosten met betrekking tot het pand worden opgenomen binnen de Stichting Campus Middelsee. Zo lang CVO-nwf gebruik maakt van dit pand, zal hier een exploitatiebijdrage tegen over staan. De omvang van de exploitatiebijdrage is € 339.000 op jaarbasis. De totale omvang van de verplichting is afhankelijk van de periode dat gebruik zal worden gemaakt van het gebouw. Er vanuit gaande dat het gebouw de volledige periode van veertig jaar gebruikt zal worden is de totale verplichting ongeveer € 11,3 miljoen. Hieronder is de verdeling over de jaren inzichtelijk gemaakt.

<1 jaar	> 1 en <5 jaar	> 5 jaar
€ 339.000	€ 1.356.000	€ 9.690.000

Met Ricoh Nederland BV is een huurovereenkomst afgesloten voor documentverwerking binnen de AMS. De huurovereenkomsten zijn afgesloten in 2017 en in 2018. Dit zijn de gegevens van de overeenkomsten:

Contractnummer 3684/P13509/002 d.d. 13-12-2017 met een looptijd van 60 maanden

Contractnummer 3685/P135090/001 d.d. 13-12-2017 met een looptijd van 72 maanden

Contractnummer 33837/P135090/003 d.d. 19-12-2018 met een looptijd van 72 maanden

De jaarlijks omvang van de drie contracten is circa € 37.000.

<1 jaar	> 1 en <5 jaar	> 5 jaar
€ 37.000	€ 0	€ 0

Met Alpha Advies is op 13-3 2019 een contract afgesloten met een looptijd van vier jaar voor verschillende advieswerkzaamheden. Denk hierbij aan contractmanagement, spend analyse en inkoopbeleid. De jaarlijkse omvang van het contract is € 9.000.

<1 jaar	> 1 en <5 jaar	> 5 jaar
€ 7.260	€ 1.800	€ 0

Met de heer R. Sijsma en de heer J. Sijsma is per 1 september 2020 een huurcontract afgesloten voor de huur van het gebouw aan de Archipelweg 202. Het contract heeft een looptijd van 5 jaar en loopt af per 31 augustus 2025 met de mogelijkheid tot verlenging van een jaar. De jaarlijkse omvang van het contract is € 26.400.

<1 jaar	> 1 en <5 jaar	> 5 jaar
€ 26.400	€ 70.400	€ 0

V. Toelichting op de staat van baten en lasten

		Realisatie 2021	Budget 2021	Realisatie 2020
		€	€	€
3 Baten				
3.1	Rijksbijdragen OCW			
3.1.1	(Normatieve) rijksbijdrage OCW	45.855.370	39.957.400	41.543.365
3.1.2	Overige subsidies OCW	4.689.632	3.830.353	4.026.985
3.1.4	Doorbetalingen Rijksbijdrage SWV	1.177.410	1.333.200	1.641.507
	Totaal (Rijks)bijdragen OCW	51.722.413	45.120.953	47.211.856
	Uitsplitsing overige subsidies OCW			
3.1.2.1	Geoormerkte subsidies	662.403	197.600	284.736
3.1.2.2	Niet-geoormerkte subsidies	3.994.561	3.599.753	3.717.347
3.1.2.3	Toerekening investeringssubsidies	32.669	33.000	24.902
	Totaal overige subsidies OCW	4.689.632	3.830.353	4.026.985

Toelichting:

De hogere normatieve rijksbijdragen OCW ten opzichte van de begroting en ten opzichte van 2020 komt voort uit de stijging van de gpl-bedragen met 2,47% en de verhoging van de exploitatiekosten met 1,96%. Deze stijgingen zijn in juli 2021 bekend gemaakt, in de begroting was hier geen rekening mee gehouden. Daarnaast is geen rekening gehouden met de ontvangen bijdrage van € 3,5 miljoen vanuit het Nationaal Programma Onderwijs. Tot slot is de verrekening van de WW ongeveer €150.000 lager dan begroot doordat er binnen het onderwijs minder oud medewerkers van

de WW gebruik maken. De afwijking van de overige subsidies wordt veroorzaakt door de in 2021 aanvullend ontvangen subsidies. Deze subsidies zijn Corona gerelateerd en betreffen de volgende: Extra handen voor de klas 1 en 2, Inhaal en ondersteuningsprogramma's en de extra subsidie voor de eindexamenleerlingen. Aan de andere kant is de begrote prestatiebox lager uitgevallen doordat een deel van de doelstellingen gerealiseerd zijn. De bate vanuit het SWV is begroot op basis van de extra baten die in 2020 zijn ontvangen. Echter in 2021 zijn de extra baten die de afgelopen jaren zijn ontvangen, verdwenen.

		Realisatie 2021	Budget 2021	Realisatie 2020
		€	€	€
3.2	Overige overheidsbijdragen			
3.2.1	Provinciale bijdragen	-	-	15.000
3.2.2	Gemeentelijke bijdragen	92.381	73.000	68.247
	Totaal overige overheidsbijdragen	92.381	73.000	83.247
3.2.2	Uitsplitsing overige overheidsbijdragen			
	Provinciale bijdragen	20.983	-	-
	Gemeentelijke bijdrage sportaccomodaties	12.223	32.500	33.900
	Gemeentelijke bijdrage Vaste Kapitaalsvergoeding	5.432	5.432	5.432
	Gemeentelijke bijdrage eerste inrichting en inventaris	7.127	7.100	7.024
	Gemeentelijke bijdrage loonkostensubsidie	38.951	27.968	24.193
	Gemeentelijke bijdrage diversen	7.665	-	12.699
	Totaal overige overheidsbijdragen	92.381	73.000	83.247

Toelichting:

De afwijking ten opzichte van de begroting bij de provinciale bijdragen komt voort uit het feit dat de subsidie Frysk van de Provincie Fryslân niet begroot was. De afwijking bij de sportaccomodaties wordt veroorzaakt doordat in 2021 minder velden gehuurd zijn dan begroot, waardoor de bijdrage van de gemeente ook lager is. De hogere loonkostensubsidie komt voort uit het feit dat er meer medewerkers vanuit de participatiewet werkzaam zijn binnen CVO-nwf dan begroot. Tot slot zijn de ontvangen gelden vanuit het samenwerkingsverband Fultura

en een subsidie vanuit het Kansenfonds niet begroot. De afwijking ten opzichte van vorig jaar bij de provinciale baten komt doordat in 2020 een deel opgenomen was onder de bijdragen diversen. In 2020 zijn de baten, die hoger zijn, afzonderlijk gepresenteerd. In 2020 is een te hoge bate opgenomen ten aanzien van de sportaccomodaties. Doordat als gevolg van Corona er minder velden zijn gehuurd is de bate lager. De hogere loonkostensubsidie komt voort uit een hoger aantal medewerkers vanuit de participatiewet.

		Realisatie 2021	Budget 2021	Realisatie 2020
		€	€	€
3.5	Overige baten			
3.5.1	Verhuur	495	-	2.625
3.5.2	Detachering personeel	236.211	190.800	240.826
3.5.5	Ouderbijdragen	608.548	1.027.300	472.844
3.5.6	Overige	760.787	226.900	428.986
	Totaal overige baten	1.606.040	1.445.000	1.145.281

Toelichting:

De opbrengst detachering personeel ligt iets hoger dan de begroting wat voortkomt uit het feit dat er meer incidentele detacheringen hebben plaatsgevonden en de begrote detacheringen iets hoger uit komen. In de begroting waren de ouderbijdragen opgenomen op basis van een jaar waarbij de reizen en excursies door zouden kunnen gaan. Helaas zijn in 2021 wederom veel activiteiten voor leerlingen waarbij een ouderbijdrage wordt gevraagd wederom niet doorgegaan.

Ten opzichte van 2020 zijn de baten hoger omdat in 2021 meer geanticipeerd is op activiteiten in Nederland, die wel door konden gaan. Onder de overige baten zijn verschillende subsidies opgenomen die niet begroot waren zoals de subsidie Regionale aanpak learentekort, zijn in 2021 voor het eerst de bijdragen van gemeenten voor de Einstein Class zelf gefactureerd en zijn er meerdere transitievergoedingen ontvangen. Dit is ook de oorzaak voor de afwijking ten opzichte van 2020.

		Realisatie 2021	Budget 2021	Realisatie 2020
3.5.5	Uitsplitsing ouderbijdragen			

De ouderbijdragen bestaan uit in rekening gebrachte bedragen voor de vrijwillige bijdrage aan het schoolfonds, en de bijdrage aan talentstromen, schoolreizen en excursies.

Een specificatie van de post kan als volgt worden weergegeven:

3.5.5.1	Kluisjes	43.995	42.200	32.636
3.5.5.2	Materiaal	241.874	312.300	365.867
	Totaal materiaalbijdragen	285.869	354.500	398.503
3.5.5.3	Schoolfonds	115.306	108.400	65.646
3.5.5.4	Schoolreizen en excursies	207.372	564.400	8.695
		322.679	672.800	74.340
3.5.6	Uitsplitsing overige baten			
3.5.6.2	Koffiebijdragen personeel	28.967	29.900	34.585
3.5.6.3	Opbrengsten kantines	26.810	31.500	10.643
3.5.6.4	Diverse projecten	18.413	85.000	42.974
3.5.6.5	Diverse baten	344.768	17.800	116.957
3.5.6.6	Diverse baten personeel	341.829	62.700	223.828
	Totaal overige baten	760.786	226.900	428.986

3.5.6.5 Diverse baten

De stijging wordt veroorzaakt doordat de zorgbijdrage voor de Einstein leerlingen nu zelf geïnd wordt. In 2020 werd dit door de gemeentes verrekend. Daarnaast is hier een eenmalige subsidie opgenomen (Regionale Aanpak Lerarentekort).

3.5.6.6 Diverse baten personeel

De stijging van deze post wordt grotendeels veroorzaakt doordat samen met het vormen van een voorziening langdurig zieken waarin ook de transitievergoeding die uitbetaald wordt na twee jaar ziekte, ook de vordering op het UWV om deze transitievergoeding terug te kunnen ontvangen, is opgenomen.

		Realisatie 2021	Budget 2021	Realisatie 2020
		€	€	€
4.1	Personele lasten			
4.1.1	Lonen en salarissen	37.937.136	34.740.676	35.312.888
4.1.2	Overige personele lasten	4.601.799	3.215.600	3.990.749
4.1.3	Af: Uitkeringen	-250.171	-	-166.442
	Totaal personele lasten	42.288.764	37.956.276	39.137.195
	Uitsplitsing lonen en salarissen			
4.1.1.1	Bruto lonen en salarissen	29.375.713	27.792.541	27.017.977
4.1.1.2	Sociale lasten	3.808.361	3.126.661	3.765.142
4.1.1.3	Pensioenpremies	4.753.062	3.821.474	4.529.769
	Totaal lonen en salarissen	37.937.136	34.740.676	35.312.888
	Personele gegevens:			
	Gemiddeld aantal fte's per 31-12	2021		2020
	Directie	7,6		8,0
	OP	375,9		347,8
	OOP	124,5		118,2
	Totaal	508,0		474,0
4.1.2.1	Dotatie personele voorzieningen	1.852.794	791.200	871.620
4.1.2.2	Personeel niet in loondienst	1.382.725	867.800	1.914.227
4.1.2.3	Overig	1.366.280	1.556.600	1.204.902
		4.601.799	3.215.600	3.990.749
4.1.2.3	Overig			
	Arbo en begeleiding	108.909	85.000	117.052
	Salarisadministratie	193.829	100.000	113.227
	Nascholing	421.379	401.000	322.948
	Innovatie en nieuw beleid	37.211	424.600	
	VAVO afdracht	173.533	112.000	109.673
	Verzekering WGA, ERD en IPAP			315.290
	Overig	431.418	434.000	226.711
4.2	Totaal overig	1.366.280	1.556.600	1.204.902

De stijging van de lonen en salarissen ten opzichte van de begroting komt voort uit de wijzigingen in de CAO die in het najaar van 2021 bekend zijn geworden en verwerkt zijn. Daarnaast heeft er extra inzet van personeel plaatsgevonden binnen het Nationaal Programma Onderwijs, Sterk Techniek Onderwijs, het Inhaal en Ondersteunings-programma en een aantal andere corona gerelateerde subsidies die niet begroot waren.

De stijging van de overige personele lasten ten opzichte van de begroting komen met name voort uit de dotatie aan de nieuw gevormde voorziening langdurig zieken en het feit dat het ziekteverzuim hoger ligt dan begroot. Bovenstaande is ook de verklaring voor de afwijking ten opzichte van de cijfers 2020.

		Realisatie 2021	Budget 2021	Realisatie 2020
		€	€	€
4.2.2	Materiële vaste activa	1.573.390	1.850.750	1.470.433
4.3	Huisvestingslasten			

Toelichting

De afschrijvingslasten liggen als gevolg van de gedane investeringen in met name laptops iets hoger dan in 2020. Ten opzichte van de begroting liggen ze lager als gevolg van het feit dat de investeringen later in het jaar 2021 zijn gedaan dan begroot of überhaupt niet zijn gedaan. De daling van de afschrijving van de schoolboeken komt doordat steeds minder gewerkt wordt met boeken die meerdere jaren mee gaan.

		Realisatie 2021	Budget 2021	Realisatie 2020
		€	€	€
4.3.1	Huur	713.463	782.400	638.168
4.3.3	Onderhoud	652.713	584.250	421.515
4.3.4	Energie en water	613.804	498.000	491.174
4.3.5	Schoonmaakkosten	790.667	727.100	789.752
4.3.6	Heffingen	127.372	127.300	104.353
4.3.7	Bouwkundige aanpassingen	29.539	590.000	249.479
4.3.8	Dotatie onderhoudsvoorziening	321.119	508.000	758.055
	Totaal huisvestingslasten	3.248.677	3.817.050	3.452.494

Uitsplitsing onderhoud

De afwijking ten opzichte van de begroting wordt voornamelijk veroorzaakt door drie posten. Als gevolg van Corona is in de winterperiode heel veel geventileerd waardoor het gasverbruik fors is toegenomen. Tegenover deze hogere kosten dan begroot staan twee fors lagere bedragen dan begroot. Dit betreft de lagere dotatie aan de onderhoudsvoorziening als gevolg van de nieuw opgestelde plannen en het toepassen van de componentenmethode. Daarnaast zijn de bouwkundige aanpassingen fors lager doordat meerdere aanpassingen die wel begroot waren, niet uitgevoerd zijn en daarnaast zijn een aantal aanpassingen niet in de lasten opgenomen zoals begroot maar opgenomen onder de activa. Bovenstaande is ook van toepassing op de afwijking ten opzichte van 2020. In 2020 zijn er meerdere aanpas-

singen gedaan zoals de aanpassing aan het klimaatbeheersingssysteem van @Forum en de aanpassingen aan het WIJgebouw. In 2020 is alleen sprake van diverse kleine bouwkundige aanpassingen. In 2020 was de dotatie aan de onderhoudsvoorziening gebaseerd op de oude plannen waarbij niet de componentenmethode toegepast is. Aan de andere kant zijn de onderhouds lasten gestegen mede als gevolg van de aanpassingen aan de Optimist, lift van de Esdoorn en het vervangen van de kozijnen van de LO-ruimte van de Esdoorn die nietmeegenomen waren in de plannen van de voorziening groot onderhoud. Tot slot zijn de lasten van energie en water fors gestegen doordat in de wintermaanden veel geventileerd is waardoor het verbruik fors is toegenomen.

		Realisatie 2021	Budget 2021	Realisatie 2020
		€	€	€
4.3.3	Onderhoud			

Jaarlijks wordt door de scholen een dotatie gedaan aan de onderhoudsvoorziening o.b.v.de te verwachten onderhoudskosten gebaseerd op het opgestelde Meerjaren Onderhouds Plan. De onderhoudsuitgaven zijn als volgt onderverdeeld:

4.3.3.2	Onderhoudscontracten	63.148	30.000	40.756
4.3.3.2.1	Binnenonderhoud	141.599	181.000	110.478
4.3.3.2.2	Buitenonderhoud	135.815	47.000	59.365
4.3.3.2.3	Installaties	210.958	242.250	154.688
4.3.3.2.5	RIE/ARBO onderhoud / Akoestiek Sporthal Zamenhof	29.774	21.000	3.255
4.3.3.2.4	Alarmopvolgingen	11.849	19.000	22.957
4.3.3.1	Klein onderhoud	59.569	44.000	30.016
	Totaal onderhoud	652.713	584.250	421.515
4.3.7	Bouwkundige aanpassingen			

		Realisatie 2021	Budget 2021	Realisatie 2020
		€	€	€
	Deze post is als volgt onder te verdelen:			
	@Forum aanpassingen wij gebouw en luchtbehandeling	-	-	197.055
	Mariënborg: aanpassingen sciencehoek	-	255.000	-
	Zamenhof: aanpassingen thuisbasissen	-	135.000	-
	Service Centrum: verhuizing	-	75.000	-
	Diverse kleine bouwkundige aanpassingen	29.539	25.000	52.424
	CGBN: begeleiding aanpassingen klimaat	-	100.000	-
		29.539	590.000	249.479

4.4	Overige lasten			
4.4.1	Administratie en beheerslasten	2.514.285	2.028.800	1.802.198
4.4.2	Inventaris, apparatuur en leermiddelen	2.863.795	2.660.900	2.171.593
4.4.4	Overige	160.808	162.600	270.962
	Totaal overige lasten	5.538.887	4.852.300	4.244.754
	Administratie en beheerslasten			

Toelichting:

De afwijking van de post administratie en beheerslasten ten opzichte van de begroting wordt voornamelijk veroorzaakt door de extra kosten vanuit het Nationaal Programma Onderwijs. Daarnaast heeft corona ook zijn impact hierop, op sommige gebieden zijn meer uitgaven gedaan en op andere juist minder. De overschrijding van de post inventaris, apparatuur en leermiddelen komt door de extra uitgaven die gedaan zijn vanuit het Inhaal en Ondersteuningsprogramma en het project Sterk Techniek Onderwijs waarbij de uitgaven omhoog zijn gegaan. Ten opzichte van 2020 zijn de administratie en beheerslasten gestegen door de extra inzet vanuit het Nationaal Programma Onderwijs. De stijging van de inventaris, apparatuur

en leermiddelen wordt veroorzaakt doordat in 2020 nagenoeg geen sprake was van een Inhaal en Ondersteuningsprogramma. Daarnaast zijn de kosten van de schoolreizen hoger doordat in 2021 wel reizen, zij het in aangepast vorm, door zijn gegaan waarbij alles in 2020 is geannuleerd. Daarnaast zijn de projecten Sterk Techniek Onderwijs en het Inhaal en Ondersteuningsprogramma, de oorzaak voor de stijging ten opzichte van 2020.

		Realisatie 2021	Budget 2021	Realisatie 2020
		€	€	€
4.4.1	In deze post zijn inbegrepen de kosten van de accountant, volgens onderstaande specificatie			
4.4.1.1	Controle jaarrekening	65.990	66.000	91.912
4.4.1.1	Controle bekostiging	17.500	14.000	13.500
4.4.1.2	Andere controle-opdrachten	-	-	-
4.4.1.3	Fiscale adviezen	-	-	-
4.4.1.4	Andere niet controledienst	34.152	-	3.379
		117.642	80.000	108.792

De vermelde bedragen zijn gebaseerd op ontvangen facturen in het verslagjaar.

	Uitsplitsing inventaris, apparatuur en leermiddelen			
4.4.2.1	Inventaris en apparatuur	181.166	151.500	355.345
4.4.2.2	Leermiddelen	1.202.813	1.054.700	935.609
4.4.2.3	Schoolfonds en studieboeken	1.479.817	1.454.700	880.639
		2.863.795	2.660.900	2.171.593
	Inventaris en apparatuur			

		Realisatie 2021	Budget 2021	Realisatie 2020
		€	€	€
4.4.2.1	Met name betreft het hier de aanschaffingen voor zogenaamde geringe bedragen, waaronder ICT aanschaffingen.			
	Schoolfonds en studieboeken			
4.4.2.3	Een specificatie kan als volgt worden weergegeven:			
	Studieboeken			
	Éénjarige studieboeken/licenties	1.057.443	735.000	745.071
	Schoolfonds			
	Vieringen	13.366	66.000	10.357
	Leerlingactiviteiten	26.760	21.000	5.144
	Sportdagen	30.192	1.000	9.404
	Diploma uitreiking	25.916	3.000	22.674
	Leerlingen-/ouderraad	65	500	1.080
	Excursies, schoolreisjes en introductie	321.152	552.500	80.519
	Overige voorzieningen	4.923	75.700	6.389
		422.374	719.700	135.568
	Totaal schoolfonds en studieboeken	1.479.817	1.454.700	880.639

5	Financiële baten en lasten	Realisatie 2021	Budget 2021	Realisatie 2020
		€	€	€
5.1	Rentebaten	362	-	878
5.5	Rentelasten	84.551	80.000	43.510
	Saldo financiële baten en lasten	84.190	80.000	42.632

De rentebaten en lasten liggen nagenoeg in lijn met de begroting. De afwijking van de rentelasten ten opzichte van 2020 wordt veroorzaakt doordat de banken halverwege 2020 zijn gestart met het in rekening brengen van negatieve rente.

VI. Verbonden Partijen

Model E Verbonden Partijen										
Volg nr	Statutaire naam	Juridische vorm 2021	Statutaire zetel	Code activiteiten	Eigen vermogen 31-12-2021	Resultaat	Omzet	Art.2:403 BW	Deelname	Consolidatie
					€	€		Ja/Nee	%	Ja/nee
	St.Campus Middelsee	Stichting	Gem. Waadhoeke	3	0	0	678.010	Nee	n.v.t	Nee
	St.Leer- en Werkplein	Stichting	Gem. Waadhoeke	4	0	0	0	Nee	n.v.t	Nee
	Stichting SWV Fryslân Noard	Stichting	Leeuwarden	4	n.n.b	n.n.b	n.n.b	Nee	n.v.t	Nee
	Coöperatieve Vereniging Onderwijsgroep Fricolore U.A.	Vereniging	Heerenveen	4	n.n.b	n.n.b	n.n.b	Nee	n.v.t	Nee

Code activiteiten: 1 contractonderwijs, 2 contractonderzoek, 3 onroerende zaken, 4 overig.
In alle gevallen is er geen sprake van overheersende zeggenschap en daarom is consolidatie niet van toepassing.

VII. Model G Verantwoording subsidie

G1 Subsidies waarbij het eventueel niet aangewende deel van de subsidie, mits de activiteiten volledig zijn uitgevoerd, kan worden besteed aan andere activiteiten waarvoor bekostiging wordt verstrekt

	Omschrijving	Toewijzing		De activiteiten zijn ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking geheel uitgevoerd en afgerond	
		Kenmerk	Datum	ja	nee
02VC	Doorstroom PO-VO	DPOVO17025	20-12-2017	X	
02VC	Doorstroom PO-VO	DPOVO17027	20-12-2017	X	
02VC	Doorstroom PO-VO	DPOV020026	29-10-2020		X
14NS	Doorstroom PO-VO	DPOV020091	29-10-2020		X
02VC	Aanv.Bek.Technisch VMBO 2019	963853	19-11-2019	X	
	Lente-Zomerschool 2020	LENZO20190	21-04-2020	X	
14NS	Lente-Zomerschool 2020	LENZO20144	21-04-2020	X	
02VC	Lerarenbeurs	1007502	23-08-2019	X	
14WI	Lerarenbeurs	1007696	23-08-2019	X	
14WI	Lerarenbeurs	1045545	20-02-2020	X	
01BE	Lerarenbeurs	1091371	22-09-2020	X	
02VC	Lerarenbeurs	1091453	22-09-2020	X	
14NS	Studieverlof	2019/1215609	20-09-2019	X	
14NS	Technisch VMBO	2019/1358236	20-11-2019	X	
14NS	Studieverlof	2020/1101978	21-12-2020	X	
14NS	Studieverlof	2020/1091605	22-09-2020	X	
	Studieverlof	2021/1164581	20-08-2021		X
	Studieverlof	2021/1164975	20-08-2021		X
	Studieverlof	2021/1177063	21-09-2021		X
	Studieverlof	2021/1179142	20-10-2021		X
	Studieverlof	2021/1165552	20-08-2021		X
	Studieverlof	2021/1177299	21-09-2021		X
	Studieverlof	2021/1191053	23-12-2021		X
	Inhaal-en ondersteuningsprogramma Corona	IOP-40339-VO	10-07-2020	X	

Inhaal-en ondersteuningsprogramma Corona	IOP-41347-VO	10-07-2020	X	
Inhaal-en ondersteuningsprogramma Corona	IOP2-41347-VO	16-10-2020	X	
Doorstroom VMBO-MBO	DMBO21069	26-07-2021		X
Doorstroom VMBO-MBO	DMBO21051	26-07-2021		X
Doorstroom VMBO-HAVO	DHAVO21082	26-07-2021		X
Voorkomen onodig zittenblijven onderwijs 2021-2023	VOZ21094	21-05-2021	X	
Voorkomen onodig zittenblijven onderwijs 2021-2023	VOZ21112	21-05-2021	X	
Subsidieregeling schoolkracht	SK20-14NS	06-05-2021		X

G2-A Subsidies die uitsluitend mogen worden aangewend voor het doel waarvoor de subsidie is vertrekt, aflopend per ultimo verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m vorig verslagjaar	Totale subs. kosten t/m vorig verslagjaar	Saldo per 1-jan verslagjaar	Ontvangen in verslagjaar	Te verrekenen per 31-dec verslagjaar
	Kenmerk	Datum						
			€	€	€	€	€	€
			-	-	-	-	-	-

G2-B Subsidies die uitsluitend mogen worden aangewend voor het doel waarvoor de subsidie is vertrekt, doorlopend tot in een volgend verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m vorig verslagjaar	Totale subs. kosten t/m vorig verslagjaar	Saldo per 1-jan verslagjaar	Ontvangen in verslagjaar	Subsidiabele kosten in verslagjaar	Saldo per 31-dec verslagjaar
	Kenmerk	Datum							
			€	€	€	€	€	€	€
Sterk Techniek Onderwijs	STO19037H	17-12-2019	5.364.562	1.449.880	595.989	853.891	1.475.099	752.843	1.576.147
			5.364.562	1.449.880	595.989	853.891	1.475.099	752.843	1.576.147

VIII. WNT-verantwoording 20201

Vereniging voor Christelijk Voortgezet Onderwijs in Noord- en West-Fryslân

De WNT is van toepassing op Vereniging voor Christelijk Voorgezet Onderwijs in Noord- en West-Fryslân. (hierna CVO-nwf). Het voor CVO-nwf toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2021 € 177.000 op basis van het bezoldigingsmaximum voor het onderwijs, klasse E met de volgende complexiteitspunten:

Gemiddelde totale baten	6
Gemiddeld aantal leerlingen	3
Gewogen aantal onderwijssoorten	4
Totaal aantal complexiteitspunten	13

1a Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking		
Gegevens 2021		
bedragen x € 1	M.C.J. Visser	
Functiegegevens	Voorz. CvB	
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01-01 - 31-12	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	
Dienstbetrekking?	ja	
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	153.660	
Beloningen betaalbaar op termijn	22.953	
Subtotaal	176.613	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	177.000	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	nvt	
Totale bezoldiging	176.613	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	nvt	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	nvt	

Gegevens 2020		
	M.C.J. Visser	T.S. de Groot
Functiegegevens	Voorz CB	Bestuurder
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01-01 - 31-12	01-01 - 31-07
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	140.040	71.165
Beloningen betaalbaar op termijn	21.045	11.896
Subtotaal	161.085	83.061
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	170.000	98.934
Totale bezoldiging	161.085	83.061

1b Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking	
Functiegegevens	
Kalenderjaar	
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)	
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	
Maxima op basis van de normbedragen per maand	
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)	
Werkelijk uurtarief lager dan het maximum uurtarief?	
Bezoldiging in de betreffende periode	
Totale bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	
Bezoldiging	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	

1c Toezichthoudende topfunctionarissen										
Gegevens 2021										
bedragen x € 1	Dhr. J. IJkema	Dhr. H. Wilbers	mw. E. Vonk	mw. S. Schoonhoven	A.N.J. de Haan					
Funcctiegegevens	Lid RvT	Voorzitter RvT	Lid RvT	Lid RvT	Lid RvT					
Aanvang en einde functievervulling	01-01 - 31-12	01-01 - 31-12	01-01 - 31-12	01-01 - 31-12	01-01 - 31-12					
Bezoldiging										
Bezoldiging	1.800	1.800	1.800	1.800	1.800					
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	17.700	26.550	17.700	17.700	17.700					
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t					
Bezoldiging	1.800	1.800	1.800	1.800	1.800					
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t					
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t					

Gegevens 2020										
bedragen x € 1	Dhr. J. IJkema	Dhr. H. Wilbers	mw. E. Vonk	mw. S. Schoonhoven	A.N.J. de Haan	S.K. Bijland	M.J. Jellema	O.G. Brouwer	P.O.J. Veltman	M.A. van Wigcheren
Funcctiegegevens	Lid RvT	Voorzitter RvT	Lid RvT	Lid RvT	Lid RvT	Lid RvT	Lid RvT	Lid RvT	Lid RvT	Voorzitter RvT
Aanvang en einde functievervulling	01-01 - 31-12	01-01 - 31-12	01-01 - 31-12	01-01 - 31-12	01-01 - 31-12	01-01 - 31-12	01-01 - 31-7	01-01 - 31-7	01-01 - 31-7	01-01 - 31-7
Bezoldiging										
Bezoldiging	1.700	1.700	1.700	1.700	850	1.700	850	850	850	850
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	17.000	25.500	17.000	17.000	17.000	17.000	9.893	9.893	9.893	14.840

De leden M.J. Jellema, O.G. Brouwer, P.O.J Veltman en M.A. van Wigcheren zijn na de fusie met de AMS afgetreden.

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2021 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

IX. Voorstel resultaatbestemming

De staat van baten en lasten 2021 sluit met een positief saldo van 686.927.
De resultaatbestemming is als volgt vastgesteld en verwerkt in de balans.

Algemene reserve			€-
Bestemmingreserve:			
Bedrijfsvoeringsreserve		€ 1.188.405-	
Werkdrukreserve		€ 454.814-	
NPO Reserve		€ 2.428.583	
Schoolfonds		€ 98.437-	
			€ 686.927
			€ 686.927

Het bestuur van de vereniging voor CVO in Noord- en West-Fryslân d.d. 9-6-2022:

M.C.J.Visser (voorzitter college van bestuur)

Raad van Toezicht van de vereniging voor CVO in Noord- en West-Fryslân d.d. 14-6-2022:

H. Wilbers (voorzitter)

J.K. Ykema

S. Schoonhoven

E. Vonk

A.N.J. de Haan

Overige gegevens

Statutaire bestemming van het resultaat

Vanuit de statuten zijn geen nadere bepalingen opgenomen met betrekking tot de bestemming van het resultaat.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant